

Ardahan Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bilim Dalı

**SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN KAZAK TÜRKÇESİ İLE TÜRKİYE
TÜRKÇESİ AĞIZLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

Necati ÜNLÜCAN

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah ELCAN

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2019

**SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN KAZAK TÜRKÇESİ İLE TÜRKİYE
TÜRKÇESİ AĞIZLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

Necati ÜNLÜCAN

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah ELCAN

Ardahan Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Çağdaş Türk Lehçeleri Ve Edebiyatları Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2019

KABUL VE ONAY

Necati ÜNLÜCAN tarafından hazırlanan “Söz Varlığı Açısından Kazak Türkçesi ile Türkiye Türkçesinin Ağızları Karşılaştırılması” başlıklı bu çalışma, 17.06.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Prof. Dr. Ayabek BAYNİYAZOV

Danışman

Dr. öğr. Üyesi Abdullah ELCAN

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Mayrambek OROZOBAYEV

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Günay KARAAĞAÇ

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “Söz Varlığı Açısından Kazak Türkçesi ile Türkiye Türkçesi Ağızlarının Karşılaştırılması” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her ayrıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

Necati ÜNLÜCAN

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Ardahan Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”** kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi /Ardahan Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir.
- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibarenay ertelenmiştir.
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir.

...../...../.....

Necati ÜNLÜCAN

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında zgn olduğunu, **Dr. Öğr. Üyesi Abdullah ELCAN** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

Necati ÜNLÜCAN

ÖZET

ÜNLÜCAN Necati, Söz Varlığı Açısından Kazak Türkçesi ile Türkiye Türkçesi Ağızlarının Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Ardahan, 2019.

Türk toplumları, tarihten günümüze kadardünyanın birçok yerine yayılmış durumdadırlar. Geniş coğrafyayayımlarından dolayı Türkçenin de kullanılrlığı buna göre şekillenmiştir. Bu topluluklardan olan Kazak Türkleri ve Türkiye Türkleri, Kıpçak ve Oğuz Türkçesini kişi sayısı bakımından en çok kullanan iki boydur. Aynı soy ve dil aile grubuna mensup olmalarından dolayı toplum genelinde kullanılan birçok sözcük bugün dahi işlevini sürdürmektedir.

Yapmış olduğumuz bu çalışmada Türkiye Türkçesi'nin ağızları ile ölçünlü Kazak Türkçesi, söz varlığı açısından karşılaştırılarak ikisi arasındaki ortak sözcüklerin benzerlikleri, ses değişimleri ve paralellikleritespit edilmiştir. Çalışmamızın ana malzemesini oluşturan ortak sözcükler, Kazak Türkçesi Sözlüğü ile Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü'nün ciltlerinden fişlenmiş ve alfabetik sırayla verilmiştir.

Çalışmanın giriş bölümünde Kazak adı, Kazak Türklerinin Tarihi ve Kazak Türkçesiningünümüze kadarki gelişim süreçleri, hangi dil grubunda yer aldığı gibi konularadeğnilmiştir. Çalışmanın incelemebölümünde ise Kazak Türkçesi ile Türkiye Türkçesi Ağızları söz varlığı açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bu karşılaştırma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde fonetik ve anlam bakımından aynen devam eden sözcükler; ikinci bölümde fonetiği değişmiş anlamı değişmemiş sözcükler; üçüncü bölümde fonetiği aynı, anlamı değişmiş sözcükler ve dördüncü bölümde hem fonetiği hem anlamı değişmiş sözcükler ele alınmıştır. Çalışmamız sonuç ve kaynakça bölümleri ile tamamlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kazak Türkçesi, Türkiye Türkçesi Ağızları, Söz Varlığı.

ABSTRACT

Unlucan Necati, Comparison of Oral Turkey Turkish terms with Kazakh Turkish Vocabulary, Master Thesis, Ardahan,2019.

Turkish societies have spread to many parts of the world from history to today. Due to the wide geography, the usefulness of Turkish has been shaped accordingly. Kazakh Turks and Turkey Turkey, which of these communities is two sizes most in terms of the number of people using the Kipchak and Oguz Turkish. Because they belong to the same family and family members, many words used throughout the society still function today.

We have done in this study, standart Turkey with Kazak Turkish Türkçesi's mouths, comparing the similarities of common words between the two in terms of vocabulary, voice changes and parallels have been identified. common words that make up the main ingredients of our study, Kazakh Turkish Dictionary with the People's Assembly of the mouth in Turkey fişlenmiş Glossary of the skin and are listed in alphabetical order.

In the introduction part of the study, the subjects such as the name of Kazakh, the history of the Kazakh Turks and the Turkish language of Kazakh Turkish, and the language of the language group are mentioned. Turkey Turkish and Turkish isekazak incelemebölüm in the mouth of the study are examined comparatively in terms of vocabulary. This comparison consists of four parts. In the first part, the words that continue in phonetics and meaning are as follows; in the second part, unchanged words whose phonetics have changed; In the third chapter, the phonetics is the same, the words have changed meaning and in the fourth chapter, both the phonetics and the meaning changed words. Our study is completed with results and bibliography sections.

Keywords: Kazakh Turkish, Turkey Turkish Dialects, Vocabulary.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY

BİLDİRİM

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

ETİK BEYAN

ÖZET.....	5
ABSTRACT	6
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	8
ÖNSÖZ.....	9
1 GİRİŞ.....	11
1.1 Tez Konusu.....	11
1.2 Tezin Amacı	12
1.3 Tezin Kapsamı.....	12
1.4 Tezde Kullanılan Yöntemler	12
1.5 Kazak Adı.....	13
1.6 Kazak Türklerinin Tarihi.....	15
1.7 Kazak Türkçesi.....	16
1.8 Söz Varlığı.....	18
2 SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN KAZAK TÜRKÇESİ İLE TÜRKİYE TÜRKÇESİ AĞIZLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	19
2.1 Fonetik ve Anlam Bakımından Aynen Devam Eden Sözcükler	19
2.2 Fonetigi Değişmiş, Anlamı Değişmemiş Sözcükler.....	86
2.3 Fonetigi Aynı, Anlamı Değişmiş Sözcükler.....	227
2.4 Hem Fonetigi Hem Anlamı Değişmiş Sözcükler	248
SONUÇ.....	264
KAYNAKÇA	270
ÖZGEÇMİŞ.....	275

KISALTMALAR

C. Cilt

S. Sayfa

Ds. Derleme Sözlüğü

Kzt. Kazak Türkçesi

Tdk. Türk Dil Kurumu

Tta. Türkiye Türkçesi Ağzları

ÖNSÖZ

Bugüne kadar Türk dilinin lehçeleri ve ağızları ile ilgili çeşitli çalışmalar yapılmıştır ve hala da yapılmaktadır. Yapılan çalışmalarda eski dönemlerden günümüze kadarki hemen hemen bütün Türk lehçeleri ve ağızları sınıflandırılarak karşılaştırılmış, lehçe ve ağızlardan biri veya birkaçı ayrı ayrı araştırılmış ve lehçelerdeki dil sorunları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Ancak yapılmış bunca çalışmaya rağmen hala Türk dilinin üzerinde durulmamış konular vardır. Çalışmamızın konusunu oluşturan Türkiye Türkçesi ağızları ile Kazak Türkçesinin ortak söz varlığı üzerinde de bugüne kadar pek çalışılmamıştır.

Çalışmada, Söz Varlığı Açısından Kazak Türkçesi ile Türkiye Türkçesi Ağızları karşılaştırılarak ikisi arasındaki paralellikler bulunmaya çalışılmıştır. Çalışmamızın ana malzemesini oluşturan ortak sözcükler, Kazak Türkçesi-Türkiye Türkçesi Sözlüğü ile Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü ‘nün I-VI. ciltlerinden fişlenmiştir.

Giriş, Tez Konusu, Tezin Amacı, Tezin Kapsamı, Tezde Kullanılan Yöntemler, Kazakların Kısaca Tarihi, Kazak Türkçesi, Kazak Türkçesinin Gelişim Süreci ve Kazak Türkçesi Üzerine Türkiye’de Yapılmış Çalışmalar adlı başlıklardan oluşmaktadır. Girişte önce tezde kullanılan yöntemlerden, daha sonra Kazakların tarihi, Kazak Türkçesi ve onun gelişim süreci ile Söz Varlığı hakkında genel bir bilgi verilmiştir.

Kazak Türkçesinde yer alan Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğünde karşılığı bulunan 876 madde başı sözcük bulunarak, fonetik ve anlam değişmelerine göre fonetik ve anlam bakımından aynen devam eden sözcükler, fonetiği değişmiş, anlamı değişmemiş sözcükler, fonetiği aynı, anlamı değişmiş sözcükler, hem fonetiği hem anlamı değişmiş sözcükler olmak üzere dört grupta toplanmıştır. Çalışmanın amacı, Kazak Türkçesi ile TTA. arasındaki ortak söz varlığını tespit ederek bunları gün yüzüne çıkarmaktır.

Sonuç kısmında ise yaptığımız çalışmayla ilgili değerlendirme yapılmıştır. Fonetik ve semantik incelemesi yapılarak sayısal verilerle açıklanmış ve elde ettiğimiz sonuçlar gösterilmiştir. Çalışmamız kaynakça ile tamamlanmaktadır.

Tez konusunun tespitinden itibaren her aşamasında yardım ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, danışman hocam Sayın Dr.Öğr. Üyesi Abdullah ELCAN'a ve her zaman yanımda olan değerli aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Necati ÜNLÜCAN

Ardahan 2019

GİRİŞ

Türkoloji literatüründe bugüne kadar Kazak Türkçesi ile ilgili bir hayli çalışma bulunmaktadır. Türkiye’de, bu çalışmalarda Kazak Türkçesinin ses bilgisi, şekil bilgisi, söz varlığı, söz dizimi, cümle yapısı ve Kazak Türkçesi ağızları konu alınmıştır. Ayrıca Kazak Türkçesi ile diğer Türk lehçeleri arasında da karşılaştırılmalı çalışmalar yapılmıştır.

Türk dili, asırlar boyunca farklı coğrafyalarda yaşamasına ve yaşadığı coğrafyadaki siyasi ve sosyal şartlara rağmen hep aynı kökten gelme özelliğini koruyarak gelmiştir. Ancak bu yakınlık, Türk dilinin tüm lehçeleri arasında hatta aynı gruba giren lehçeler arasında bile aynı derecede değildir. Çünkü bu lehçeler arasında her ne kadar ortaklık, benzerlik varsa da bir o kadar farklılık da vardır.

Türk Dilinin iki farklı kolu olan Türkiye Türkçesi ve Kazak Türkçesi ile ilgili bugüne kadar yapılan çalışmalarda ikisi arasındaki benzerlikler ve farklılıklar yeterli bir şekilde ortaya konulmuştur. Ancak Türkiye Türkçesi ağızları ile Kazak Türkçesi arasındaki benzerliği veya farklılığı gösteren çalışmalar yok denilecek kadar azdır.

Çalışmada, Türkiye Türkçesi ağızları ile ölçünlü Kazak Türkçesi arasında çıkarılacak ortak sözcüklerele alınmış; bu ortak sözcükler ses ve anlam değişmelerine göre tasnif edilmiştir. Çalışmanın malzemesini oluşturan ortak sözcükler, (Türkiye Türkçesi ağızları için altı ciltlik) **Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü** ‘nün; altı cildinin taranması ile tespit edilmiş Kazak Türkçesi için ise A. Bayniyazov, K. Koç ve V. Başkapantarafından hazırlanan **Kazak Türkçesi-Türkiye Türkçesi Sözlüğü** ‘nün taranması ile oluşturulmuştur.

1.1 Tez Konusu

Çalışmanın konusunu DS’nin söz varlığının Kazak Türkçesinin söz varlığı ile karşılaştırılması oluşturmaktadır. Çalışmada Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Türk dili alanında öneme sahip olan DS’de kullanılan sözcükler ile Kazak Türklerinin kullandığı sözcükler kullanım şekilleri bağlamında karşılaştırılmıştır. Bu çalışma, Türkiye Türkçesi ağızları ile ölçünlü Kazak Türkçesi arasında yer alan ortak sözcükleri, benzerlikleri ve farklılıkları ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktır.

1.2 Tezin Amacı

Bu çalışmanın amacı, aynı kökten gelen iki farklı lehçeler olan ölçünlü Kazak Türkçesi ile Türkiye Türkçesinin Ağızları söz varlığı açısından karşılaştırarak ikisi arasındaki ortak söz varlığını ortaya koymaktır. Tespit edilen ortak söz varlığı ses ve anlam değişmelerine bağlı olarak dört grupta tasnif edilecektir. Çalışmanın ana malzemesini oluşturan ortak sözcükler, Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü ’nün ciltlerinden fişlenecek ve alfabetik sırayla verilecektir. Burada, ortak sözcüklerin ağızlardaki anlamları ve geçtiği yerler, her sözcüğün Kazak Türkçesindeki anlamı yer alacaktır.

Söz varlığı bir milletin sadece dilsel özelliklerini değil aynı zamanda o toplumun gelenek ve göreneklerini, kültürel ilişkilerini, diğer toplumlarla olan sosyo-kültürel bağlarını belirlemede etken rol oynamaktadır. Bu çalışmayla birlikte DS’deki söz varlığının ne kadarının Kazak Türkçesinde kullanıldığı tespit edilmeye çalışılacaktır.

1.3 Tezin Kapsamı

Kazak Türkçesi ile Derleme Sözlüğünün söz varlığı karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Kazak Türkçesinde DS’de karşılığı bulunan 1400 madde başı sözcük tespit edilerek fonetik ve anlam değişmelerine göre fonetik ve anlam bakımından aynen devam eden sözcükler, fonetiği değişmiş, anlamı değişmemiş sözcükler, fonetiği aynı, anlamı değişmiş sözcükler, hem fonetiği hem anlamı değişmiş sözcükler olmak üzere dört grupta toplanmıştır. Çalışmanın amacı, Kazak Türkçesi ile DS arasındaki ortak söz varlığını tespit etmektir. Söz varlığı üzerinden yapılan bu inceleme, lehçelere göre söz varlığının değişimini göstermektedir.

Çalışmada Ayabek Bayniyazov, Kenan Koç ve Vehbi Başkapan tarafından hazırlanan Kazak Türkçesi- Türkiye Türkçesi Sözlüğü incelenmiş ve söz varlığı TDK tarafından hazırlanan Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü ile karşılaştırılmıştır. Tespit edilen sözcükler, kendi içinde sınıflandırılıp her madde başı koyu renk yazılıp anlamı verilmiştir. Fonetik ve semantik incelemesi yapılarak sonuç kısmında sayısal verilerle açıklanmıştır.

1.4 Tezde Kullanılan Yöntemler

Anadolu ağızları üzerine yapılmış bir çalışma olan Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü ile yazı dilinde kullanılan sözcükler üzerinde yapılmış bir çalışma olan Kazak

Türkçesi Sözlüğü materyal konusunda ele aldığımız temel kaynaklar arasında yer almaktadır. Çalışma bölümler halinde olacaktır. Birinci bölümde önce tezde kullanılan yöntemlerden, daha sonra Kazak Türklerinin tarihi, Kazak Türkçesi ve onun gelişim süreci hakkında genel bir bilgi verilecektir. İkinci Bölümde, Türkiye Türkçesi ağızları ile Kazak Türkçesindeki ortak sözcükler fonetik ve anlam değişmelerine göre fonetik ve anlam bakımından aynen devam eden sözcükler, fonetiği değişmiş, anlamı değişmemiş sözcükler, fonetiği aynı, anlamı değişmiş sözcükler, hem fonetiği hem anlamı değişmiş sözcükler olmak üzere dört grupta toplanacaktır. Daha sonra ortak sözcüklerin durumu değerlendirilecektir. Çalışmanın sonuç kısmında ise yaptığımız tez çalışmasıyla ilgili değerlendirme yapılacak ve elde ettiğimiz sonuçlar gösterilecektir. Kazak Türkçesi alfabesinde yer alan, fakat Türkiye Türkçesi alfabesinde yer almayan kalın “K-Q” sesine karşılık olarak “K” sesi, “Ä” sesine karşılık olarak “A,E” sesleri, “Ğ” sesine ise “G” ve “Ġ” sesleri alınmıştır.

Türkiye Türkçesi ağızları ile Kazak Türkçesinde ortak olan bu kelimeler fişlenirken aşağıdaki esaslar dikkate alınmıştır:

1) Fişleme yapılırken sözcüklerin eşdeğer olmasına dikkat edilmiştir.

Ör: Kazak Türkçesi, Türkiye Türkçesi Ağızları.

bölme“oda” **bölme**“oda”

kör- “Görmek.” **kör-** “Görmek”

tüzet- “Düzeltemek.” **düzet-**“Düzeltemek.”

2) Tespit ettiğimiz bazı sözcükler Türkiye Türkçesi yazı dilinde de vardı. Ancak, anlamı yazı dilindeki gibi değil de Kazak Türkçesindeki gibidir:

Türkiye Türkçesi Ağızları, Kazak Türkçesi

tütün: Duman. **tütün:** Duman.

Çalışmamızda, hem Kazak Türkçesinin imlâsı hem edebî konuşma dili esas alınmıştır.

Tezimizin inceleme bölümünde, Kazak Türkçesi ile Türkiye Türkçesi ağızlarında ortak olan sözcükler, ses ve anlam bakımından karşılaştırılmıştır.

1.5 Kazak Adı

Kazak Türklerine ad olan ‘Kazak’ kelimesinin kökeni hakkında çeşitli görüşler vardır. Prof. Dr. V. I. Veselowski’ye göre Kazak kelimesi, ‘kaza

benzeyen insan, yani kuş gibi serbest” anlamına gelir. Kraft’a göre de kelime, ‘kaz+ak”, “beyaz ana kaz” anlamındadır. Ancak, bu iki görüşün de tutarsız olduğunu söyleyebiliriz. Zira Türk lehçelerinde -akekiyle “benzer” anlamında ad oluşturulmamaktadır.

Zeki Velidi Togan “Kazak” adının önceleri sultanlar için kullanıldığını belirtir. Togan’a göre kazak adı, daha sonraları anlam genişlemesine uğramıştır. Sultanlara bağlı oymaklar ve devlet için kullanılmıştır. Togan, “Siyasal bir amaçla, bir ayaklanma sonucu, çok kez ailesi olmaksızın (bekâr) ve kimi zaman da ailesi ile birlikte toplumdaki uzaklaşan, kırlara çekilen isyancılara “kazak” dendiğini” söylemektedir. Türk boyları arasında, ergenlik çağına eriştiklerinde, eşkıyalık amacıyla evlerinden ayrılan gençler ayrıldıkları zaman “kazak” adı verilir. Kırgız ve Kazak lehçelerinde “hür adam; gözü pek binici” anlamlarında kullanılan “kazak” sözü, Tatar Türkçesinde “bekâr” anlamına gelmektedir. Yukarıdaki anlamlara uygun olarak Türkiye Türkçesinde de “kazak” sözü, “karısına söz geçirebilen, dediğini yaptırabilen, sert erkek” anlamlarına gelir.

Reşit Rahmeti Arat’a göre de “kazak” sözü, “hür, serbest, evsiz barsız, bekâr, mert, yiğit, cesur anlamındadır. Kelime, aynı anlamı ile Slavcaya da geçmiştir. Kazak sözünün bir diğer anlamı da atlı askerdir. Türkçe Süzük’te kelimenin bir anlamı, “Rusya’da ve İran’da ayrı bir sınıf oluşturan atlı asker” olarak geçer. Tatar İsimleri Sözlüğünde de “atlı asker” olarak geçmektedir. Ahmet Caferoğlu, “kazak” kelimesini “silahşor, kızan, askerlik yükümlüsü” şeklinde açıklamaktadır.

Kazak kelimesinin etimolojisi hakkında en yaygın ve ittifak edilen görüş, kelimenin “kaz-” fiilinden türediğidir. “kaz-” fiili, “serseri dolaşmak, evsiz yurtsuz gezmek” anlamına gelmektedir. Kelime bu anlamıyla Çağatay sözlüklerinde ve Kumuk lehçesinde mevcuttur. Houstma tarafından yayımlanan, Kıpçak lehçesine benzeyen 1245’te Mısır’da yazılmış el yazması lügatte “kazak” kelimesi, “ailesiz, yalnız başına olan” anlamlarına gelmektedir. Abuşka sözlüğünde de “kazak” kelimesi, “evsiz, başıboş dolanan” anlamındadır. Sözlük Nevaî’den şu örneği de verir: “İhtiyar kadın

dedi; şayet şah kazak olsaydı, kim kılıcı çıkartır ve askeri idare ederdi?” Samayloviç, Barthold, Radloff, Vambery, Zenker, Gombocz gibi pek çok âlim “kazak” sözünün “başiboş gezen, evsiz barksız” anlamlarına geldiği görüşündedir(Alkaya ve Buran, 2013: s.105).

1.6 Kazak Türklerinin Tarihi

Kazak Türklerinin tarihi, Kazakların XV. yüzyılda Özbek Hanı Ebu'l Hayr'a başkaldırmaları ile başlatılır. Moğol kabilelerinden Oyratlar ile Kalmukların sürekli saldırıları sonucunda, Altın Orda Hanlığı çok zor duruma düşer. 1456 yılında Ebu'l Hayr'ın Moğol saldırılarını önleyememesi sonucunda, bazı Türkler hanlıktan ayrılarak kuzeye doğru çekilmiştir. Törelere ve istiklâllerine bağlı olarak hareket eden bu Türklere “Kazak” adı verilmiştir.

İdil vadisinden Altaylara kadar uzanan geniş bozkırların hâkimi olan Kazak Türkleri, eski Türk ana yurdu olan bu bölgede uzun bir süre hür olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Kazakların yaşadığı bu bölgeye “Kazakistan” adı verilmiştir. Kazak Türkleri, bu bölgede bulunan bir kısım Sibir ve Moğol asıllı kavimlerle kaynaşarak, onları kendi bünyeleri içerisinde eritmişlerdir.

Moğol kabileleriyle birlikte sayıları bir milyonu aşan Kazak Türkleri, XVI. yüzyılda Kasım Han'ın idaresine girerler. Kasım Han'dan sonra halkın birliği ve düzeni bozulur. Bunun üzerine Kazak Türkleri; Ulu Cüz, Orta Cüz ve Küçük Cüz olmak üzere üç parçaya ayrılırlar. Her cüzün kendi bağımsızlığını korumaya çalışması Kazakları zayıf düşürür. Bir yandan Kalmuklarla mücadele ederlerken, diğer yandan da Ruslarla mücadeleye girmişlerdir. Devletin zayıflaması, Rusların Kazakistan'ı işgalini kolaylaştırır. 1850 yılında İli havzasını kendi idareleri altına alan Ruslar, bu tarihten sonra Kazakistan'ı tamamen işgal etmişlerdir. Kazaklar 1882 yılında tamamen Rus boyunduruğuna girerler.

1917 yılındaki Bolşevik İhtilali'ne kadar Kazak Türkleri Ruslara karşı çeşitli isyan girişimlerinde bulunmuş, ancak hepsi de kanlı bir şekilde bastırılmıştır. Orenburg'ta yapılan 1917 Genel Kazak Kurultayı, ülkenin

örgütlenmesi için çok önemli kararlar alır. Kazakların millî partisi Alaş Orda Partisi kurulur. İhtilâl esnasında Alaş Partisi, Alaşorda adı altında Sirderya ve Yedisu eyaletleri dışında bütün Kazakistan'ın bağımsızlığını açıklar. 1917 Ağustosunda Bükey Han yönetiminde Kazakistan Hükûmeti kurulur. Ama bu hükümet hem kızıl, hem de beyaz orduya karşı savaştığı için zayıf düşer. 1919 yılında Alaş Orda Hükümeti dağılır ve bağımsız Kazakistan'a son verilir. 26 Ağustos 1920'de Kazakistan SSC kurularak Kazakistan toprakları Sovyetler Birliği'ne bağlanır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, diğer Türk Cumhuriyetleri gibi Kazak Türkleri de 16 Aralık 1991 tarihinde bağımsızlığını ilan eder ve bağımsız Kazakistan Cumhuriyeti'ni kurarlar (Alkaya ve Buran, 2013: s.106).

1.7 Kazak Türkçesi

Kazak Türkleri, Türk boylarının kuzey, yani Kıpçak koluna; Kazak Türkçesi de Kıpçak grubu lehçelerine dâhil edilmektedir. Türk lehçeleri içerisinde en geniş sahada konuşulan Türk lehçesidir. Kazak Türkçesi bugün dağınık olarak Kazakistan, Doğu Türkistan, Özbekistan, Türkmenistan gibi bölgelerde yaşayan Kazaklar tarafından konuşulmaktadır. Kazak Türkçesi, Kıpçak lehçelerinden en çok Karakalpak ve Nogay lehçeleriyle benzerlik göstermektedir.

Kazak Türkçesi, Kazak boyunun hayat şartları içerisinde, serbest bir gelişme imkânı bulmuştur. Dini kültür merkezlerine uzak olması sebebiyle, din eğitimi küçük bir zümrenin dışına çıkmamıştır. Bu yüzden diğer Türk lehçelerine göre, Kazak Türkçesinde Arapça ve Farsçanın etkisi oldukça azdır. Arapça ve Farsçadan Kazak Türkçesine geçmiş olan kelimeler, ancak kulak vasıtasıyla girmiş olduğundan, bunlar Kazak Türkçesinin ses kaidelerine tamamen uymuş bulunmaktadır.

Kazak Türkçesinin söz varlığı öncelikle Türkçe asıllı kelimelerden oluşur. Türkçe kelimelerin dışında, eski dönemlerden alınan Soğdca, Toharca, Moğolca alıntı kelimeler yer alır. Ayrıca İslamiyet'in kabulü ile Arapça ve Farsçadan, Rus hâkimiyetinin yayılması ile de Rusçadan alıntılar yapılmıştır. Arapça ve Farsçadan çok az etkilenen Kazak Türkçesi, özellikle

son yüzyılda Rusçadan etkilenmiş ve önemli sayıda kelime almış, kavram ve gramer çevirisi yapmıştır.

Kazak Türkçesi; kuzeydoğu kolu, güney kolu ve batı kolu olmak üzere üç kola ayrılmaktadır. Bunlardan kuzeydoğu kolu çağdaş yazı dilinin temelini oluşturur. Kazak Türkleri 1923 yılına kadar Arap alfabesini kullanırlar. 1928'de Latin alfabesine geçerler. Ancak 1940 yılında, Sovyet yönetiminin isteği doğrultusunda, bu alfabeden vazgeçilerek Kiril alfabesi kabul edilir. Bağımsızlığa kadar eğitim dili olarak Rusça kullanılır. Bağımsızlık ilan edildikten iki yıl sonra 28 Ocak 1993'te Yeni Anayasa'nın kabulü ile birlikte Kazak Türkçesi resmî dil olarak kabul edilir. Kazakistan'da şu anda Kiril alfabesi kullanılmaktadır. (Alkaya ve Buran, 2013: s.106-107)

Kazakistan Cumhuriyeti Orta Asya'da yer alır. Ülkenin yüz ölçümü 2.717.300 km²'dir. Kazakistan kuzeyde ve batıda Rusya, doğuda Çin, güneyde Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan ile komşudur. Ülkenin güneybatıda Hazar Denizi, güneyde ise Aral denizine kıyısı vardır. Ülkede yedi bini aşkın akarsu bulunmaktadır. Kazakistan toprak büyüklüğü bakımından Bağımsız Devletler Topluluğu içerisinde Rusya'dan sonra ikinci, dünyada ise dokuzuncu sıradadır. Ülkenin yüzölçümü, Avrupa Birliği'ne üye 12 ülkenin toplam toprak alanından daha büyüktür. Kazakistan İstatistik Ajansı'nın verilerine göre, 1 Ocak 2009 itibariyle ülkede 15 milyon 778 bin kişi yaşamaktadır. Doğum oranlarındaki artıştan dolayı nüfus, bir yıl öncesine göre % 1,3 oranında artmıştır. Nüfusun % 23,7'si 15 yaş altındaki kısmı oluştururken, % 68,4'ü ise 15 ile 64 yaş arasındaki kişilerdir. Geri kalan % 7,9'lük kısım ise 64 yaşını geçenlerdir. Ortalama yaşam süresi ise 66,55 yıldır. Her yıl nüfus artışı ise ortalama % 0,3 olmaktadır. 1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ülkenin demografik yapısında değişiklikler olmuştur. Kazakistan'da yaşayan Rus, Alman ve Yahudilerin büyük çoğunluğu ülkeden göç etmiş, yaklaşık 280 bin Kazak ise ülkesine geri dönmüştür. Günümüzde ülke nüfusunun % 55,6'sını Kazaklar, % 28'ini Ruslar, geri kalan kısmı Ukraynalılar, Özbekler, Almanlar, Tatarlar, Uygurlar ve diğerleri oluşturmaktadır. Ülkenin resmi dili Türk dillerinden Kıpçak grubuna bağlı Kazakçadır. Nüfusun % 64'ü

günlük yaşamda bu dili konuşmaktadır. Resmi yazışmalar ve ekonomik hayatta ise büyük oranda Rusça kullanılmaktadır.

(<https://www.okan.edu.tr/avrasyamerkezi/sayfa/958/kazakistan/>).

1.8 Söz Varlığı

Dil,bir düşüncenin üzerine ses ve işaretlerle kurulmuş kişiler arasında duygu ve hisleri aktaran iletişim aracıdır. Yazılı veya sözlü dille ortaya çıkma durumu olan söz, bir göstergeler dizgesi olan dilin gösteren boyutunu oluşturmaktadır. Gösterge “*kendi dışında bir şey gösteren her türlü nesne, varlık ya da olgu: özel olarak dilsel bir gösterenle bir gösterilenin birleşmesinden doğan birim*” (Vardar, 1998’den aktaran: Buran, 2002:9) olarak ifade edilmektedir. Dilin oluşumunu sağlayan göstergeler, bir varlığın veya düşüncenin zihnimizde anlam kazanması için kodlanmış simgelerden (gösteren) ve bu simgelerin bilinç boyutunda anlam kazanmasından (gösterilen) oluşur. Sembol özelliği olarak görülen sözcükler, “*nesnelere, kişilerin ve olayların kendileri değil, onları temsil eden soyut sembollerdir*” (Gökçe, 2001: s. 93).

Kişilerin birbiriyle doğru iletişim kurabilmesini ve çevrede olanı anlamlandırabilmesini sağlayan göstergeler, dilin “söz varlığını” ortaya koyan anlamlı öğelerdir. Söz “*bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, bir veya birkaç heceden oluşan ve anlamı olan ses birliği*” olarak adlandırılmaktadır. Sözcük ise, “*anlamlı ses veya ses birliği*” ();“*mânâsı veya gramer vazifesi bulunan ve tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğu*”olarak yansıtılmıştır “*mânâsı veya gramer vazifesi bulunan ve tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğu*”olarak yansıtılmıştır. (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts). Söz veya sözcükler, kişilerin dünyadaki varlıkları veya düşünceyi soyutlayarak içselleştirmelerini sağlayan ve dilin söz varlığını oluşturan kaynak öğelerdir.

Söz varlığı sadece bir dildeki seslerin birleşimiyle meydana gelen simgeler, kodlar ya da bir şeyin kendisi olmadığı halde onu karşılayan göstergeler, sözcükler olarak değil, aynı zamanda o dili konuşan toplumun kavramlar dünyasının, maddî ve manevî kültürünün, dünyaya bakış açısının ve bu bakış açısı etrafında şekillenen yaşam tarzının yansıtıcısı olarak da algılanmalıdır (Aksan, 2004:s.7).

Çünkü dil, onu oluşturan topluluğun davranışlarını yansıtır. Bir ulusun hayat tarzı, inanç yapısı, evreni kavrayışı, kültürel yapısı, soyut ve somut tüm değerleri o ulusun diline doğrudan yansımaktadır. Dilin kaynağını belirleyen söz varlığı da, kesinlikle bu değerlere bağlı olan ulusun simgelerini taşıyacaktır.

Bir toplumu, dilinin gelişimini inceleyerek tanıyabilmemizi sağlayan durum, “söz varlığı” olarak adlandırdığımız; toplumun evreni adlandırma ve anlatma çabaları sonucunda oluşan kalıplar tarafından sağlanmaktadır. Söz varlığının bu özelliği, dile toplumların karakterini yansıtmaya işlevi kazandırmaktadır. Türk dünyasında akrabalık ilişkilerinin güçlü ve önemli olduğunu göstermemizin yanında Türk ulusunun değerlerine önem verdiği yönünde bir çıkarım yapabilmemize de olanak sağlamaktadır.

Her toplum dünyayı kendi dilinin çerçevesinden anlar ve yorumlar. *“Yeryüzündeki renkler aynı olduğu hâlde bunların adlandırılışı ve kapsamları dilden dile değişir; sayılar dünyanın her yerinde aynı değeri taşıdığı hâlde adlandırılma yolları başka başkadır”* (Aksan,2004: s.7). Ömrü boyunca kelebek görmeyen ve onu sadece görsel ürünler aracılığıyla tanıyabilen biri için kelebek sözcüğü, bu uçan böceği adlandırmada yeterlidir. Ama bir zooloji uzmanı için işi gereği ona sadece kelebek demesi yeterli değildir. İşinden ve aldığı eğitimden dolayı her kelebek türü için farklı adlandırmalar yapma gereksinimi duyacaktır. Bu örnek dilin tamamında geçerlidir. Ayrıca toplumların söz varlıklarını ancak ilgi ve gereksinimleri ölçüsünde oluşturduğunun ve öylece kullandığının da bir göstergesidir.

2 SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN KAZAK TÜRKÇESİ İLE TÜRKİYE TÜRKÇESİ AĞIZLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

2.1 Fonetik ve Anlam Bakımından Aynen Devam Eden Sözcükler

Çalışmamızın bu bölümünde, öncelikle Kazak Türkçesinde ve Türkiye Türkçesi ağızlarında olan sözcükler üzerinde durulmuştur. Bu ortak sözcükler ses ve anlam bakımından incelenerek tasniflendirilmiştir. Ses ve anlam bakımından incelenen sözcüklerin birbirleriyle ses ve anlamca aynı olmasına dikkat edilmiştir.

<p>aba (I):Keçeden yapılan yakasız uzun üstlük, aba. (s.11)</p>	<p>aba (II): [DS c: 1 s.4]</p> <p>1. Çoban, deveci ve göçebelerin giydiği uzun, yakasız üstlük, kepenek.</p> <p>*Senirkent -Isparta</p> <p>*Bergama -İzmir</p> <p>-Çorum</p> <p>*Merzifon köyleri, Boğazköy, Varay -Amasya</p> <p>Biskeni *Turhal, *Almus, *Zile -Tokat</p> <p>*Pazar -Rize</p> <p>-Erzincan köyleri</p> <p>-Elâzığ köyleri</p> <p>*Antakya ve köyleri -Hatay</p> <p>Karaözü, İğdeli *Gemerek, Göbekviran, Celikanyurt, *Gürün, M. Höyük, Ortaköy</p> <p>*Şarkışla, Vazıldan *Divriği -Sivas</p> <p>Sarıhamzalı *Sorgun, -Yozgat köyleri</p> <p>Avşar ve Türkmen aşiretleri, *Pınarbaşı köyleri -Kayseri</p>
<p>ağaç: 1. Ağaç. 2. Kereste. (s.17)</p>	<p>ağaç: [DS c: 1 s.85]</p> <p>Ağaç.</p> <p>Ovacık *Dinar -Afyon Karahisar</p> <p>Karakoyunlu aşireti -Kars</p> <p>Kesirik -Elâzığ</p>
<p>aza: 1. Cenaze evine yapılan maddi yardım. 2. Yas, matem. (s.20)</p>	<p>aza: [DS c: 1 s.434]</p> <p>1. Ölü için ilk gün yapılan tören.</p> <p>-Mardin</p>
<p>azbar:Besi ahır. (s.21)</p>	<p>azbar: [DS c: 1 s.436]</p> <p>Ahırların önündeki toprak meydan.</p>

	Karadeniz kıyı halkı
aqsaqal: Aksakal, yaşlı, ihtiyar; bir topluluğun ileri gelen ve sözü dinlenen şahsiyet; yaşı büyük kimse, saygıdeğer kimse. (s.31)	aksakal: [DS c: 1 s.161] Evliya, ermiş. Mençek *Ermenek - Konya
ala: 1. Ak ile başka renklerin bir arada görünmesi, benekli, alaca. 2. Gözün ak tabakası.(s.35)	ala (I): [DS c: 1 s.166] 1. Siyahla beyaz karışık renk, siyahlı beyazlı. İshaklı, Dişli *Bolvadin, İncesu, Çiftlik *Dinar - Afyon Karahisar Sağrak *Sütçüler, *Keçiborlu köyleri, Çaltı, Yakaköy, *Gelendost, Uluğbey *Senirkent, Tahtacı aşireti - Isparta *Tefenni çevresi, *Yeşilova köyleri, Çerçin - Burdur İğdir, Bulkaz *Çivril, *Buldan ve köyleri, Denizler, İsabey, Ekse *Çal - Denizli Sürez *Bozdoğan, Eğridere *Kuyucak, Dallica *Nazilli - Aydın Ödemiş, *Kiraz köyleri - İzmir Çepni aşireti, Çepnidere *Turgutlu - Manisa *Gelibolu - Çanakkale İsmetiye - Bursa *Sivrihisar, Bozan - Eskişehir Tepe *Seben, - Bolu Aliköy *Çaycuma - Zonguldak Giremez *Araç - Kastamonu *Alaçam - Samsun *Merzifon köyleri - Amasya

	<p>Hayati *Erbaa, *Zile, Çilehane, *Reşadiye, Karakaya, -Tokat</p> <p>Zile *Mesudiye, *Akkuş köyleri, -Ordu</p> <p>Karadere *Görel, *Tirebolu, Düzköy *Keşap, -Giresun köyleri</p> <p>Güneyce -Rize</p> <p>Ölçek *Ardahan -Kars</p> <p>-Erzincan</p> <p>-Diyarbakır</p> <p>*Hozat -Tunceli</p> <p>*Reyhanlı, *Dört Yol -Hatay</p> <p>Vazıldan *Divriği, Çöplü, Telin *Gürün, Kayalınar *Yıldızeli, Hacıilyas</p> <p>*Koyulhisar -Sivas</p> <p>-Yozgat köyleri</p> <p>Solakuşağı *Şereflikoçhisar -Ankara</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>Kıran *Ereğli, *Karaman, Çukurbağ</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>Çiftepınar *Mersin -İçel</p> <p>Bağyaka, Çavdır *Finike, *Elmalı köyleri, Bademağacı -Antalya</p> <p>Orhaniye, Bayır *Marmaris, Dont *Fethiye -Muğla</p>
--	--

<p>alda- (II): 1. Kandırmak, aldatmak. (s.37)</p>	<p>alda-: [DS c: 1 s.209]</p> <p>Aldatmak, kandırmak.</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>-Çorum</p> <p>*Zile -Tokat</p> <p>-Trabzon</p> <p>Harşit bucağı köyleri *Torul, Süle - Gümüşhane</p> <p>-Rize köyleri</p> <p>Gürcü *Kızılcahamam -Ankara</p>
<p>alqa (I):Halka, hanımların boynuna taktığı gerdanlık (s.39)</p>	<p>alka: [DS c: 1 s.222]</p> <p>Çember, halka.</p> <p>Çulhan *Bozdoğan -Aydın</p> <p>Çayağzı *Şavşat -Artvin</p>
<p>alma: Elma (s.39)</p>	<p>alma: [DS c: 1 s.226]</p> <p>1. Elma.</p> <p>*Dinar köyleri, Dişli *Bolvadin -Afyon</p> <p>Karahisar</p> <p>*Eşme köyleri -Uşak</p> <p>*Şarki Karaağaç, *Gelendost, *Yalvaç köyleri, İlyas *Keçiborlu, Sağrak</p> <p>*Sütçüler, Yassıviran *Senirkent, Bağlılı,</p> <p>*Eğridir, -Isparta köyleri</p> <p>*Tefenni ve çevresi, Devri *Bucak,</p> <p>*Yeşilova ve köyleri, Hacılar, Çerçin, - Burdur</p> <p>*Sarayköy köyleri, Karahüyükavşarı, Yeşilyuva, *Acıpayam, İğdir, Çıtak</p> <p>*Çivril, *Çal köyleri, -Denizli</p>

	<p>*Bozdoğan -Aydın</p> <p>Yuntdağı -Manisa</p> <p>Yörük köyleri *Susurluk, Danişment</p> <p>*Savaştepe, Yeniköy -Balıkesir</p> <p>Küçükkuyu *Ayvacık -Çanakkale</p> <p>Yenice, *Emet -Kütahya</p> <p>*Sivrihisar köyleri, -Eskişehir köyleri</p> <p>-Bolu</p> <p>*Akyazı çevresi -Sakarya</p> <p>Yazıköy, *Safranbolu, Aliköy *Çaycuma -</p> <p>Zonguldak</p> <p>Karabüzey *Araç, *Daday ve köyleri,</p> <p>*Taşköprü köyleri -Kastamonu</p> <p>Genek -Çankırı</p> <p>-Çorum</p> <p>*Boyabat, -Sinop ve çevresi</p> <p>Arım *Çarşamba, -Samsun</p> <p>Varay, -Amasya</p> <p>*Taşova, *Zile, Necip *Turhal, Kızılca</p> <p>*Artova -Tokat</p> <p>Danişman *Fatsa, *Akkuş köyleri,</p> <p>Karakuş, *Ünye köyleri, -Ordu köyleri</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane ve köyleri</p> <p>*Ardanuç köyleri, Uşhum, *Yusufeli,</p> <p>Yavuzköy *Şavşat -Artvin</p> <p>*İğdır ve çevresi, *Göle, *Posof,</p> <p>*Ardahan ve çevresi, Koyundere, Ahıska,</p> <p>Kızılçakçak *Arpaçay -Kars</p> <p>*Erciş -Van</p> <p>-Bitlis</p> <p>-Elâzığ</p> <p>*Arapkir -Malatya</p>
--	--

	<p>*Siverek, *Birecik, *Viranşehir -Urfa</p> <p>*Kilis, -Gaziantep</p> <p>Çoğulhan, *Afşin, -Maraş ve çevresi</p> <p>Hisarcık *Yayladağı, *Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri, *Antakya ve çevresi, -Hatay</p> <p>Savrun, *Divriği, *Zara, Yeniçubuk</p> <p>*Gemerek, Yaylacık *Gürün, Ağrakos</p> <p>*Suşehri -Sivas</p> <p>Bahattin, Sarıhamzalı *Sorgun -Yozgat</p> <p>*Şereflikoçhisar, Sobran *Nallıhan, Keşanuz, Çanlı, *Ayaş, Çalı, Yaraşlı</p> <p>*Haymana, Hasanoğlan -Ankara</p> <p>Yahyalı *Develi, Avşar ve Türkmen aşiretleri, *Pınarbaşı, *Bünyan -Kayseri</p> <p>*Mucur köyleri -Nevşehir</p> <p>Bahçeli, *Bor, -Niğde</p> <p>*Ermenek ve köyleri, -Konya</p> <p>-Adana</p> <p>*Silifke, *Anamur, *Gülner -İçel</p> <p>*Elmalı, *Gazipaşa köyleri -Antalya</p> <p>Yakabağ *Fethiye -Muğla</p> <p>*İpsala köyleri -Edirne</p> <p>Çavuşköy *Babaeski -Kırklareli</p>
<p>analıq,-ğı:1. Ana olma durumu, annelik. 2. Analık duygusu. 3. Ana yerini tutan veya ana kadar yakınlık gösteren kadın. 4. Üvey ana. 5. Dişi hayvan, ana. (s.43)</p>	<p>analık (I): [DS c: 1 s.249]</p> <p>1. Üvey anne.</p> <p>*Dinar köyleri, Dişli *Bolvadin -Afyon</p> <p>Karahisar</p> <p>*Eşme köyleri -Uşak</p> <p>Sağrak *Sütçüler, *Keçiborlu köyleri,</p>

	<p>Çaltı *Gelendost, *Senirkent, *Eğridir köyleri, Tahtacı aşireti -Isparta köyleri</p> <p>*Yeşilova köyleri, Devri, Kuşbaba</p> <p>*Bucak, Bunak *Tefenni, -Burdur ve köyleri</p> <p>*Sarayköy köyleri, Çıtak, İğdir *Çivril, Yeşilyuva *Acıpayam, Bereketli *Tavas, *Çal köyleri, -Denizli köyleri</p> <p>Eymir, Sürez, *Bozdoğan, Eğridere</p> <p>*Kuyucak, Dallıca *Nazilli, Tepecik -Aydın</p> <p>*Bergama, Tepeköy *Torbalı, Falaka</p> <p>*Bayındır -İzmir</p> <p>*Akhisar, *Alaşehir -Manisa</p> <p>*Edremit ve çevresi, *Bandırma, Yeniköy, -Balıkesir</p> <p>Evreşe, *Gelibolu, Fili *Biga -Çanakkale</p> <p>*Mustafa Kemal Paşa, *İnegöl, İsmetiye, -Bursa</p> <p>Yenice, Eğrigöz *Emet, Geçek *Altıntaş, -Kütahya</p> <p>*Sivrihisar, Bozan, -Eskişehir</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>İğneciler *Mudurnu, -Gerede, Bolu ve köyleri</p> <p>*Akyazı çevresi -Sakarya</p> <p>Baklalı *Çatalca -İstanbul</p> <p>*Bartın, Aliköy, Çayır, *Çaycuma,</p> <p>*Safranbolu, Cumayanı -Zonguldak</p> <p>-Kastamonu</p> <p>Dümelı *Şabanözü, *Kurşunlu, Genek -Çankırı</p>
--	--

	<p>*İskilip, -Çorum</p> <p>-Sinop</p> <p>*Alaçam -Samsun</p> <p>*Merzifon ve köyleri, *Gümüşhacıköy - Amasya</p> <p>*Taşova, Çilehane *Reşadiye, *Zile ve çevresi, -Tokat ve köyleri</p> <p>*Akkuş köyleri, Karakuş bucağı köyleri, Zile *Mesudiye, -Ordu</p> <p>Düzköy *Keşap, *Görece köyleri, *Tirebolu ve köyleri, *Bulancak ve köyleri</p> <p>-Giresun</p> <p>Denizli, Beşikdüzü **Vakfikebir, *Çaykara, -Trabzon köyleri</p> <p>-Gümüşhane ilçe ve köyleri</p> <p>Hamidiye *Pazar, Dağınksu -Rize</p> <p>*Ardanuç köyleri, *Şavşat ve köyleri, Uşhum, Ersis *Yusufeli, *Hopa -Artvin</p> <p>*Ardahan, *İğdır ve çevresi -Kars köyleri</p> <p>Keçek *Oltu -Erzurum</p> <p>*Kemaliye, Sosunga *Çayırılı, -Erzincan ve köyleri</p> <p>*Erciş, -Van</p> <p>-Bitlis</p> <p>-Siirt</p> <p>*Hozat, *Nazimiye -Tunceli</p> <p>*Ağın -Elâzığ</p> <p>-Malatya</p> <p>*Kilis, -Gaziantep</p> <p>*Afşin, *Elbistan, -Maraş</p> <p>Hisarcık *Yayladağı, *Dört Yol, *Reyhanlı, Amik Ovası Türkmenleri, *Antakya ve</p>
--	---

	<p>köyleri, -Hatay</p> <p>*Zara, Hacılyas, *Koyulhisar, Çepni</p> <p>*Gemerek, Ağrakos *Suşehri, Kayalıpınar</p> <p>*Yıldızeli, Soğukpınar, *Kangal, Çöplü, Tekerahma, *Gürün, -Sivas ve çevresi</p> <p>-Yozgat</p> <p>Çanlı, *Ayaş, Solakuşağı</p> <p>*Şereflikoçhisar, Sobran *Nallıhan -</p> <p>Ankara</p> <p>Mahzemin -Kayseri</p> <p>-Nevşehir</p> <p>Bahçeli, *Bor, -Niğde</p> <p>Doğanbey *Beyşehir, *Ermenek ve köyleri, *Karaman ve köyleri -Konya</p> <p>-Adana ve köyleri</p> <p>*Silifke, *Mut köyleri, *Anamur, *Mersin köyleri, -İçel</p> <p>Semayük, *Elmalı, İbradı *Akseki, Bağyaka, Çavdır *Finike -Antalya</p> <p>Dont, Yakabağ *Fethiye -Muğla</p> <p>Kayapa *Lalapaşa, -Edirne</p> <p>Saray çevresi -Tekirdağ</p> <p>*Lüleburgaz ve köyleri -Kırklareli</p> <p>Kıbrıs</p>
--	---

andız: Yaprakları dikenli olan bir çeşit ardıç, andız. (s.43)

andız (I): [DS c: 1 s.260]

1. Yaprakları dikenli olan bir çeşit ardıç (meyvasından pekmez yapılır).

İshaklı *Bolvadin -**Afyon Karahisar**

*Tavas köyleri, *Acıpayam, Tekkeköy -

Denizli

*Foça -**İzmir**

Mustafabeyli *Develi, Avşar köyleri -

Kayseri

Kızıllar, *Karaman, *Ermenek köyleri -

Konya

*Kilis -**Gaziantep**

*Andırın köyleri, -**Maraş**

Yerebakan *Feke, *Kadirli -**Adana**

*Gülнар, *Anamur kasaba, köy ve

aşiretleri, Hacıhamzalı *Tarsus, Çömlek

*Mut, *Silifke, Gözne ve çevresi -**İçel**

köyleri

Karadere *Gündoğmuş, Güzelsu *Akseki,

Yörük *Serik, *Elmalı, -**Antalya**

*Fethiye köyleri -**Muğla***

<p>apar-: 1. Götürmek, ulaştırmak.</p>	<p>apar- (I): [DS c: 1 s.284]</p> <p>2. Götürmek, alıp götürmek. Yassıviran *Senirkent -Isparta Bornova -İzmir *Akhisar -Manisa Alakadı, Ayrancı, Küpeli -Amasya Sobran, -Gümüşhane Anbarcık -Rize *İğdır ve çevresi, Zarşat, *Arpaçay, İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Ardahan, Karakoyunlu aşireti, -Kars Sosunga *Çayırılı -Erzincan *Erciş, -Van -Bitlis -Diyarbakır *Varto, -Muş *Hozat -Tunceli Harput, -Elâzığ Pervari *Besni, *Arapkir, -Malatya *Siverek, *Viranşehir, -Urfa Akçakent *Nizip -Gaziantep *Andırın, Ela -Maraş Tekerahma *Gürün -Sivas *Çumra, -Konya *Kozan -Adana Kerkük</p>
<p>arqalıq,-ğı: 2. Sandalye, divan gibi eşyaların arkası, yaslanılacak yer. (s.51)</p>	<p>arkalık (I): [DS c: 1 s.326]</p> <p>8. İskemlenin, sıranın yaslanılacak yeri. -Gümüşhane *Hopa -Artvin</p>

<p>aruv:1.Zarif, Çok güzel, (hanımlar için). (s.52)</p>	<p>aruv: [DS c: 1 s.337] Güzel. Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
<p>arşın: Arşın (s.53)</p>	<p>arşın (I): [DS c: 1 s.333] 1. 40 cm.lik uzunluk ölçüsü. Dişli *Bolvadin -Afyon Karahisar</p>
<p>arıq (I): Arık, sıska, zayıf (s.53)</p>	<p>arıq (II): [DS c: 1 s.316] 1. Zayıf, cılız, sıska. Eber, Beyköy *Dinar, İshaklı, Dişli *Bolvadin, Bayat, *Emirdağ, *Şuhut, - Afyon Karahisar *Karahallı, *Ulubey -Uşak *Şarki Karaağaç, *Senirkent, Körküler, Yarıkkaya, *Yalvaç, Yakaköy, *Gelendost, *Uluborlu, Cebel *Eğridir, Atabey -Isparta -Burdur Medele, Ortaköy, Bekilli, İsabey, *Çal - Denizli -Aydın *Çeşme, *Bergama, Bornova -İzmir *Kırkağaç, Musaca, *Akhisar -Manisa Fili *Biga, *Çan, *Bayramiç -Çanakkale Korucu, Minnetler *İvrindi, *Bandırma, *Savaştepe, *Edremit, *Susurluk, - Balıkesir ve çevresi *Mudanya, Alpagut, *Mustafa Kemal Paşa, Cumalıkızık, Nilüfer, -Bursa Yenice, Hacıbekir, *Emet, Efler *Altıntaş, Güzelyurt *Tavşanlı, Eğrigöz -Kütahya</p>

	<p>Pazarcık, Bozcaarmut *Bozüyük -Bilecik Sadıkbağı, Dinek, Çaykoz *Sivrihisar, Tokat, Bozan -Eskişehir Büyüktersiye *Adapazarı -Sakarya *Gerede -Bolu Baklalı *Çatalca, Çayırdere *Silivri - İstanbul Yazıköy, *Safranbolu, Kilimli - Zonguldak Pazaryeri *İnebolu, Gündoğdu *Taşköprü, Abana -Kastamonu Saray -Çankırı *İskilip, Sincan *Alaca, -Çorum ve köyleri *Baфра, *Çarşamba, -Samsun -Sinop *Merzifon ve köyleri, Varay, Körköy, - Amasya Küçükisa *Zile, Çilehane *Reşadiye, *Erbaa, Kızılköy -Tokat Zile *Mesudiye, *Perşembe, *Akkuş köyleri, Danışman *Fatsa, -Ordu köyleri *Görelе, İcilli -Giresun Denizli, Beşikdüzü, *Vakfıkebir, Mağura, *Maçka -Trabzon Süle -Gümüşhane *Şavşat köyleri, *Ardanuç köyleri -Artvin Çingit, *Pazar -Rize *İğdır ve çevresi, *Sarıkaşı, *Çıldır köyleri, *Ardahan köyleri, -Kars ve çevresi Şefkâr *Oltu -Erzurum</p>
--	--

	<p>Yenitepe, -Ağrı</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>*Afşin, *Elbistan, Şekeroba, -Maraş</p> <p>Çepni *Gemerek, Soğukpınar, *Kangal, *Gürün, M. Hüyük *Şarkışla, *Zara, - Sivas</p> <p>Bektaşlı, *Boğazlıyan, Dedeli *Yerköy, Hasbek *Akdağmadeni, K. Boynul, Bisek, Gökçekışla, -Yozgat</p> <p>Solakuşağı *Şereflikoçhisar, Şabanözü *Polatlı, Çayırılı, Yaraşlı, *Haymana, *Kırıkkale, Çanlı, *Ayaş, Emirler, Üçem *Balâ, *Keskin, -Ankara</p> <p>Avşar aşireti *Pınarbaşı, Kala, Hamurcu, Karahisar *İncesu, Türkmen aşireti, Akkışla *Bünyan, *Develi, *Tomarza, - Kayseri</p> <p>Demirli *Çiçekdağı, Köşker -Kırşehir</p> <p>*Ürgüp -Nevşehir</p> <p>Ihlara *Aksaray, Bahçeli, *Bor, Ortaköy, - Niğde</p> <p>Doğanbey *Beyşehir, Hartu, Zanapa *Ereğli, Ortaca *Akşehir, Alibeyhüyüğü *Çumra, Akçalar *Seydişehir, Ayaşlar, Çavuşcu *Ilgın, Manyan, Kızıllar, Morcalı *Karaman, Başhöyük *Kadınhanı, -Konya ve köyleri</p> <p>Akyar *Osmaniye, -Adana</p> <p>*Silifke, *Mersin köyleri, -İçel</p> <p>Gödene, *Akseki, Bağyaka *Finike, Karadere *Gündoğmuş, -Antalya</p> <p>Orhaniye *Marmaris, Dont *Fethiye -</p>
--	---

	<p>Muğla Çavuşköy *Babaeski -Kırklareli Kıbrıs</p>
<p>arıq,-ğı (II):Ark, su arkı, kanal. (s.53)</p>	<p>arık (I): [DS c: 1 s.315]</p> <p>1. Su yolu, ark.</p> <p>*Dinar köyleri, *Şuhut -Afyon Karahisar Eşme çevresi -Uşak Kozluca, Aydoğmuş *Keçiborlu, Sarıidris *Eğridir, Nudra, *Şarki Karaağaç, Yassıviran *Senirkent, *Yalvaç ve köyleri, Sofular *Eğridir, Atabey, -Isparta Söğüt, Bunak *Tefenni, Devri, Kuşbaba *Bucak, Kozagaç *Göhlisar, *Yeşilova köyleri, -Burdur ve köyleri *Sarayköy köyleri, İsabey, Bekilli, *Çal, *Çivril köyleri, Alâeddin, Darıveren *Acıpayam, *Tavas köyleri, Beylerli, - Denizli Çulhan, Eymir, *Bozdoğan, Dalıca *Nazilli -Aydın Kortuna, Tepeköy *Torbalı, *Kuşadası, *Seferihisar, -İzmir Sancaklıboz, -Manisa Demirkapı *Susurluk, Yeniköy -Balıkesir *Kandıra, -Kocaeli Ağlı *Küre -Kastamonu *Nazimiye -Tunceli *Kilis, Hacı, -Gaziantep Hisarcık *Yayladağı, *Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri, *Kırıkhan, Gâvurdağı, *Antakya -Hatay</p>

	<p>İmranlı -Sivas</p> <p>-Niğde</p> <p>*Hadım, Çukurbağ, *Ermenek -Konya</p> <p>*Silifke, Hacıhamzalı *Tarsus -İçel</p> <p>Güzelsu *Akseki, Bağyaka *Finike, Armutlu, *Elmalı, *Kaş köyleri, Karadere</p> <p>*Gündoğmuş -Antalya</p> <p>İncirköy *Fethiye, Karaçalı -Muğla</p> <p>*Saray çevresi, Pirinççeşme *Malkara - Tekirdağ</p>
<p>asa (I):Hükümdarların, mareşallerin, din adamlarının güç sembolü olarak törenlerde taşıdıkları bir tür ağaçtan veya metalden değnek, asa (s.53)</p>	<p>asa (II): [DS c: 1 s.339]</p> <p>Yerden bir şey sökmeye yarıyan ucu demirli sopa: Ahmet asanı al da seninle çiğdem sökmeye gidelim.</p> <p>Telin *Gürün -Sivas</p>
<p>av (III): Balık tutulacak ağ, tor (s.58)</p>	<p>av (II): [DS c: 1 s.374]</p> <p>Ağ.</p> <p>Hurma, Çetrevilli *Silifke -İçel</p>
<p>avız: 1. Ağız (s.60)</p>	<p>avız (II):[DS c: 1 s.384]</p> <p>Ağız.</p> <p>*Bozdoğan -Aydın</p> <p>Hacıahmet *Düzce -Bolu</p>
<p>aşık(I):1. Açık. 2. Boş, açık (yer, alan) 3. Bulutsuz, açık (hava). 4.Açık belirgin. (s.62)</p>	<p>açık (II): [DS c: 1 s.58]</p> <p>Orman içindeki ağaçsız, çıplak yer: Sığırı, büyük gürgendeki açığa al.</p>

	Zara - Amasya
aş- (I): Açmak (s.61)	aş- (II): [DS c: 1 s.361] Açmak. *Akçakoca - Bolu Koyundere *Ahıska - Kars
ayu: Ayı (s.63)	ayu (II): [DS c: 1 s.432] Ayı. - Samsun *Maçka köyleri, Anaraş *Sürmene - Trabzon - Artvin
bazar: 1. Pazar, çarşı (s.77)	bazar (II): [DS c: 1 s.586] 1. Belli bir günde her türlü malın satıcı ve alıcılarının toplanıp alışveriş ettikleri yer, pazar. Hisarardı *Yalvaç - Isparta - Samsun *Merzifon köyleri - Amasya Danışman *Fatsa - Ordu *İğdır - Kars *Varto - Muş *Antakya - Hatay
bay: 1. Varlıklı, zengin (s.77)	bay (I): [DS c: 1 s.574] Zengin, ağa. Bereketli *Tavas - Denizli *Zile, Çilehane *Reşadiye - Tokat Yalman *Akkuş - Ordu *Göle, *Ardahan, Zarşat - Kars - Bitlis

	<p>-Malatya *Birecik, -Urfa *Kilis -Gaziantep -Maraş *Antakya köyleri -Hatay Yarhisar *Hafik -Sivas Tavlısın -Kayseri *Argıthanı -Konya *Kozan -Adana Kerkük</p>
<p>bayı-: 1. Zenginleşmek, malı mülkü çoğalmak. (s.78)</p>	<p>bayı- (I): [DS c: 1 s.579] Zengin olmak: Cingan göçmeyince bayılmaz. -Kastamonu -Yozgat -Ankara *Silifke, *Anamur -İçel</p>
<p>bakır(I): 3. Bakırdan yapılmış bakraç. (s.81)</p>	<p>bakır: [DS c: 1 s.493] 1. Bakraç, kova, helke İshaklı, Dişli *Bolvadin, Çiftlik *Dinar, -Afyon Sirge *Eşme -Uşak Akçaşar *Eğridir, İlyas, Senir, Hamidiye, Hamallar, Saracık, Kozluca *Keçiborlu, Çünür, Gönen -Isparta Bedirli, Çuvallı, Gençali, Çelik Örencik, Güney, Kavak *Yeşilova, Anbarcık *Göhlisar, Yayla, Tefenni, Devri *Bucak, -Burdur Garıpköy, Bereketli, Kızılca, Tilkili, Hırka *Tavas, *Acıpayam ve köyleri, Çıtak,</p>

	<p>Bulkaz, İğdir, *Çivril, Denizler, Bekilli, Ekse, Ortaköy *Çal, Sarımahmutlu, Kırandamı, Kadıköy *Buldan, Beylerli, -</p> <p>Denizli</p> <p>Sürez *Bozdoğan, Yazırlı *Nazilli -Aydın</p> <p>Kıratlı *Dikili, Ulucak *Menemen -İzmir</p> <p>Susurluk, *Bigadiç, Kerem *Burhaniye, -</p> <p>Balıkesir</p> <p>Fili *Biga, Evreşe *Gelibolu -Çanakkale</p> <p>*Mustafa Kemal Paşa -Bursa</p> <p>Yenice, Eğrigöz *Emet -Kütahya</p> <p>İkipınar *Mihalıççık, Bozan, -Eskişehir</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>İğneciler *Mudurnu, *Düzce, *Gerde -</p> <p>Bolu</p> <p>Aliköy *Çaycuma, Cumayanı -Zonguldak</p> <p>-Samsun</p> <p>*Merzifon köyleri, -Amasya</p> <p>Bizeri -Tokat</p> <p>Haçevera *Maçka -Trabzon</p> <p>*Kelkit köyleri -Gümüşhane</p> <p>-Yozgat</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>Kışla *Elmalı, -Antalya</p> <p>*Bodrum, *Fethiye ve köyleri -Muğla</p> <p>Çavuşköy *Babaeski -Kırklareli</p> <p>Saray -Tekirdağ</p>
<p>bal: 1. Bal (s.81)</p>	<p>bal (II): [DS c: 1 s.495]</p> <p>Ağaç balı: Balı yiyen insanlar vardır.</p> <p>Karamanlı *Tefenni -Burdur</p>
<p>bala (I): Çocuk, bebek (s.81)</p>	<p>bala (I): [DS c: 1 s.496]</p>

	<p>1. Çocuk, yavru, küçük. -İzmir Dombaylı *Salihli -Manisa -İstanbul -Bursa *Merzifon köyleri -Amasya çevresi Çilehane *Reşadiye -Tokat Zarşat, Kızılçakçak *Arpaçay, Taşburun, *Iğdır, Göle *Posof, İrişli, Bayburt *Sarıkamış, -Kars *Erciş -Van Üstükran, -Bitlis Karaözü *Gemerek -Sivas *Polatlı -Ankara *Ereğli, Böğrüdelik *Cihanbeyli, Haha, Argıthanı, Başhöyük *Kadınhanı, -Konya -Adana Büyükmanika *Saray -Tekirdağ Kerkük, Bulgaristan</p>
<p>balıq,-ğı:Pantolon paçası. (s.82)</p>	<p>balak (II): [DS c:1 s.498]</p> <p>1. Donun, pantolonun paçası. Dombaylı, Salihli, Balbey -Manisa -Urfa Süleymaniye *Göksun -Maraş *Bor -Niğde</p>
<p>balala-:Yavrulamak,çoğalmak, üremek. (s.82)</p>	<p>balala-: [DS c:1s.498]</p> <p>Yavrulamak (kedi, köpek gibi hayvanlar hakkında). -Kars köyleri -Erzurum</p>

<p>baraq; Baraq İt: Çok tüylü köpek (s.85)</p>	<p>barak (I): [DS c: 1 s.524]</p> <p>2. Çok tüylü köpek. Hocalar *Sandıklı -Afyon -Isparta *Merzifon köyleri -Amasya -Sivas -Kayseri -Niğde *Ceyhan –Adana</p> <p>3. Beyaz çilli siyah köpek. Yenice *Emet -Kütahya</p>
<p>barmaq: Parmak (s.86)</p>	<p>barmak (I): [DS c: 1 s.534]</p> <p>1. Parmak.barmak, -Balıkesir iğneciler *Mudurnu -Bolu Anaraş *Sürmene -Trabzon Çilehane *Reşadiye -Tokat Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu Nefsiköseli *Görelle -Giresun -Gümüşhane *Kilis -Gaziantep *Antakya -Hatay Karaçay, Başhöyük aşireti *Kadınhanı - Konya</p>
<p>bezek,-gi:Bezек, süs. (s.92)</p>	<p>bezek (II): [DS c:1s.650]</p> <p>1. Süs, ziynet. -Balıkesir ve çevresi</p>

	<p>Uluşiran *Şiran, *Bayburt köyleri - Gümüşhane Ersis *Yusufeli -Artvin Kızılçakçak *Arpaçay -Kars köyleri -Erzurum *Erciş -Van *Lice -Diyarbakır -Gaziantep -Maraş -Sivas *Kaman -Kırşehir Bağyaka *Finike -Antalya *Saray -Tekirdağ</p>
bezen-: Bezenmek, süslenmek (s.93)	<p>bezen- (II): [DS c: 1 s.652] Özenmek. Çanılı *Ayaş -Ankara</p>
bezer (I): Söz dinlemeyen, inatçı, aksi (s.93)	<p>bezer: [DS c: 1 s.652] Aksi. -Erzurum</p>
bel: 1. Bedenin kemer bağlanacak yeri, bel. 2. Dağın sırtı. (s.95)	<p>bel (III): [DS c: 1 s.605] 3. Dağ silsilesi, sıradağ. -Manisa *Bozkır -Konya</p>
boydaq: 1. Evlenmemiş olan, bekar (s.100)	<p>boydah, boydak: [DS c: 1 s.745] 2. Bekâr, yalnız, serbest. Çiftlik *Dinar, Dişli *Bolvadin -Afyon *Eşme köyleri -Uşak Hama *Çivril -Denizli Bozüyük -Bilecik</p>

	<p>*İskilip -Çorum Kızılköy, *Zile -Tokat Uzunmusa -Ordu Denizli, Beşikdüzü *Vakfikebir -Trabzon Alakilise, *Refahiye -Erzincan -Ağrı -Erzurum İrişli, Bayburt, *Sarıkamış, *Ardahan - Kars *Kilis -Gaziantep köyleri *Afşin, Eldilek *Elbistan -Maraş Telin *Gürün, Hacıilyas *Koyulhisar - Sivas Afşar aşireti *Pınarbaşı, *Bünyan, Turan - Kayseri *Avanos, Köşker -Kırşehir *Bor -Niğde *Cihanbeyli -Konya Saçıkaranlı aşireti, Dutlu *Dört Yol, *Kozan -Adana</p>
<p>bit: Bit (s.99)</p>	<p>bit: [DS c: 1 s.708] Böcek. *Karaisalı -Adana</p>
<p>bozar-:I. Bozarmak, rengini atmak. (s.99)</p>	<p>bozar- (I): [DS c: 1 s.749] 1. Renk değiştirmek, rengini atmak. Yassıviran *Senirkent -Isparta *Zara -Sivas</p>
<p>boran: Kar fırtınası, boran, tipi (s.102)</p>	<p>boran (I): [DS c: 1 s.737] 2. Şiddetli kar, fırtına, kasırga. Kasımlar, Banus *Eğridir, *Keçiborlu,</p>

	<p>*Senirkent, Yakaköy *Gelendost -Isparta</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>-Samsun</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>Tepeören, Düzköy, İcilli -Giresun</p> <p>Hasara -Gümüşhane</p> <p>Bağlıca *Ardanuç, Çavdarlı *Şavşat - Artvin</p> <p>*Doğubayazıt, Kızılçakçak *Arpaçay - Kars</p> <p>-Bitlis</p> <p>*Erciş -Van</p> <p>*Ağın,*Keban -Elâzığ</p> <p>Bertiz, Önsen -Maraş</p> <p>-Gaziantep</p> <p>*Sorgun -Yozgat</p> <p>Adaören *Beypazarı, Seyitgazi, Tahtayazı</p> <p>*Çubuk -Ankara</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>Hatamışşabanlı, Ümrani, Hamidi -Konya</p> <p>Aslanköy *Mersin, *Silifke, *Mut -İçel</p> <p>*Kozan, Lapa -Adana</p>
<p>böbek,-gi:Bebek. (s.104)</p>	<p>böbek: [DS c: 1 s.754]</p> <p>Bebek.</p> <p>*Sarayköy köyleri -Denizli</p> <p>Alanlı -Aydın</p> <p>-Balıkesir</p> <p>İğneciler *Mudurnu -Bolu</p> <p>*Karaisalı -Adana</p> <p>*Silifke -İçel</p>

<p>böle (I): İki kız kardeşin oğlu veya kızı, teyze çocukları. (s.104)</p>	<p>böle (I): [DS c: 1 s.767]</p> <p>1. Teyze çocuğu. Karbağ, Türkmen aşireti, Karapınar *Bolvadin, *Dinar köyleri, *Emirdağ - Afyon Homa *Çivril -Denizli -İzmir Yağbastı *Kula -Manisa Yusuflar -Eskişehir Karacakaya *İnegöl -Bursa Çelebi *Keskin, *Haymana, Üçem *Balâ, Solakuşığı *Şereflikoçhisar -Ankara *Köşker, Sadıkali, Çıplak -Kırşehir -Nevşehir Taşağıl, Türkmençamili, Gözlü -Konya</p>
<p>bölme: Oda (s.105)</p>	<p>bölme (V): [DS c: 1 s.768]</p> <p>1. Oda. -Rize</p>
<p>bulaq,-ğı (I):Bulak, pınar, kaynak, memba. (s.109)</p>	<p>bulak (I): [DS c: 1 s.785]</p> <p>1. Kaynak. *Dinar -Afyon *Menemen -İzmir -Manisa -Kastamonu -Amasya ve Azerî köyleri Darma *Erbaa -Tokat Çakallı *Kavak -Samsun Çandır -Ordu -Giresun *Ardahan, *Posof, -Kars</p>

	<p>*Doğubayazıt -Ağrı</p> <p>-Van</p> <p>-Bitlis</p> <p>*Genç -Elâzığ</p> <p>*Polatlı -Ankara</p> <p>-Kırşehir</p> <p>*Pınarbaşı -Kayseri</p> <p>*Kozan -Adana</p>
bunda: Burada (s.110)	<p>bunda: [DS c: 1 s.792]</p> <p>Burada.</p> <p>-Diyarbakır</p>
butaq,-ğı: 1. Dal, budak, kol. (s.112)	<p>butak: [DS c: 1 s.806]</p> <p>Dal, budak.</p> <p>Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya</p>
bırqılda-: 1. Fokurdamak. (s.116)	<p>bırkılda-: [DS c: 1 s.670]</p> <p>Kaynamak (su hakkında).</p> <p>Kerkük</p>
bildir-: Bildirmek, haber vermek, haberdar etmek (s.116)	<p>bildir-: [DS c: 1 s.690]</p> <p>Haberleşme.</p> <p>-İstanbul</p>
bile (I): Eğe, bileği taşı (s.116)	<p>bile: [DS c: 1 s.690]</p> <p>Bileği taşı.</p> <p>*Acıpayam, Yukarıboğaz *Tavas -Denizli</p> <p>-Balıkesir</p> <p>Yenice *Emet -Kütahya</p> <p>*Refahiye -Erzincan</p>

	<p>-Gaziantep *Göksun -Maraş Kayapa *Lalapaşa -Edirne</p>
birden: Aniden, birden (s.118)	<p>birden: [DS c: 1 s.698]</p> <p>Birden, ansızın Diyarbakır</p>
dayım: Her zaman, daima (s.129)	<p>dayım: [DS c: 2 s.1388]</p> <p>Daim. -Gaziantep -Urfa < Ar. dâim: daima, dayım, her dayım için: daima dayım Erzurum</p>
dos: 1. Arkadaş, dost (s.144)	<p>dos: [DS c: 2 s.1566]</p> <p>Dost. *Akçakoca -Bolu -Samsun Koyundere *Ahıska -Kars -Gaziantep</p>
dönen: Dört yaşındaki aygır (s.144)	<p>dönen: [DS c: 2 s.1584]</p> <p>Üç yaşını bitirip dört yaşına basan tay, sığır. Kırım göçmenleri -İstanbul</p>
duzaq,-ğı: Tuzak (s.146)	<p>duzak: [DS c: 2 s.1615]</p> <p>Tuzak. Kumdanlı *Yalvaç -Isparta -Çorum Kaptanpaşa köyleri *Çayeli -Rize</p>

	<p>Karaözü *Gemerek -Sivas</p> <p>Hamurcu *İncesu -Kayseri</p> <p>Bayafşar -Konya</p>
ezgi: Baskı, sömürgecilik. (s.153)	<p>ezgi (I): [DS c: 3 s.1829]</p> <p>Eziyet, sıkıntı.</p> <p>*Milas -Muğla</p>
el: 1. Halk, millet. 2. Memleket. (s.154)	<p>el (II): [DS c: 3 s.1702]</p> <p>Memleket.</p> <p>Merdinik *Göle -Kars</p> <p>Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p> <p>*Anamur -İçel köyleri</p>
elik,-ği: Ceylan, gazel (s.156)	<p>elik (I): [DS c: 3 s.1717]</p> <p>Dağ keçisi, karaca.</p> <p>*Karacabey -Bursa</p> <p>Melendere *Düzce, -Bolu</p> <p>-İstanbul</p> <p>Kirpe *Safranbolu, *Bartın, Gerze - Zonguldak</p> <p>Kayı *Tosya, *İnebolu -Kastamonu</p> <p>Bayramören *Ilgaz -Çankırı</p> <p>Kargı *Osmancık, *Kargı, *İskilip - Çorum</p> <p>-Sinop</p> <p>*Bafra, Dikbıyık *Çarşamba -Samsun</p> <p>*Merzifon ve köyleri -Amasya</p> <p>*Turhal, *Niksar, *Erbaa, *Zile -Tokat</p> <p>Aybastı, Uzunmusa -Ordu</p> <p>*Alucra, *Tirebolu -Giresun</p> <p>Zevker *Refahiye -Erzincan</p> <p>Karayün *Hafik, *Yıldızeli, Hacıilyas</p>

	<p>*Koyulhisar -Sivas</p> <p>*Pınarbaşı ve köyleri –Kayseri</p>
<p>em:1. Tedavi, 2. Şifa, deva, em. (s.156)</p>	<p>em (I): [DS c: 3 s.1729]</p> <p>İlâç, merhem.</p> <p>-Afyon</p> <p>-Kütahya</p> <p>-Bolu</p> <p>-Kastamonu</p> <p>İbik *İskilip, *Sungurlu -Çorum</p> <p>Taşkaracaviran *Havza, -Samsun</p> <p>*Merzifon ve köyleri, -Amasya</p> <p>*Zile -Tokat</p> <p>*Ünye, Uzunmusa -Ordu</p> <p>*Şebinkarahisar -Giresun</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p> <p>*Kemaliye, *Refahiye ve çevresi - Erzincan</p> <p>*Ağın, *Keban -Elâzığ</p> <p>Aşudu *Darende -Malatya</p> <p>Haran, -Urfa</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>*Göksün, -Maraş</p> <p>Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri</p> <p>*Reyhanlı, *Antakya -Hatay</p> <p>Palha, Çamova, *Divriği, Telin, *Gürün, Soğukpınar *Kangal -Sivas</p> <p>Karahoca *Haymana, -Ankara</p> <p>Yemliha *Himmetdede, Madazı, *Develi, Tavlusun, *Talaş, Erkilet, *Pınarbaşı ve köyleri, Kurudere *Sarız, Türkmen aşireti</p> <p>*Bünyan, *Akkışla -Kayseri</p>

	<p>*Ürgüp -Nevşehir</p> <p>*Ulukışla, *Bor -Niğde</p> <p>Tömek, Hatip -Konya</p> <p>Gavurdağı *Osmaniye, *Kozan, *Kadirli, - Adana</p> <p>*Mersin -İçel</p>
emen:Meşe ağacı. (s.157)	<p>emen (IV): [DS c: 3 s.1733]</p> <p>2. Meşe ağacı.emen (IV)</p> <p>Kadıçiftliği *Yalova -İstanbul</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
en (II):Damga, en, işaret. (s.158)	<p>en (I): [DS c: 3 s.1742]</p> <p>Hayvanlara ya da eşyaya vurulan damga, işaret.</p> <p>*Emirdağ, Düğer -Afyon</p> <p>*Gelendost, *Uluborlu, Yassıören</p> <p>*Senirkent, Örkenez *Yalvaç, *Eğridir ve köyleri, Yakaemir, Aşağıdinek -Isparta</p> <p>Kuşbaba *Bucak, Kayadibi, Güney</p> <p>*Yeşilova, Başpınar *Tefenni, -Burdur</p> <p>İsabey, Yukarı Seyit *Çal, Bulkaz *Çivril, Darıveren *Acıpayam -Denizli</p> <p>Sürez *Bozdoğan -Aydın</p> <p>-İzmir</p> <p>*Sivrihisar ve köyleri, Bozan, Tokat, Sarıkavak -Eskişehir</p> <p>Dadıy, -Bolu</p> <p>*Kurşunlu, Genek, Eskipazar -Çankırı</p> <p>Kemalli *Sungurlu -Çorum</p> <p>Ahmetsaray -Samsun</p> <p>*Merzifon ve köyleri, -Amasya</p> <p>Çayır *Zile -Tokat</p>

	<p>Uluşiran *Şiran, Bayburt -Gümüşhane Keçek, *Oltu -Erzurum *Refahiye ve çevresi, *Kemaliye, Kuruçay, Aramdan -Erzincan -Gaziantep *Afşin ve köyleri, Bozöyük -Maraş Ortaköy *Şarkışla, Palha, Vazıldan *Divriği, Soğukpınar *Kangal, , *Gürün, *Koyulhisar, Çepni *Gemerek -Sivas Sarıhamzalı *Sorgun -Yozgat Sobran *Nallıhan, Solakuşağı *Şereflikoçhisar -Ankara *Mucur, -Kırşehir Fakiekinciliği, Avşar aşireti ve köyleri *Pınarbaşı, *Bünyan, -Kayseri *Bor -Niğde Çakırlar *Akşehir, *Ilgın, Afgan *Karaman, *Ermenek -Konya Misis, Faydalı *Kozan, -Adana Navdalı *Mut ve köyleri, *Silifke, *Mersin aşiret ve köyleri, *Anamur, Civanyaylağı -İçel Güzelsu *Akseki, -Antalya</p>
<p>er (I): 1. Erkek, 2. Koca, zevce (s.160)</p>	<p>er: [DS c: 3 s.1764] Koca. *Iğdır -Kars</p>
<p>erke: Şımarık, nazlı, işveli, edalı. (s.161)</p>	<p>erke: [DS c: 3 s.1773] Fazla nazlı ve serbest büyüyen çocuk. -İzmir</p>

<p>erkek,-gi: 1.Erkek. 2.Koca, eş. (s.161)</p>	<p>erkek (I): [DS c: 3 s.1774]</p> <p>1. Beş yaşından yukarı olan tüylü erkek deve.</p> <p>-Niğde</p> <p>-Adana</p>
<p>erlik,-gi: Erlik, yiğitlik, kahramanlık, cesurluk. (s.162)</p>	<p>erlik (II): [DS c: 3 s.1775]</p> <p>1. Mertlik, yiğitlik, erkeklik.</p> <p>*İskilip, -Çorum</p> <p>Uşhum *Yusufeli -Artvin</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>Aslanköy *Mersin -İçel</p>
<p>erin (I): Dudak (s.163)</p>	<p>erin: [DS c: 3 s.1770]</p> <p>Dudak.</p> <p>Kadıçiftliği *Yalova -İstanbul</p>
<p>İy- (II): 1. Eğmek, bükmek. (s.241)</p>	<p>İy- (IV): [DS c: 4 s.2576]</p> <p>Eğmek.</p> <p>*Susurluk -Balıkesir</p>
<p>ıye: 1. İye, sahip, efendi. 2. Vali, yönetici (s.242)</p>	<p>ıye (II): [DS c: 4 s.2575]</p> <p>1. Koruyan, sahip.</p> <p>Kadıçiftliği *Yalova -İstanbul</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
<p>kekil: Perçem, kakül (s.262)</p>	<p>kekil: [DS c: 4 s.2724]</p> <p>Alına dökülen kısa saç, perçem.kekil</p>

	<p>Zarşat -Kars</p> <p>*Çekerek -Yozgat</p> <p>*Şereflikoçhisar -Ankara</p> <p>*Gölnar -İçel</p>
<p>kelep,-ği: Yumak, kelep (s.263)</p>	<p>kelep (I): [DS c: 4 s.2729]</p> <p>1. İplik çilesi.</p> <p>*Emirdağ -Afyon</p> <p>*Yalvaç -Isparta</p> <p>Çöplü *Çivril, Honaz -Denizli</p> <p>*Tire, Balçova -İzmir</p> <p>-Manisa</p> <p>Paşaköy -Balıkesir</p> <p>-Çanakkale</p> <p>-Bursa</p> <p>*Sivrihisar, Tokat -Eskişehir</p> <p>*Kandıra, -Kocaeli</p> <p>*Akyazı -Sakarya</p> <p>İğneciler, *Mudurnu -Bolu</p> <p>-Kastamonu</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>*İskilip -Çorum.</p> <p>-Samsun</p> <p>*Merzifon, *Taşova -Amasya</p> <p>Bayadı -Ordu</p> <p>Nefsiköseli *Görece, *Tirebolu -Giresun</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p> <p>Kaptanpaşa, *Çayeli -Rize</p> <p>Erkinis *Yusufeli -Artvin</p> <p>-Erzurum</p> <p>-Erzincan</p> <p>-Diyarbakır</p>

	<p>*Arapkir -Malatya</p> <p>-Urfa</p> <p>-Gaziantep</p> <p>*Afşin -Maraş</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>Hacıilyas *Koyulhisar -Sivas</p> <p>Çalış *Haymana -Ankara</p> <p>*Pınarbaşı -Kayseri</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>-Konya</p> <p>*Dört Yol -Adana</p> <p>Yerkesik -Muğla</p> <p>*Saray -Tekirdağ</p>
keme: Gemi (s.265)	<p>keme (IV): [DS c: 4 s.2739]</p> <p>Gemi.</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
kendir: 1. Kendir, kenevir. 2. Kendirden yapılmış ip, urgan. (s.266)	<p>kendir (I): [DS c: 4 s.2742]</p> <p>1. Urgan, ip.</p> <p>Dikici *Dinar -Afyon</p> <p>*Bornova, *Kemal Paşa -İzmir</p> <p>*İğdır -Kars</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>*Haymana -Ankara</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>-Konya</p> <p>-Adana</p>
kerek: Gerek, lazım (s.269)	<p>kerek (IV): [DS c: 4 s.2754]</p>

	<p>Gerek.</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
<p>kerevet: Karyola, yatak, sedir. (s.270)</p>	<p>kerevet: [DS c: 4 s.2754]</p> <p>Yatak yapılan yer, seki, tahtadan yapılmış oturacak yer.</p> <p>-Bolu</p> <p>-İstanbul</p> <p>-Kırşehir</p>
<p>kersen: Ağaçtan yapılmış büyük kap (s.270)</p>	<p>kersen: [DS c: 4 s.2757]</p> <p>İçinde hamur yoğrulan, çamaşır yıkanan ağaç tekne.</p> <p>Karaağaç -Isparta</p> <p>Çandarlı *Bergama -İzmir</p> <p>*Kırkağaç, *Akhisar -Manisa</p> <p>Gülpınar *Ezine -Çanakkale</p> <p>Çatalağıl *Karacabey -Bursa</p> <p>-Sinop</p> <p>*Şebinkarahisar, *Mesudiye -Giresun</p> <p>-Trabzon</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>*Şavşat -Artvin</p> <p>*Sarıkamış -Kars</p> <p>Hasankale -Erzurum</p> <p>*Kemaliye -Erzincan</p> <p>Kurucaova *Akçadağ -Malatya</p> <p>*Şarkışla -Sivas</p> <p>*Boğazhyan -Yozgat</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>-Antalya</p>

	Kırcasalık - Edirne
kert-: Kertmek, kertik açmak. (s.270)	kert- (I): [DS c: 4 s.2760] Yontmak, çizmek, kertik yapmak. *Seyitgazi - Eskişehir - Çankırı - Yozgat - Ankara - Kırşehir İncirgediği* Karaisalı -Adana
kesim(I): Hüküm, karar, yargı (s.270)	kesim (I): [DS c: 4 s.2765] 2. Son söz: Bunun kesimi neyse onu söyle. - Denizli Bağlıca * Ardanuç -Artvin
kiyiz: Keçe (s.277)	kiyiz: [DS c: 4 s.2889] Keçe. - Bursa
kiyik,-ği: Geyik (s.278)	kiyik (I): [DS c: 4 s.2889] Geyik. Karaçay, Başhöyük * Kadınhanı -Konya
kömek: Yardım (s.289)	kömek: [DS c: 4 s.2957] Yardım: Ben sana kömeğe geldim. Azeri göçmenleri - Amasya *Çemişkezek - Tunceli Azerbaycan
kör- (III): Görmek (s.292)	kör-: [DS c: 4 s.2968] Görmek.

	Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı - Konya
körpe: Yorgan, battaniye (s.294)	körpe (II): [DS c: 4 s.2968] Yorgan. Türkistan göçmenleri - İstanbul
künde (III): Her gün, günde (s.304)	künde (VI): [DS c: 4 s.3038] Sürekli, günde, her zaman: Künde oduna giderim. Eziler *Güney - Denizli Cenciğe - Erzincan Çomaklıdede *Korkuteli - Antalya
qaban: 1. Yaban domuzu, erkek domuz. (s.315)	kaban (III): [DS c: 4 s.2582] Azılı erkek domuz - İstanbul - Amasya Çilehane *Reşadiye - Tokat
qabıq,-ğrı: Kabuk, zar. (s.315)	kabık: [DS c: 4 s.2584] Kabuk. *Antakya - Hatay
qaydan: 1. Nereden. 2. Nasıl (s.324)	kaydan (II): [DS c: 4 s.2699] Nereden. Kaydan gelip kaya gidersin? - Adana

<p>qayraq ,-ğı: Bileği, eğe, kayrak. (s.325)</p>	<p>kayrak (I): [DS c: 4 s.2707]</p> <p>3. Biley taşı.</p> <p>Darıveren *Acıpa yam -Denizli</p> <p>*Alayunt -Kütahya</p> <p>Zeyve *Söğüt -Bilecik</p> <p>*Sivrihisar, Tokat -Eskişehir</p> <p>Eşke *Divriğ -Sivas</p> <p>Akdoğan *Kızılcahamam -Ankara</p> <p>*Seydişehir -Konya</p> <p>*Kozan -Adana</p> <p>Gödenek *Finike -Antalya</p> <p>-Muğla</p>
<p>qaytar-:İ. İade etmek, geri göndermek, geri vermek (s.326)</p>	<p>kaytar- (II): [DS c: 4 s.2709]</p> <p>1. Geri çevirmek, döndürmek.</p> <p>-İzmir</p> <p>-Bursa</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p> <p>-Trabzon</p> <p>-Kars</p> <p>*Erciş -Van</p> <p>-Maraş</p> <p>-Adana</p> <p>Azerbaycan</p>
<p>qaq,-ğı (III):Kurutulmuş meyve, kak.(s.328)</p>	<p>kak (I): [DS c: 4 s.2599]</p> <p>Meyve kurusu.</p> <p>Çığrı *Dinar -Afyon</p> <p>Yassıviran *Senirkent, *Eğridir,</p> <p>*Gelendost, İlyas *Keçiborlu -Isparta</p> <p>Salda, Kavak *Yeşilova -Burdur</p>

	<p>*Acipayam, Söğüt, Honaz, Kösten - Denizli Dalıca *Nazilli -Aydın *Bergama, *Foça, -İzmir Turgutlu, *Akhisar -Manisa -Balıkesir Fili *Biga -Çanakkale Eğrigöz *Emet -Kütahya Akköy *Söğüt -Bilecik *Sivrihisar -Eskişehir *Kandıra, *İzmit, -Kocaeli Büyük Tersiyeye *Adapazarı, *Akyazı, - Sakarya *Göynük -Bolu *Yalova -İstanbul Tokat -Eskişehir Dümeli -Çankırı Osmancık *Kargı, *İskilip -Çorum -Samsun -Amasya -Bitlis *Afşin köyleri -Maraş Telin *Gürün, Tavşanlı *Hafik -Sivas *Beypazarı, Elmalı, Kılıçlar, Hasanoğlan, - Ankara -Kırşehir Bakırdağı, Çataloluk -Kayseri -Niğde Akçalar *Seydişehir, Laleli, *Ermenek, Güvenç -Konya İncirlik -Adana *Gülнар, Namrun Tarsus, *Mut -İçel</p>
--	---

	<p>Kalkan *Kaş, *Elmalı, *Korkuteli - Antalya</p> <p>*Bodrum, Turgut -Muğla</p> <p>-Edirne</p> <p>*Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski - Kırklareli</p> <p>Veliköy *Çorlu, *Malkara, *Saray - Tekirdağ</p>
qaq,-ğı (I): Su birikintisi, kak. (s.328)	<p>kak (II): [DS c: 4 s.2600]</p> <p>Dağ ve kayalardaki oyuklarda bulunan su birikintisi.</p> <p>*Gelibolu, *Lapseki -Çanakkale</p> <p>Sofraz *Besni -Malatya</p> <p>*Nizip -Gaziantep</p> <p>*Pazarcık -Maraş</p> <p>*Avanos, -Kırşehir</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>*Kozan -Adana</p>
qala (I): Şehir, kent. (s.330)	<p>kala (III): [DS c: 4 s.2607]</p> <p>Kent, şehir.</p> <p>-Trabzon</p>
qalaq,-ğı: 1. Faraş. 2. Mala. (s.331)	<p>kalak (XII): [DS c: 4 s.2609]</p> <p>Ağaçtan yapılmış sapı küçük kürek.</p> <p>Kadırga -İstanbul</p>
qanday (II): Beğenme, övme manasında; ne kadar (s.339)	<p>kanday: [DS c: 4 s.2621]</p> <p>Ne kadar.</p> <p>*Sarayköy -Denizli</p>

<p>qap,-bı (I): 1. Çuval. 3.Zar, kabuk. (s.342)</p>	<p>kap (V): [DS c: 4 s.2630] 2. Ekmek kabuğu. *Mustafa Kemal Paşa, *Mudanya -Bursa</p>
<p>qara- (III): 1. Bakmak, göz atmak (s.344)</p>	<p>kara- (II): [DS c: 4 s.2651] İyi görmek için dikkatle bakmak. Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>qarala-: 3.(ağız). Lekelemek, karalamak. 4. (ağız) Suçlamak, itham etmek, ayıplamak. (s.347)</p>	<p>karala- (I): [DS c: 4 s.2650] Kötülemek, kara sürmek. *Yalvaç -Isparta Beylerli -Denizli Eymir *Bozdoğan -Aydın -Manisa Yeniköy -Balıkesir Tokat -Eskişehir *Akyazı -Sakarya *Artova -Tokat Kuzköy *Ünye -Ordu Çayağzı, Yavuz *Şavşat, Akarsu *Ardanuç, Erkinis *Yusufeli -Artvin *Ağın -Elâzığ -Maraş *Nizip -Gaziantep *Koyulhisar, *Gürün -Sivas Sarılar *Avanos -Nevşehir *Bor -Niğde *Ermenek -Konya Yapıntı *Mut -İçel Yerkesik -Muğla</p>

<p>qarasu: Yeraltından çıkıp, kendi halinde akan su. (s.349)</p>	<p>karasu: [DS c: 4 s.2654]</p> <p>1. Bitkilere zararlı olan, toprak altından çıkan acı su.</p> <p>Büyükkabaca *Senirkent -Isparta</p> <p>Çeltikçi *İnegöl -Bursa</p> <p>*Vezirköprü -Samsun</p> <p>*Doğubeyazıt -Ağrı</p> <p>*Bor -Niğde</p>
<p>qarğıs: Kargış, beddua, lanet, telin, ilenç. (s.351)</p>	<p>kargış: [DS c: 4 s.2661]</p> <p>İlenç, beddua.</p> <p>*Bornova -İzmir</p> <p>-İstanbul</p> <p>-Amasya</p> <p>Kaya *Alucra -Giresun</p> <p>-Erzurum</p> <p>Cenciğe -Erzincan</p> <p>*Ahlat -Bitlis</p> <p>-Sivas</p> <p>-Konya</p> <p>*Kozan, *Kadirli -Adana</p> <p>*Hayrabolu -Tekirdağ</p>
<p>qarğın: Eriyen karların oluşturduğu akarsu, kargın. (s.351)</p>	<p>kargın (I): [DS c: 4 s.2660]</p> <p>1. Suların çoğalarak taşmış, kabarmış durumu.</p> <p>Yukarıseyit *Çal -Denizli</p> <p>*Edremit -Balıkesir</p> <p>*Gelibolu -Çanakkale</p> <p>*Söğüt -Bilecik</p> <p>Atlasköyü *Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p>

	<p>*Merzifon -Amasya</p> <p>*Afşin -Maraş</p> <p>*Develi -Kayseri</p> <p>*Avanos -Nevşehir</p> <p>-Niğde</p> <p>Toprakkale *Osmaniye -Adana</p> <p>*Mersin -İçel</p> <p>*Datça -Muğla</p> <p>Hamitli *Uzunköprü -Edirne</p>
qarmaq,-ğı :Olta. (s.352)	<p>karmak (IV): [DS c: 4 s.2666]</p> <p>Olta.</p> <p>-Sinop</p> <p>Mengeser *Doğubeyazıt -Ağrı</p>
qarıq,-ğı (I) : Karlı bir alana bakma sonucu kamaşmış göz, karık. (s.354)	<p>karık (II): [DS c: 4 s.2662]</p> <p>2. Bir göz hastalığı.</p> <p>Muradiye -Rize</p>
qarıq,-ğı (II) : Ark, karık. (s.354)	<p>karık (I): [DS c: 4 s.2662]</p> <p>2. Bağ ve bahçeleri sulamak için açılan ince su yolu, ark.</p> <p>*Gelendost, *Uluborlu -Isparta</p> <p>Yukarıseyit *Çal, Karaçay, Honaz -Denizli</p> <p>*Bergama -İzmir</p> <p>*Alaşehir, *Salihli -Manisa</p> <p>Demirkapı *Susurluk -Balıkesir</p> <p>*Mustafa Kemal Paşa -Bursa</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>*Aksaray, *Sarıyer, *Kartal -İstanbul</p>

	<p>*Safranbolu -Zonguldak Belviran *Boyabat -Sinop -Samsun *Taşova, *Merzifon -Amasya *Erbaa -Tokat *Şebinkarahisar -Giresun *Yusufeli -Artvin Köşker -Kırşehir *Ürgüp, -Nevşehir *Bor -Niğde *Ermenek -Konya *Osmaniye -Adana *Malkara -Tekirdağ</p>
qatar (I): 1. Sıra, dizi, katar (s.358)	<p>katar (III): [DS c: 4 s.2683] Seyrek altın dizisi. Ömerköy *Bandırma -Balıkesir -Niğde</p>
qatıq,-ğı (I): 1. Ayran. 2. Süzme yoğurt. (s.360)	<p>katık: [DS c: 4 s.2683] Yağı alınmış yoğurt, ayran Cenciğe -Erzincan</p>
qatın: 1. Zevce, eş. 2. Kadın. (s.360)	<p>katın: [DS c: 4 s.2684] Kadın. Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
qavız: 1. Tahıl kabuğu. 2.Gonca, tomurcuk (s.362)	<p>kavız (II): [DS c: 4 s.2690] 2. Tahıl kabuğu. Çorum</p>
qoy (I): Koyun (s.373)	<p>koy (II): [DS c: 4 s.2942]</p>

	<p>Koyun : Koylar kuzulamaya başladı. Çilehane *Reşadiye -Tokat Karaçay, Başhöyük -Konya</p>
<p>qon-:1. Konmak, yere inmek. 2. Bir yere, yaşamak için yerleşmek. 3. Geceyi bir yerde geçirmek, geceleme (s.379)</p>	<p>kon-: [DS c: 4 s.2915] Kısa bir süre için bir yere yerleşmek. Çufaruksa -Trabzon *Ağın -Elâziğ Köprüköy *Keskin -Ankara</p>
<p>qonaq,-ğı (I):1. Konuk, misafir. (s.379)</p>	<p>konak (II): [DS c: 4 s.2916] 1. Konuk, misafir. *Merzifon -Amasya Çilehane *Reşadiye -Tokat *Erciş -Van Bulanık -Muş</p>
<p>qoyan: 1. Tavşan. (s.388)</p>	<p>koyan: Derleme Sözlüğü c: 4 s.2942] Tavşan. Çilehane *Reşadiye -Tokat Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>quvat: 1. Güç, kuvvet, derman. (s.389)</p>	<p>kuvat: [DS c: 3 s.] Kuvvet (Hamit kas.) Kırşehir</p>
<p>quda: Dünür (erkek) (s.393)</p>	<p>kuda (I): [DS c: 4 s.2991] 2. Birbirinden kız alıp veren aileler, dünür. Kırım göçmenleri, Kadırğa -İstanbul *Erciş -Van *Ahlat -Bitlis</p>

<p>qula (I):Kirli sarı, kula (renk) (s.396)</p>	<p>kula (I): [DS c: 4 s.2994]</p> <p>1. Kumral. Bulgaristan göçmenleri *Gölcük -Kocaeli Çiftepınar -İçel</p>
<p>qulaq,-ğı (II): Ana arkıan küçük arklara su göndermekiçinaçılan küçük kapaklar. (s.396)</p>	<p>kulak (III): [DS c: 4 s.2994]</p> <p>3. Arkların ya da göl ve dereden tarlaya alınan suyun ağzı. Kitiz *Göksun -Maraş *Bor -Niğde -Antalya</p>
<p>qulan: Yabani at. (s.396)</p>	<p>kulan: [DS c: 4 s.2996]</p> <p>İki üç yaşında dişi tay, kısrak. -Bursa -Kars</p>
<p>qural:1. Alet, edevat. 2. Silah, teçhizat. (s.401)</p>	<p>kural: [DS c: 4 s.3005]</p> <p>2. Silah. *Çemişkezek -Tunceli</p>
<p>qıdıq,-ğı: Gıdık. (s.407)</p>	<p>kıdık (I): [DS c: 4 s.2787]</p> <p>1. Gerdan, çene altı. -Çanakkale *Kandıra -Kocaeli Yeniköy *Çerkeş, *Kurşunlu -Çankırı Hacıhamza *Osmancık, Saray *İskilip - Çorum *Merzifon -Amasya Körtler *Turhal -Tokat -Erzincan</p>

	<p>-Bitlis -Maraş ve çevresi Çepni *Gemerek, Vazıldan *Divriği, *Koyulhisar -Sivas *Beypazarı -Ankara Afşar köyleri *Pınarbaşı -Kayseri *Bor, -Niğde -Adana</p>
<p>qılqurt: Solucan. (s.411)</p>	<p>kılqurt: [DS c: 4 s.2801]</p> <p>kılkurdu</p> <p>Soğuktan, nemden davarların ciğerlerinde, nefes borularında olan ince uzun bir kurt</p> <p>Çığın *Dinar -Afyon Başpınar *Tefenni -Burdur Kösten, Söğüt,, Honaz, Çöplü *Çivril, Yukarıseyit *Çal -Denizli Yeniköy -Balıkesir Evreşe *Gelibolu -Çanakkale Tokat -Eskişehir Kalfat -Çankırı Yoğunpelit *Beypazarı -Ankara *Ermenek -Konya *Anamur -İçel Güzelsu *Akseki -Antalya Yerkesik -Muğla *Saray –Tekirdağ</p>
<p>legen: Leğen (s.423)</p>	<p>legen: [DS c: 4 s.3071]</p> <p>Yemek konulan çinko kap: Çorbayı legene koy çabuk soğusun.</p>

	Cenciğe -Erzincan
may (I): Yağ. (s.427)	may (I): [DS c: 4 s.3139] 1. Yağ, tereyağ. -Denizli -İzmir *Düzce -Bolu
may (II): Tereyağ. (s.427)	may (I): [DS c: 4 s.3189] 1. Yağ, tereyağ. -Denizli -İzmir *Düzce -Bolu
maymaq: Paytak, çarpık bacaklı. (s.428)	maymak (II): [DS c: 4 s.3143] Eli ayağı çarpık, ağzı eğri kimse. Çorum Kesirik Elâziğ
mala: Tırmık. (s.431)	mala (II): [DS c: 4 s.3108] Kazılan toprağın tohum ekilmeden önce üstünden geçirilen tırmık. Türkistan göçmenleri -İstanbul
manat (I): Akçe, altın para. (s.433)	manat (III): [DS c: 4 s.3118] 1. Kalp para. *Taşköprü -Kastamonu
maral: Maral, geyik (s.435)	maral: [DS c: 4 s.3128] Ceylan. Azeri köyleri -Amasya Uluşiran *Şiran -Gümüşhane

	*Erciş - Van
mola: Mezar. (s.452)	mola: [DS c: 4 s.3209] Mezar. -Bolu
ne (I): Ne. (s.473)	ne: [DS c: 4s.3243] 2. Niçin, neden, niye. *Maçka - Trabzon
oymaq,-ğr: Yüksük. (s.482)	oymak (III): [DS c: 5 s.3304] Yüksük. Aziziye - Denizli Kadıçiftliği *Yalova - İstanbul Yeniköy *Seyitgazi - Eskişehir Çilehane *Reşadiye - Tokat
oq,-ğr: 1. Ok. 2. Kurşun, mermi. (s.485)	ok (I): [DS c: 5 s.3275] 2. Cirit, değnek. Gerce *Çiçekdağı - Kırşehir
oñ (I): 1. Sağ, sol karşıtı. (s.489)	oñ (I): [DS c: 5 s.3282] Sağ. Rumeli göçmenleri, Kadıçiftliği - İstanbul Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı - Konya
ot (I): Ateş, od. (s.496)	ot (I): [DS c: 5 s.3294] Ateş. -Bursa *Akyazı çevresi - Sakarya -Trabzon Çakallık - Muğla

<p>or (I):1. Derin çukur, hendek. (s.491)</p>	<p>or: [DS c: 5 3287]</p> <p>Hendek, düşman saldırısına karşı koymak için düzenlenmiş yer.</p> <p>-Kütahya</p>
<p>oraq,-ğı:1. Orak. 2. Ekin biçme zamanı. (s.492)</p>	<p>orak (I): [DS c: 5 s.3287]</p> <p>1. Ekin biçme zamanı.</p> <p>Çakallı, Töngel *Kavak -Samsun</p> <p>-Tokat</p>
<p>oyan-: 1. Uyanmak. (s.499)</p>	<p>oyan-: [DS c: 5 s.3302]</p> <p>Uyanmak.</p> <p>Hasanoğlan -Ankara</p> <p>-Niğde</p>
<p>oyandır-:Uyandırmak, aklını başına getirmek. (s.499)</p>	<p>oyandır-: [DS c: 5 s.3302]</p> <p>Uyandırmak.</p> <p>-Niğde</p>
<p>özek,-gi (III): Yemek borusu. (s.501)</p>	<p>özek (I): [DS c: 5 s.3371]</p> <p>2. Yemek borusu.</p> <p>Yendiğin *Ilgın -Konya</p>
<p>özek,-gi (II):1.Bitkilerin kök, gövde ve dallarınınortasında boydan boya bulunan hafif, gevrek ve çoğu yumuşak bölüm, öz. (s.501)</p>	<p>özek (VI): [DS c: 5 s.3371]</p> <p>1. Ağacın, bitkinin içi, özü.</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p> <p>Erkinis *Yusufeli, Bağlıca *Ardanuç - Artvin</p>

örle-: 1. Yukarı doğru çıkmak. (s.510)	örle-: [DS c: 5 s.3350] Yokuşu koşarak çıkmak. *Kozan - Adana
pa: İnsan sevinç veya şaşkınlığını belirten ifade. (s.515)	pa: [DS c: 5s.3377] 1. Şaşma ünlemi: Pa ele dönüştüler. İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim - Kars Küleççi *Çayıralan - Yozgat
put (II): 16 kilograma eşit ağırlık ölçüsü. (s.527)	put (I): [DS c: 5 s.3494] 16 Kg.lık ağırlık ölçüsü. Yavuz, Çayağzı *Şavşal - Artvin - Kars
pıs-: Ödü kopmak, çok korkmak (s.528)	pıs-: [DS c: 5 s.3449] Korkup büzülmek, sinmek. Kars Afşar, Pazarören *Pınarbaşı Kayseri
sabaq,-ğı (I): 1.Ders. (s.539)	sabak: [DS c: 5 s.3509] Ders. - Konya
sabın: Sabun (s.539)	sabın: [DS c: 5 s.3509] Sabun. - Gaziantep
sağız: Sakız (s.540)	sağız: [DS c: 5 s.3516] Sakız. Vazıldan *Divriği - Sivas

<p>saz (II):1.Sazlık, bataklık. 2. Çayır. (s.540)</p>	<p>saz (I): [DS c: 5 s.3563] Çayır. Ergân -Erzincan</p>
<p>sayla-:1. Seçmek, oy vermek (s.541)</p>	<p>sayla- (II): [DS c: 5 s.3562] 3.Seçmek, ayırmak. Bulgaristan göçmenleri -İzmir -Konya -Edirne</p>
<p>saylav: Seçim, oy verme. (s.541)</p>	<p>saylav: [DS c: 5 s.3562] Seçim, seçme. -Konya</p>
<p>saq (I): İhtiyatlı, tedbirli, dikkatli. (s.542)</p>	<p>sak (I): [DS c: 5 s.3518] 1.Uyanık, tetikte. *Eğridir, *Sütçüler -Isparta Salda -Burdur -Manisa ve çevresi *Geyve, *İzmit -Kocaeli Tokat -Eskişehir *Of -Trabzon *Antakya -Hatay *Ayaş, *Haymana, Beyobası -Ankara -Kırşehir Faktekinciliği *Pınarbaşı -Kayseri Sarihidir *Ürgüp -Nevşehir -Konya Faydalı *Kozan, *Saimbeyli -Adana *Mut, *Mersin ve köyleri -İçel</p>

	Çomaklı *Korkuteli - Antalya
saqa: 1. Aşıkkemiklerinin enbüyüğü. (s.542)	saka (I): [DS c: 5 s.3519] Aşık oyununda elde kullanılan büyük aşık. Balçikhisar - Eskişehir *Ergani - Erzincan Çanlılı *Ayaş - Ankara - Kırşehir - Niğde
saray: 1. Saray (s.549)	saray (II): [DS c: 5 s.3544] Hükümet konağı. - Niğde
sasıq: 1. Kokmuş, kokuşmuş. (s.552)	sasık (III): [DS c: 5 s.3551] Kokmuş, bayatlamış. *Düzce - Bolu - Bursa Hisarcık - Kayseri
sebet: Sebet (s.558)	sebet: [DS c: 5 s.3565] 1.Küfe. *Ereğli - Konya
siy- (II): İşemek. (s.564)	siy- (I): [DS c: 5 s.3654] 1.Hayvan işemek, sidiklemek. *Eğridir - Isparta Salda *Yeşilova - Burdur Ortaköy *Çal, Çöplü *Çivril - Denizli Yazırlı *Nazilli - Aydın *Bergama - İzmir

	<p>-Manisa *Mudanya -Bursa Hisarcık *Söğüt -Bilecik *Sivrihisar -Eskişehir -Bolu Peşman *Daday -Kastamonu *Kurşunlu -Çankırı *İskilip, Çıkrık *Mecitözü -Çorum Çilehane *Reşadiye -Tokat Arpaköy -Ordu -Erzincan -Gaziantep Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri *Antakya -Hatay -Sivas ilçe ve köyleri. -Yozgat *Nallıhan -Ankara -Kırşehir -Nevşehir Bahçeli *Bor -Niğde *Mut ve köyleri -İçel *Bodrum -Muğla</p>
<p>suv: Su (s.574)</p>	<p>suv: [DS c: 5 s.3704] Su. Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
<p>suvar-: 1. (hayvana) Su vermek, suvarmak. 2. (toprak, bitki vb. Su vermek, sulamak. (s.574)</p>	<p>suvar-: [DS c: 5 s.3704] Sulamak, su içirmek. -Isparta -Denizli köyleri</p>

	<p>Karadoğan *Ödemiş, *Bergama -İzmir</p> <p>-Balıkesir</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>-Kastamonu</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>Erkinis *Yusufeli -Artvin</p> <p>-Kastamonu</p> <p>-Erzurum</p> <p>-Erzincan</p> <p>*Erciş -Van</p> <p>*Ağın -Elâzığ</p> <p>*Arapkir -Malatya</p> <p>*Birecik -Urfa</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>Şabanözü *Polatlı -Ankara</p> <p>-Nevşehir</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>-Konya</p>
<p>suvat: Hayvan suvaracak yer, suvat, yalak. (s.574)</p>	<p>suvat: [DS c: 5 s.3704]</p> <p>1.Çay, dere kıyılarında hayvanların su içmesine elverişli yer.</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>*Çıldır -Kars</p> <p>Üçkuyu -Kayseri</p> <p>Yendiğın *İlgın, Hatip, Kolukısa -Konya</p> <p>*Lüleburgaz -Kırıkkale</p>
<p>sur (I): Çehre, yüz, sima. (s.578)</p>	<p>sur (II): [DS c: 5 s.3700]</p> <p>Yüz, çehre (çoğunlukla sıfat sözcüğüyle birlikte kullanılır) : Başım öyle ağrıyor ki</p>

	surum sıfatım dağılıyorsur (II) İrişli, Bayburt *Sarıkamış - Kars -Bitlis
süy- :1. Öpmek. 2. Aşkolmak, sevmek. (s.579)	süy- (VII): [DS c: 5 s.3731] Sevmek. Çilehane *Reşadiye - Tokat
süyek,-gi :1. Kemik (s.579)	süyek: [DS c: 5 s.3731] Kemik. *Yalova - İstanbul Çilehane *Reşadiye - Tokat Karaçay, Baş - höyük * Kadınhanı - Konya Çakalkuyusu - Adana Kerkük, Kırım Türkleri
süyem: Karış (s.580)	süyem (I): [DS c: 5 3730] Başparmakla işaret parmağı arasındaki uzunluk. -Çanakkale *Havza - Samsun *Sungurlu - Çorum Kapıkaya*Merzifon köyleri - Amasya *Alucra - Giresun *Yıldızeli, *Koyulhisar - Sivas -Yozgat -Kayseri Genezin *Avanos - Neveşehir
sümelek: Sevimsiz, cesaretsiz, tembel,	sümelek (I): [DS c: 5 s.3713]

sümsük (s.581)	Ahmak. Hisarüstü *Keşap - Giresun
Sıylı: 1. Sayın, muhterem. 2. Değerli, kıymetli, önemli (s.585)	Sıylı: [DS c: 5 s.3628] Saygıdeğer: Merhum Hasan ağa çok sıylı adamdı. -Tokat
sınaq,-ğı: 1. Deney, kontrol. 2. Sınav, imtihan. (s.589)	sınak: [DS c: 5 s.3610] Denenmiş. Emircekiraz *Gerede - Bolu Nefsiköseli *Görelle - Giresun Zellice *Sarıkamış - Kars *Saimbeyli - Adana
sınıq,-ğı (I): 1. Kırık, sınık. (s.589)	sınık (I): [DS c: 5 s.3613] Kırık, çıkık. -Bursa Ezine - Amasya *Şebinkarahisar - Giresun *İğdır - Kars *Kemah - Erzincan -Van *Silvan - Diyarbakır -Urfa -Gaziantep -Maraş *Çiçekdağı - Kırşehir -Niğde -Konya -Antalya

<p>sırğa: 1. Küpe. (s.591)</p>	<p>sırğa (I): [DS c: 5 s.3617]</p> <p>Küpe. Kadıçiftliği -İstanbul Karaçay -Tokat *Yusufeli -Artvin -Bitlis -Kayseri</p>
<p>sırlı (II): Gizemli, esrarengiz. (s.592)</p>	<p>sırlı: [DS c: 5 s.3619]</p> <p>Sırlanmış, sır sürülmüş (küp ve çanak). *Bor -Niğde</p>
<p>silkin-: 1.Sarsılmak, silkinmek. (s.593)</p>	<p>silkin-: [DS c: 5 s.3637]</p> <p>Silkelenmek, üstündekileri dökmek. *Kula -Manisa</p>
<p>sinir- (II):Sindirmek, hazmetmek. (s.594)</p>	<p>sinir- (I): [DS c: 5 s.3643]</p> <p>Sindirmek, hazmetmek. -İzmir Ulumasere -Gaziantep Köşker -Kırşehir Çetni *Akşehir -Konya Faydalı, *Kozan, *Bahçe, Yeşilova - Adana Yuvagediği -İçel Limasol -Kıbrıs</p>
<p>taqır: 1. Çorak, verimsiz yer. 2. Bitki örtüsü kurumuş, çorak yer. 3. Boş, tamtakır olan yer. (s.601)</p>	<p>takır (III):[DS c: 5 s.3811]</p> <p>Toprakların yer yer çatlaması, kuruması durumu. *Bayramiç -Çanakkale</p>
<p>tamaq,-ğı: Boğaz, imik. (s.605)</p>	<p>tamak (III): [DS c: 5 s.3818]</p>

	2.Boğaz. Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya
tana (I): İki yaşını doldurmamış olan inek yavrusu, dana. (s.606)	tana (I): [DS c: 5 s.3820] Dana. *Bor - Niğde
tanav: Burun, geniz. (s.607)	tanav: [DS c: 5 s.3821] Burun deliği. Kırım göçmenleri - İstanbul
tap- (IV): Bulmak. (s.608)	tap- (I): [DS c: 5 s.3830] 1.Bulmak. *Merzifon - Amasya Kerkük göçmenleri - Trabzon Şubara *Çıldır, *İğdır, - Kars Kazan - Ağrı - Niğde Karkın *Çumra, Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya Kerkük
tavıq,-ğı: Tavuk (s.616)	tavık: [DS c: 5 s.3848] Tavuk. Develi, Bakraz *Düzce - Bolu - Gaziantep - Yozgat
tereze: Pencere (s.627)	tereze: [DS c: 5 s.3892]

	<p>Pencere.</p> <p>Kadıçiftliği *Yalova -İstanbul</p> <p>Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya</p>
<p>terek,-gi: Kavak, kavak ağacı. (s.627)</p>	<p>terek (IV): [DS c: 5 s.3891]</p> <p>Ağaç.</p> <p>Kadıçiftliği *Yalova -İstanbul</p> <p>Akçataş *Kalecik -Ankara</p> <p>Karaağaç -Tokat</p>
<p>tomat: Salça, domates ezmesi. (s.636)</p>	<p>tomat: [DS c: 5 s.3956]</p> <p>Domates.</p> <p>*Düzce -Bolu</p>
<p>tona-: Yağmalamak, soymak, talan etmek, gaspetmek. (s.637)</p>	<p>tona-: [DS c: 5 s.3960]</p> <p>Yağma etmek, çiğnemek, ezmek.</p> <p>Yakakayı -Eskişehir</p>

<p>tor:1.Ağ. (s.639)</p>	<p>tor (II): [DS c: 5 s.3969]</p> <p>1.İnce örgülü balık ağı. Eskiakviran *Emirdağ -Afyon *Üsküdar -İstanbul *Merzifon -Amasya -Rize Erkinis *Yusufeli -Artvin -Erzurum Koyundere *Ahıska, -Kars *Erciş -Van *Ahlat -Bitlis -Diyarbakır *Ağın -Elâzığ *Arapkir, -Malatya -Gaziantep Hacıilyas *Koyulhisar -Sivas İncirlik *Ceyhan -Adana Kerkük ve çevresi</p>
<p>torta (I):Tereyağı eritildiğinde kabın dibinde kalan çökelti, tortu. (s.640)</p>	<p>torta (I): [DS c: 5 s.3971]</p> <p>1.Eritilen yağın dibe çöken beyaz tortusu. Çavdarlı *Şavşat -Artvin İrişli, Bayburt *Sarıkamış -Kars</p>
<p>tök-: 1. Dökmek, boşaltmak (s.643)</p>	<p>tök-: [DS c: 5 s.3981]</p> <p>Dökmek. Koyundere *Ahıska -Kars Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya</p>

<p>töle-: Tölemek, ödeme yapmak. (s.643)</p>	<p>töle- (II): [DS c: 5 s.3981]</p> <p>Ödemek: Halil bankaya olan borcunu tölemedi.</p> <p>Romanya göçmenleri, Yeniköy *Seyitgazi –Eskişehir</p>
<p>tuman: 1.Sis (s.651)</p>	<p>tuman (III): [DS c: 5 s.3992]</p> <p>Duman.</p> <p>*Silifke -İçel</p>
<p>tur-: 1. Durmak, dikilmek. (s.652)</p>	<p>tur-: [DS c: 5 s.3997]</p> <p>Ayağa kalkmak, ayakta durmak.</p> <p>Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>tut (I): Dut. (s.655)</p>	<p>tut (I): [DS c: 5 s.3999]</p> <p>Dut.</p> <p>-Samsun</p> <p>-Malatya</p> <p>-Gaziantep</p> <p>Erçene *Afşin, Yusufhacılı, -Maraş</p> <p>Hacıilyas *Koyulhisar -Sivas</p> <p>*Akşehir -Konya</p> <p>Hüdede *Silifke -İçel</p>
<p>tümen: Tümen. (s.661)</p>	<p>tümen (I): [DS c: 5 s.4012]</p> <p>Yığın, küme, sürü.</p>

	- Manisa ve çevresi *Çarşamba - Samsun
türen: Pulluk, saban demiri. (s.663)	türen: [DS c: 5 s.4015] Saban demiri. Şumnu, Bulgaristan
tik (I): 1. Dik, dümdüz (s.673)	tik(II): [DS c: 5 s.3931] Dik. Kaptanpaşa köyleri *Çayeli - Rize
tik-(II): Dikiş yapmak, dikmek. (s.673)	tik- (I): [DS c: 5 s.3932] İğneyle dikmek. Koyundere *Ahıska - Kars *Silifke - İçel
tiken: Diken. (s.674)	tiken: [DS c: 5 s.3932] Diken. - Samsun - Yozgat İncekum *Silifke - İçel
tilek,-gi: 1. Dilek, arzu. (s.675)	tilek: [DS c: 5 s.3933] Arzu, dilek. Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya
tilik,-gi: Dilinmiş, kesilmiş. (s.675)	tilik (I): [DS c: 5 s.3933] 2.Enine ya da boyuna kopmadan dilinmiş, parçalanmış.

	-Çorum
tirek: 1. Direk. (s.676)	tirek (I): [DS c: 5 s.3939] 2.Direk. Ağlı *Küre - Kastamonu
tirke-: 1. Koşmak, eklemek. (s.676)	tirke- (I): [DS c: 5 3940] 1.Arka arkaya sıralamak (vagon, deve vb. şeyler için). -Maraş *Bor - Niğde Gökbelen *Silifke, *Mut ve köyleri - İçel
va (II): 1. Birilerine seslenmek ilgi ve dikkat çekmek için kullanılan ünlem, hey. (s.678)	va, vâ (II): [DS c: 6 s.4091] Şaşma bildiren ünlem. *Emirdağ Afyon
ur-: Vurmak, çarpmak. (s.689)	ur-: [DS c: 6 4043] Vurmak. *Kula Manisa Çavuşbucağı *Silifke İçel
ur- (I): Üfleme, soluk vermek. (s.703)	ur- (II): [DS c: 6 s.4072] Üfürerek şişirmek. -Uşak Ürküt *Sandıklı - Afyon *Eğridir köyleri - Isparta *Çerçin - Burdur *Çal - Denizli -Kütahya
ur- (II): 1. Ürümek, havlamak. (s.703)	ur- (I): [DS c: 6 s.4042]

	<p>1. Havlamak.</p> <p>*Atabey, -Isparta</p> <p>Salda, Kavak *Yeşilova -Burdur</p> <p>İsabey, Yukarı Seyit *Çal, Homa *Çivril,</p> <p>Alâattin *Acıpayam, Honaz, -Denizli</p> <p>*Alaşehir -Manisa</p> <p>*Söğüt -Bilecik</p> <p>*Sivrihisar, Tokat, Bozan -Eskişehir</p> <p>-Çankırı ilçe ve köyleri</p> <p>Halâs *Gümüşhacıköy, *Merzifon,</p> <p>*Taşova -Amasya</p> <p>Uzunisa -Ordu</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>Lârhan *Maçka -Trabzon</p> <p>-Ağrı</p> <p>-Erzurum</p> <p>Cenciğe, -Erzincan</p> <p>*Ahlat -Bitlis</p> <p>*Varto -Muş</p> <p>*Ağın -Elâzığ</p> <p>*Arapkir -Malatya</p> <p>*Afşin -Maraş</p> <p>*Güdül, Hasanoğlan, Çanılı *Ayaş -</p> <p>Ankara</p> <p>Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri -</p> <p>Hatay</p> <p>-Sivas ilçe ve köyleri</p> <p>Ömerhacılı *Kaman -Kırşehir</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>Karaisalı, -Adana</p> <p>*Mut, *Mersin -İçel</p>
--	--

	Abdurrahmanlar *Serik - Antalya *Ula, *Marmaris - Muğla Lefkoşe - Kıbrıs
funduk,-gı: Fındık. (s.711)	funduk: [DS c: 3 s.1879] Fındık. Denizli, Beşikdüzü *Vakfikebir - Trabzon
habar: Haber, bilgi, salık. (s.712)	habar: [DS c: 3 s.2245] 1. Haber. *Düzce - Bolu Şenoba *Uludere - Hakkâri - Niğde
halva: Helva. (s.713)	halva: [DS c: 3s.2262] Helva. Çalkara *Söğüt - Bilecik Çilehane *Reşadiye - Tokat Bayburt *Sarıkamış, *İğdır - Kars Yahyalı *Develi - Kayseri *Silifke - İçel
şahar: Şehir, kent. (s.735)	şahar (II): [DS c: 5 s.3736] Kent. Karaçay aşireti, başhöyük *Kadınhanı - Konya
il-: 1. Asmak, takmak. (s.775)	il- (IV): [DS c: 4 s.2533] Çiviye bir şey asmak. *İlgın - Konya
irilik: İrilik, büyüklük. (s.777)	irilik (I): [DS c: 4 s.2551] Kalbur, elek üzerinde kalan iri şeyler. *Arapkir - Malatya

<p>İş- (II):1. içmek, yudumlamak. (s.778)</p>	<p>İş-: [DS c: 4 s.2566]</p> <p>İçmek. İncekum *Silifke -İçel</p>
--	--

2.2 Fonetiği Değişmiş, Anlamı Değişmemiş Sözcükler

İncelemenin ikinci kısmı olan bu bölümde fonetik olarak değişmiş ancak anlam olarak değişmemiş sözcüklerin incelenmesine yer verilmiştir. Sözcüklerin Kazak Türkçesi ile TTA'daki karşılıkları verilmiştir.

<p>avtomobil: Otomobil, taşıt, araba(s.(14))</p>	<p>otomofil: [DS c: 5 s.3296]</p> <p>Otomobil. -Samsun</p>
<p>ağım: I. Bir şeyin akması, suyun akışı. 2. Cereyan, yönelim, akım. (s.17)</p>	<p>akım (I): [DS c: 1 s.151]</p> <p>Meyil, suya akış imkânı veren eğim: Bu damın akımı yok.</p> <p>*Dinar köyleri -Afyon Karahisar Yassıviran *Senirkent -Isparta Evreşe *Gelibolu -Çanakkale *Taşköprü -Kastamonu Denizli *Vakfikebir -Trabzon -Gümüşhane ve çevresi *İğdır ve çevresi -Kars Çanlılı *Ayaş -Ankara -İçel</p>
<p>adamşa:İnsanca, adam gibi. (s.18)</p>	<p>adamıça: [DS c: 1 s.63]</p> <p>İnsanca, insana yakışır şekilde. *Karaçaycadan *Başhöyük *Kadınhanı - Konya</p>

<p>adamşılıq,- ğı: İnsanlık, insaniyet. (s.18)</p>	<p>adamılık (II): [DS c: 1 s.63] İyilik, insaniyet. Tahtacı aşireti -Isparta *Merzifon köyleri -Amasya</p>
<p>adas: Adaş, aynı adı taşıyanlar. (s.18)</p>	<p>adeş: [DS c: 1 s.65] 3. Adaş, adı bir. Çaltı *Gelendost -Isparta Hacılar, Akkaya -Burdur Darıveren, *Acıpayam, Garipköy *Tavas - Denizli Furunlu *Bayındır, Özbek *Urla -İzmir Yenice *Emet -Kütahya</p>
<p>adım: Adım. (s.18)</p>	<p>addım (II): [DS c: 1 s.65] Adım. Taşburun, *Iğdır -Kars</p>
<p>azgın: 1. Değişen, yoldan çıkan, azmış. 2. Vatana, millete hıyanet eden, hain. (s.21)</p>	<p>azgun: [DS c: 1 s.438] Azgın, edepsiz. *Arapkir -Malatya *Zara -Siva</p>
<p>azıq: 1. Yiyecek, gıda, yemek. (s.21)</p>	<p>azıg: [DS c: 1 s.438] Azık. -Burdur</p>
<p>azıqtıq:Azıklık, yemeklik. (s.21)</p>	<p>azıklık: [DS c: 1 s.438] 1. Hemen yemek üzere, harman zamanından önce biçilip sivrulan ekin.</p>

	<p>*Dinar köyleri -Afyon Karahisar</p> <p>*Eğridir köyleri, *Keçiborlu köyleri, Kumdanlı, *Yalvaç, Yassıviran, *Senirkent -Isparta</p> <p>Karaatlı, Güney *Yeşilova, Çerçin -Burdur</p> <p>Muğlasın *Tavas, Çöplü *Çivril -Denizli</p> <p>*Eşme -Manisa</p> <p>Alayunt -Kütahya</p> <p>köyleri</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>Güneyce -Rize</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>Pirhasanlar, *Elmalı -Antalya</p>
<p>aylıq,-ğı:1. Maaş, aylık. 2. Otuz günlük zaman ölçüsü. (s.24)</p>	<p>ayluh (II): [DS c: 1 s.425]</p> <p>Aylık.</p> <p>Düzenli *Şavşat -Artvin</p>
<p>ayna: 1. Ayna. 2. Bir şeyin temsili, görüntüsü. (s.25)</p>	<p>ayne: [DS c: 1 s.428]</p> <p>Ayna.</p> <p>Mahzemin -Kayseri</p>
<p>ayt- (II):Demek, söylemek. (s.26)</p>	<p>aydiver-: [DS c: 1 s.412]</p> <p>Söylemek, haber vermek, açıklamak, anlatmak.</p> <p>-Balıkesir ve çevresi</p> <p>*Ezine, Okçular -Çanakkale</p> <p>Yaylagöne *Malkara -Tekirdağ,</p>

<p>aqpar:1. Haber, malumat, bilgi, istihbarat, rapor. 2. Bahane. (s.30)</p>	<p>habar: [DS c: 4 s.2245]</p> <p>1. Haber.</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>Şenoba *Uludere -Hakkâri</p> <p>-Niğde</p>
<p>aqşıl: Beyazımsı, akçıl. (s.33)</p>	<p>akcıl: [DS c: 1 s.144]</p> <p>Beyaza yakın, beyazı çok, rengini atmış, solmuş (kumaş v.s. hakkında).</p> <p>Körküler *Yalvaç, Yassıviran *Senirkent, Sofular, *Eğridir, Aliköy -Isparta</p> <p>Anbarcık *Göhlisar -Burdur</p> <p>Çıtak *Çivril -Denizli</p> <p>-Eskişehir</p> <p>-Amasya köyleri</p> <p>-Adana</p> <p>*Silifke -İçel</p>
<p>aqılşı: Akıl hocası. (s.34)</p>	<p>akılcı: [DS c: 1 s.151]</p> <p>Akıl veren.</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p>
<p>alañ (II): Alan, meydan. (s.36)</p>	<p>alan: [DS c: 1 s.194]</p> <p>1. Açıklık, düzlük yer: Atlar alanda yayılıyor.alan</p> <p>Burhaniye, *Dinar, İshaklı *Bolvadin -Afyon Karahisar</p> <p>*Karahallı, *Eşme, Susuzviran -Uşak</p> <p>*Eğridir köyleri, Yassıviran *Senirkent, Senir</p> <p>*Keçiborlu, *Gelendost, Y. Bademli, -Isparta</p> <p>*Tefenni çevresi, Devri *Bucak, -Burdur</p> <p>*Sarayköy köyleri, *Buldan köyleri, Moraca,</p>

	<p>Ekse *Çal, Darıveren *Acıpayam, Güney, Kızılcabölük, -Denizli</p> <p>Hacıbeyli, Burhaniye *Nazilli, *Bozdoğan, Germencik, Karahayıt, Umurlu, Hamzabali, - Aydın</p> <p>Görece -İzmir</p> <p>*Kula, *Demirci, Süleymanlı *Akhisar, *Eşme aşiretleri, İğdecik, Sancaklıboz -Manisa</p> <p>Minnetler *İvrindi -Balıkesir</p> <p>Evreşe *Gelibolu, Fili *Biga, Saraycık - Çanakkale</p> <p>Elbeyli *İzmit, Gökçesu *Yenişehir -Bursa</p> <p>Yenice *Emet -Kütahya</p> <p>Kasımlar *Gölpazarı, Gümele, Dudas, *Söğüt -Bilecik</p> <p>Bozan, -Eskişehir</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>*Akyazı çevresi -Sakarya</p> <p>Yeniköy -İstanbul</p> <p>Ağlı, *Küre -Kastamonu</p> <p>Saray -Çankırı</p> <p>*Alaçam -Samsun</p> <p>*Merzifon köyleri -Amasya</p> <p>*Zile, Çamlıbel, *Artova, -Tokat</p> <p>Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu -Giresun ve köyleri</p> <p>Hacavera *Maçka, -Trabzon</p> <p>*Kelkit -Gümüşhane</p> <p>*Erciş -Van</p> <p>Çoğulhan *Afşin -Maraş</p> <p>Kömürçukuru *İskenderun -Hatay</p>
--	--

	<p>Hacıilyas, *Koyulhisar, Çepni *Gemerek, - Sivas</p> <p>-Yozgat köyleri</p> <p>Çanılı, *Ayaş, Hisarlıkaya *Polatlı, Eğrigöz - Ankara</p> <p>Zencidere -Kayseri</p> <p>Salur *Ürgüp -Nevşehir</p> <p>Postallı *Ulukışla -Niğde</p> <p>*Bozkır, Bucakkışla, Kızıllar, *Karaman, Kıraman *Ereğli, *Ilgın, *Akşehir, *Ermenek ve köyleri, -Konya ve köyleri</p> <p>*Karaisalı çevresi, Yolgeçen, -Adana</p> <p>*Silifke ve köyleri, *Gülнар ve çevresi, *Mut köyleri, *Anamur köyleri, Köy, Cebel, -İçel</p> <p>*Kaş köyleri, Güzelsu *Akseki, *Elmalı, Karadere *Gündoğmuş, Apturrahmanlar *Serik, Bağyaka *Finike, Taşağıl -Antalya</p> <p>İncirköy, Kaya, Dont *Fethiye, Geneli, Şeref, *Yatağan, *Milas, Kızılkaya, -Muğla</p> <p>*Babaeski, *Lüleburgaz ve köyleri - Kırklareli</p>
<p>alav:Alev, yalım. (s.36)</p>	<p>alaf (I): [DS c: 1 s.182]</p> <p>1. Alev.</p> <p>Hocalar *Sandıklı, *Dinar köyleri -Afyon Karahisar</p> <p>*Karahallı, *Eşme köy ve aşiretleri -Uşak</p> <p>*Senirkent -Isparta</p> <p>Devri *Bucak, *Yeşilova köyleri, Yayla, *Tefenni -Burdur köyleri</p> <p>*Çal köyleri, Garipköy *Tavas, Çöplü, Irgılı *Çivril, *Sarayköy köyleri, *Buldan köyleri,</p>

	<p>*Acıpayam köyleri -Denizli</p> <p>*Bozdoğan ve köyleri, Alanlı -Aydın</p> <p>Tepeköy *Torbalı, Furunlu *Bayındır,</p> <p>*Ödemiş ve *Kiraz köyleri -İzmir</p> <p>*Alaşehir, *Turgutlu -Manisa</p> <p>*Çan ve *Bayramiç köyleri -Çanakkale</p> <p>*İznik, -Bursa</p> <p>-Balıkesir</p> <p>Kavakıçı, Yenice *Simav, Yenice *Emet,</p> <p>Beşkarış *Altıntaş -Kütahya</p> <p>*Söğüt -Bilecik</p> <p>Alpanos *Seyitgazi, *Sivrihisar, Bozan, -</p> <p>Eskişehir</p> <p>*Mudurnu ve köyleri -Bolu</p> <p>Aliköy *Çaycuma -Zonguldak</p> <p>*Taşköprü -Kastamonu</p> <p>Saray -Çankırı</p> <p>Çıkrık *Mecitözü, *Kargı, -Çorum</p> <p>*Gümüşhacıköy ve köyleri, *Merzifon ve köyleri, Varay -Amasya</p> <p>Kızılca, Kunduzağlı *Artova, *Zile -Tokat</p> <p>-Gümüşhane köyleri</p> <p>*İğdır ve çevresi -Kars</p> <p>-Bitlis</p> <p>Aşudu *Darende -Malatya</p> <p>Çoğulhan, Nişanıt *Afşin, *Göksun, -Maraş</p> <p>*Kırıkhan, *Reyhanlı, Amik Ovası</p> <p>Türkmenleri -Hatay</p> <p>*Kangal ve köyleri, Karaözü, *Gemerek, M. Hüyük, *Şarkışla, *Gürün ve köyleri -Sivas</p> <p>Bektaşlı *Boğazlıyan, Büyükincirli, -Yozgat</p> <p>*Şereflikoçhisar köyleri, Çanılı *Ayaş, Çalış,</p>
--	---

	<p>Yaraşlı *Haymana, Beydili *Nallıhan, Hasanoğlan -Ankara</p> <p>Kocabey -Kırşehir</p> <p>Avşar aşireti *Pınarbaşı, Akkışla *Bünyan, - Kayseri ve köyleri</p> <p>*Nevşehir, Bahçeli, *Bor, -Niğde</p> <p>Uğurlu, Çukurbağ, *Ermenek -Konya</p> <p>*Karaisalı çevresi -Adana</p> <p>*Silifke, *Mut köyleri, -İçel</p> <p>Güzelsu *Akseki, Belkis, *Serik, Bağ yaka *Finike, Yuva, *Elmalı -Antalya Ceylan</p> <p>*Fethiye, *Yatağan köyleri, Orhaniye, Bayır *Marmaris *Bodrum</p> <p>-Muğla</p>
<p>alavlı: Aevli, ateşli. (s.37)</p>	<p>alaflı: [DS c: 1 s.186]</p> <p>1. Ateşli, aevli.</p> <p>Bereketli *Tavas -Denizli</p> <p>*Gürün -Sivas</p>
<p>aldanış: Avunç, avunma, teselli. (s.38)</p>	<p>aldanca: [DS c: 1 s.209]</p> <p>Avutacak, kandıracak, gönül alacak şey, söz: Üzüntülü günlerimde bir aldanca bulamadım.</p> <p>-Edirne</p> <p>Çilehane *Reşadiye, *Zile, Kızılköy -Tokat</p>
<p>algıs:Şükran, minnet, takdir, teşekkür. (s.37)</p>	<p>alkış: [DS c: 1 s.223]</p> <p>Hayır, dua, iyi dilek: Oğlum sözümü tut, alkışımı al.</p> <p>*Emirdağı Türkmenleri -Afyon Karahisar</p> <p>Sarpıncık *Karaburun -İzmir</p> <p>*Akhisar -Manisa</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>

	*Kangal ve köyleri - Sivas Ayvagediği *Mersin - İçel
almaz: Elmas. (s.39)	almas: [DS c: 1 s.227] Elmas. Koyundere *Ahıska, Taşburun, *İğdir - Kars Palha *Divriği - Sivas
almurt: Armut (s.40)	almut: [DS c: 1 s.228] Armut. - Van
altatar: Altı tane mermi alan toplu tabanca, revolver, altıpatlar. (s.40)	altılı: [DS c: 1 s.230] Altı mermi alan toplu tabanca, altıpatlar. İlyas *Keçiborlu, Sağrak *Sütçüler, Körküler, *Yalvaç, *Eğridir - Isparta Güney *Yeşilova, Gölcük *Tefenni çevresi, Ürkütlü, Devri *Bucak, - Burdur ve çevresi Ekse *Çal, *Acıpayam, İğdir *Çivril, *Sarayköy köyleri - Denizli Eymir, *Bozdoğan - Aydın *Eşme köyleri, Çepnidere *Turgutlu, - Manisa Yeniköy - Balıkesir *Mustafa Kemal Paşa - Bursa Yenice *Emet - Kütahya *Sivrihisâr - Eskişehir *Akyazı çevresi - Sakarya *Zile - Tokat Kalafka - Trabzon - Elâzığ *Bor, - Niğde Çukurbağ *Ermenek - Konya

	<p>*Silifke, *Mut köyleri, *Anamur -İçel</p> <p>*Elmalı -Antalya</p> <p>Orhaniye *Marmaris, *Milâs -Muğla</p>
<p>aluva: Helva. (s.40)</p>	<p>halva: [DS c: 3 s.2262]</p> <p>Helva.</p> <p>Çalkara *Söğüt -Bilecik</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p> <p>Bayburt *Sarıkamış, *İğdır -Kars</p> <p>Yahyalı *Develi -Kayseri</p> <p>*Silifke -İçel</p>
<p>alşı:Aşık kemiğinin dik koyulduğunda çukur olan tarafı. (s.41)</p>	<p>alçı: [DS c: 1 209]</p> <p>Aşık kemiğinin dikine bir yüzü.</p> <p>İrişli, Bayburt *Sarıkamış, Kızılçakçak</p> <p>*Arpaçay, *Göle, *Posof, *Ardahan ve çevresi, -Kars</p> <p>Başköy -Erzincan</p>
<p>anargül: Nar çiçeği. (s.43)</p>	<p>nargülü: [DS c: 4 s.3240]</p> <p>Nar ağacına benzeyen bir ağacın gül gibi olan çiçeği.</p> <p>*Halfeti -Urfa</p>
<p>añıra-: 1. Yüksek sesle, bağırarak ağlamak 2. (rüzgar) Sertçe esmek. 3. Boş kalmak, sahipsiz kalmak. (s.46)</p>	<p>anır-: [DS c: 1 s.270]</p> <p>2. Birine yüksek sesle, tehdit yollu bağırarak.</p> <p>Yenice *Emet -Kütahya</p>

<p>añsız: Ansızın, aniden. (s.46)</p>	<p>ansız (III): [DS c: 1 s.279]</p> <p>1. Habersiz, birdenbire, ansızın: Ansız önüme çıkıverdi. Çengelli *Lüleburgaz -Kırklareli *Meriç -Edirne Dişli *Bolvadin -Afyon Karahisar Falaka *Bayındır -İzmir</p>
<p>añız (II): Anızlık, anızı sökülmemiş tarla. (s.46)</p>	<p>anız (II): [DS c: 1 s.272]</p> <p>1. Ekini biçildikten sonra sürülmeden boş kalan tarla: Koyunları anızda otlat. *Sarayköy köyleri, Bulkaz, İğdir *Çivril, Çömleksaz -Denizli Bergama, Çapak *Torbalı, *Kuşadası -İzmir *Akhisar, *Turgutlu, *Alaşehir, Karaağaçlı, Selimşahlar -Manisa *Susurluk, Minnetler *İvrindi -Balıkesir *Gelibolu, *Ayvacık, Bergaz *Ezine - Çanakkale Devecikonağı, *Mustafa Kemal Paşa, *İnegöl -Bursa İğneciler *Mudurnu, *Düzce, *Mengen, - Bolu *Akyazı çevresi, -Sakarya *Devrekâni, *İnebolu köyleri -Kastamonu Genek -Çankırı -Çorum *Ayancık -Sinop *Merzifon ve köyleri, Moramul -Amasya Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu Karakız *Sorgun, -Yozgat köyleri</p>

	<p>Çanlılı, Güdül, *Ayaş, *Nallıhan, *Beypazarı, -Ankara</p> <p>-Kırşehir</p> <p>Avşar aşireti *Pınarbaşı -Kayseri</p> <p>*Mucur köyleri, *Hacıbektaş - Nevşehir</p> <p>*Aksaray -Niğde</p> <p>*Ereğli, *Ermenek, Kireli *Beypşehir, Hatip - Konya</p> <p>-Adana çevresi</p> <p>Yerkesik çevresi, *Ula -Muğla</p> <p>*İpsala, Avarız -Edirne</p> <p>Hediye -Kırklareli</p> <p>Akpınar *Saray -Tekirdağ</p>
<p>ara (III): Arı. (s.47)</p>	<p>ari (I): [DS c: 1 s.324]</p> <p>Arı.</p> <p>Anaraş *Srmene -Trabzon</p>
<p>arab: Arap. (s.48)</p>	<p>araf (II): [DS c: 1 s.293]</p> <p>Arap.</p> <p>Zarşat -Kars</p>
<p>arba (I):Araba (at, kz vb.). (s.49)</p>	<p>arabana (I): [DS c: 1 s.291]</p> <p>Araba.</p> <p>-Urfa</p>

<p>artıq,-ğı:1. Fazla, artık. (s.52)</p>	<p>artıh: [DS c: 1 s.334]</p> <p>Fazla.</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p> <p>Koyundere *Ahıska -Kars</p> <p>Sarihamzalı *Sorgun –Yozgat</p>
<p>artınşa: Ardınca, hemen sonra, hemen arkasından. (s.52)</p>	<p>ardısıra (II): [DS c: 1 s.307]</p> <p>Hemen ardından, ardınca.</p> <p>İbrahimözü *Göynük -Bolu</p> <p>-Çorum</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>*Afşin, *Elbistan -Maraş</p> <p>-Kırklareli</p>
<p>arıqtıq,-ğı:Arıklık, zayıflık, sıskalık. (s.53)</p>	<p>arıklık:[DS c: 1 s.318]</p> <p>Zayıflık.</p> <p>Bornova, -İzmir</p>

<p>as (I): 1. Aş, yemek. (s.53)</p>	<p>aş (I): [DS c: 1 s.348]</p> <p>1. Bulgur pilâvı. Çoğu, Dişli *Bolvadin, *Dinar köyleri -Afyon Karahisar Bağıllı *Eğridir, *Senirkent, Gönen -Isparta Bunak*Tefenni, Çerçin, -Burdur *İskilip -Çorum *Zile -Tokat -Hatay -Antalya *Bodrum, *Milâs -Muğla</p>
<p>aspaz: Aşçı. (s.54)</p>	<p>aşbaz: [DS c: 1 s.351]</p> <p>Aşçı. Zarşat *İğdır -Kars</p>
<p>astı: 1. Alt. (s.55)</p>	<p>astar (I): [DS c: 1 s.347]</p> <p>Alt. *Akhisar -Manisa *Zara -Sivas</p>
<p>asıl-: Asılmak, dayanmak. (s.55)</p>	<p>assıl-: [DS c: 1 s.347]</p> <p>Asılmak, çekmek. *Sarayköy çevresi -Denizli</p>
<p>ashana: Yemekhane, lokanta. (s.55)</p>	<p>aşhana: [DS c: 1 s.353]</p> <p>2. Lokanta. Erkinis *Yusufeli -Artvin -Elâzığ</p>

atqı-: 1. Fıskırmak. 2. Fırlamak, atılmak. (s.57)	atdır-: [DS c: 1 s.367] 1. Fırlatmak. Dereçine *Sultandağı Afyon
Atırap,-bı: Etraf, çevre, bölge. (s.58)	etraflêyn: [DS c: 3 s.1799] Çepçevre. -Gaziantep
avla (I): Evin etrafı, etrafı kamış veya duvarla çevrilmiş yer, avlu. (s.59)	havlu: [DS c: 3 s.2312] 1. Avlu, bahçe. *Bucak - Burdur -Erzincan *Hozat - Tunceli Çepni *Gemerek, Vazıldan *Divriği - Sivas
avru: Hasta. (s.60)	avruk (III): [DS c: 1 s.391] Hasta. -Konya
avırlav: Biraz ağır, ağırca. (s.61)	ağırrak: [DS c: 1 s.92] Az ağır, ağırca, ağır sayılabilen. Gökçeburun, *Silifke - İçel
aşköz: Açgözlü. (s.62)	açgöz: [DS c: 1 s.58] Aç gözlü. İncesu *Dinar - Afyon Karahisar İsabey *Çal - Denizli Aslanköy *Mersin - İçel
aşuvlu: Sinirli, öfkeli. (s.62)	açuvlu: [DS c: 1 s.61] Kızgın, öfkeli.

	Çilehane*Reşadiye, *Zile - Tokat
ayaq,-ğı: 1. Ayak. (s.63)	ayah (I) : [DS c: 1 s.399] Ayak. *Ardanuç köyleri - Artvin Koyundere *Ahıska - Kars
ayazdan-: 1. Ayazlamak, ayaza çevirmek. (s.63)	ayazı-: [DS c: 1 s.409] Hava ayaza çekmek. *Merzifon köyleri - Amasya
âdet: Alışkanlık, adet. (s.65)	edet: [DS c: 3 s.1664] Usul, âdet, kural, gelenek. Uluşiran *Şiran - Gümüşhane
ëje: Nine, büyük anne. (s.65)	ece (I): [DS c: 3 s.] 7. Babaanne. Zindancılar *Ereğli, Karamusa *Çaycuma - Zonguldak - Tekirdağ
ëzireyil: Azrail. (s.66)	azrayıl: [DS c: 1 s.443] Azrail: Azrayıl alasıca! Hisarcık *Yayladağı - Hatay
ëzirlık,-ğı: Hazırlık (s.67)	hazırırh: [DS c: 3 s.2323] Hazırlık. Koyundere *Ahıska - Kars

<p>ëy: 1. Seslenmek veya ilgi ve dikkat çekmek için söylenir. (s.67)</p>	<p>hey (III): [DS c: 3 s.2353]</p> <p>1. Keçi çağırma ünlemi. *Merzifon ve köyleri -Amasya Gündüzbey -Malatya</p>
<p>ëlipbi: Alfabe (s.70)</p>	<p>alibba: [DS c: 3 s.1715]</p> <p>Alfabe. *Iğdır ve köyleri -Kars</p>
<p>ësker: Ordu, ordu mensubu, asker. (s.73)</p>	<p>asger: [DS c: 3 s.1781]</p> <p>Asker. Yassıören *Senirkent -Isparta İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim -Kars Hasanoğlan -Ankara *Mucur -Kırşehir Fakıekinciliği *Pınarbaşı -Kayseri *Bor -Niğde</p>
<p>bağzı: 1. Eski, kadim, ezeli. 2. Bazı, kimi. (s.75)</p>	<p>bâzi (III): [DS c: 1 s.587]</p> <p>Bazı, arasıra. -Gaziantep *Diviği -Sivas</p>
<p>badam: Badem. (s.76)</p>	<p>bayam: [DS c: 1 s.577]</p> <p>. Badem. *Bolvadin, *Emirdağ, -Afyon Başköy *Uluborlu, *Senirkent -Isparta Ekse *Çal -Denizli Çimişki *Gölpazarı, Abbaslık -Bilecik *Sivrihisar ve köyleri, Yakakayı -Eskişehir *Kargı -Kastamonu -Maraş</p>

	<p>*Beypazarı, Keşanuz -Ankara</p> <p>*Erkilet, -Kayseri çevresi</p> <p>*Ermenek ve köyleri, Kayalı, Gömükkışla - Konya</p> <p>*Anamur, Hacıhamzalı, Gülek *Tarsus, Bozağaç *Gülner, *Mut köyleri, -İçel Şerefler -Muğla</p>
<p>baylam:Düğüm, boğum. 2. Deste, bağlam, hevenk. (s.78)</p>	<p>bağlam: [DS c: 1 s.481]</p> <p>Deste, demet, tutam.</p> <p>-Isparta ilçe ve köyleri</p> <p>İğdir, Ekse *Çivril, *Çal, *Acıpayam -Denizli</p> <p>Ağızören -Kütahya</p> <p>İkipınar, Bozan, *Mihalıççık -Eskişehir</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>*Cide -Kastamonu</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>Bağlıca *Arduç -Artvin</p> <p>Aşudu *Darende -Malatya</p> <p>Lohan, -Gaziantep</p> <p>*Afşin ve köyleri -Maraş</p> <p>*Kangal ve köyleri -Sivas</p> <p>Sarıoba, Şabanözü *Polatlı, Çayırılı</p> <p>*Haymana -Ankara</p> <p>*Bünyan -Kayseri</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>Taşrakaraslan -Konya</p> <p>Kayarcık *Saimbeyli -Adana</p>
<p>balyama:Başörtü, eşarp, yemen. (s.78)</p>	<p>bağlama (I): [DS c: 1 s.482]</p> <p>Potin, yemeni.</p> <p>Bağılılı *Eğridir -Isparta</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p>

balavız: Bal mumu, mum (s.82)	balagız (I): [DS c: 2 s.497] Balmumu. Argıthanı - Konya
baldan-: Ballanmak (s.83)	ballan-: [DS c: 1 s.509] Tatlanmak. Hasanoğlan - Ankara
baldız: Baldız. (s.83)	balduz: [DS c: 1 s.503] Baldız. Danışman *Fatsa, Kurtluca *Ünye - Ordu *Şavşat köyleri - Artvin *Şenkaya - Erzurum Harput - Elâzığ *Gürün - Sivas
balkon: Balkon. (s.83)	balgun: [DS c: 2 s.504] Balkon. Taşburun, *İğdır - Kars
balşiq,-ğr: Çamur, bal çık. (s.84)	balçak (II): [DS c: 1 s.501] Balçık: Kış günü oldumu şu sokakların balçağından geçilmiyor. Yayla *Tefenni - Burdur
balıq,-ğr: Balık. (s.84)	baluk: [DS c: 1 s.512] Balık. Denizli, Beşikdüzü *Vakfikebir, Anaraş *Sürmene - Trabzon

	Kaptanpaşa köyleri *Çayeli - Rize
bar- (II): Varmak, gitmek. (s.85)	var- (I): [DS c: 6s.4824] 1. Gitmek. Yakademirciler - Zonguldak -Kütahya -İstanbul Türkmen, Toyhane *İskilip - Çorum *Çarşamba - Samsun Tosunlu *Ardanuç - Artvin -Kars Hasanoğlan, - Ankara İncekum, *Silifke - İçel Bağyaka - Antalya
barıs (I): Pars, leopar. (s.86)	bars (II): [DS c: 1 s.535] Kaplana benzeyen yırtıcı bir hayvan. -Denizli
başqa: Başka, diğer. (s.86)	başga: [DS c: 1 s.557] Başka. -Samsun Anaraş *Sürmene - Trabzon Karakoyunlu - Kars -Gaziantep
basqın: İşgal, baskın, istila. (s.87)	basgun (II): [DS c: 1 s.539] Baskın, saldırma. Kuzköy *Akkuş - Ordu Nefsiköseli *Görele - Giresun
basqış: Merdiven. (s.87)	basak (I): [DS c: 1 s.537] 1. Merdiven, el merdiveni, merdiven

	<p>basamağı, iskele. *Alaşehir -Manisa Beyçayır, Bergaz *Ezine -Çanakkale Bozan -Eskişehir *Gerede -Bolu *Akyazı -Sakarya Sırçalı *Safranbolu, Aliköy *Çaycuma, - Zonguldak Abana *İnebolu, Aşağışaraban *Cide, Kargı, *Taşköprü, Karabüzey *Araç -Kastamonu -Sinop *Alaçam, *Bafra, -Samsun -Ankara -Edirne</p>
<p>baspa (II): Anjin, boğak. (s.87)</p>	<p>basma (I): [DS c: 1 s.543] Anjin. Nilüfer -Bursa Bozan -Eskişehir -Çorum -Amasya ve çevresi -Erzincan ve köyleri *Kangal ve köyleri -Sivas Güdül *Ayaş -Ankara Çavuşköy *Babaeski -Kırklareli</p>
<p>batır (I): 1.Bahadır, kahraman. 2. Cesur, yürekli. (s.89)</p>	<p>batur: [DS c: 1 s.573] Yiğit, kahraman, cesur *Bergama -İzmir *Susurluk ve çevresi -Balıkesir Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>

<p>bäle: 1. Kaza, bela 2. Aksilik, talihsizlik. (s.91)</p>	<p>bele (V): [DS c: 1 s.608]</p> <p>Belâ. *Fethiye köyleri -Muğla</p>
<p>bälkiy: Belki (s.91)</p>	<p>belke: [DS c: 1 s.620]</p> <p>Belki. İrişli, Bayburt *Sarıkamış, Koyundere *Ahıska, *İğdır -Kars</p>
<p>bälkim: Belki, muhtemelen (s.91)</p>	<p>belke: [DS c: 1 s.620]</p> <p>Belki. İrişli, Bayburt *Sarıkamış, Koyundere *Ahıska, *İğdır -Kars</p>
<p>bäs: Bahis, değer, kıymet. (s.92)</p>	<p>bâs: [DS c: 1 s.536]</p> <p>Bahis, iddialı sözleşme.bâs *Merzifon köyleri -Amasya</p>
<p>bekit-:1. Sağlam şekilde bağlamak, kapatmak, kilitlemek. (s.95)</p>	<p>beket- (I): [DS c: 1 s.601]</p> <p>Kapatmak, tıkamak, örtmek. Dişli *Bolvadin -Afyon *Eşme -Uşak Yassıviran *Senirkent, Senir -Isparta ve çevresi Gençali *Yeşilova, Bucak köyleri, *Tefenni - Burdur ve köyleri *Acıpayam köyleri -Denizli</p>

	<p>Çukurköy *Dikili -İzmir Demirci, *Emet -Kütahya Günyarık *Bozüyük -Bilecik -Eskişehir *Safranbolu -Zonguldak Aşağıkayı *Tosya, Kargı -Kastamonu Topu, Saray *Şabanözü, Yapraklı *Ilgaz, Saray -Çankırı Başlamış *Dörtyol -Hatay Demirtaş *Kalecik, Çanılı *Ayaş -Ankara Afşar *Hadım, *Ermenek ve köyleri, *Ereğli, *Akşehir, *Cihanbeyli, -Konya ve çevresi -İçel *Bodrum, *Milas -Muğla</p>
<p>belgi: İşaret, im damga, alamet. (s.95)</p>	<p>bel (I): [DS c: 1 s.604]</p> <p>İşaret, nişan: Bizim kuzulara bel ettim. Bademli *Dinar -Afyon Bozan, Tokat -Eskişehir *Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri - Hatay -Sivas ve çevresi Çayırılı *Haymana -Ankara Köşker *Kaman -Kırşehir Afşar aşireti köyleri, *Pınarbaşı köyleri, Akkışla *Bünyan, Erkilet -Kayseri Bahçeli, *Bor -Niğde -Adana Hacıhamzalı *Tarsus -İçel *Fethiye köyleri -Muğla -Edirne</p>
<p>beleñ: 1.Tümsek, tepe, dağ boğazı,</p>	<p>belen (I): [DS c: 1 s.611]</p>

<p>geçit. (s.95)</p>	<p>1. Tepe, yüksek yer, üzeri yassı tepe, ufak tepe.belen.</p> <p>Yakaköy, *Gelendost, *Şarkikaraağaç, Bağlılı *Eğridir, Kasımlar, Çandır *Sütçüler -</p> <p>Isparta, Çamköy, *Göhlisar -Burdur</p> <p>Kadıköy *Sarayköy, *Çal -Denizli</p> <p>Eymir, *Bozdoğan -Aydın</p> <p>Çapak *Torbalı, *Tire, *Bergama,</p> <p>*Ödemiş, *Foça, *Çeşme, *Urla -İzmir</p> <p>Hocaköy *Kandıra -Kocaeli</p> <p>*Mudurnu, Elemen -Bolu</p> <p>*Merzifon ve köyleri -Amasya</p> <p>Erkenek *Akçadağ -Malatya</p> <p>Boğazlayan -Yozgat</p> <p>Şeydin *Avanos -Kırşehir</p> <p>Kırkpınar -Niğde</p> <p>Bardas *Karaman, *Ermenek ve köyleri,</p> <p>*Bozkır, Botsa, -Konya</p> <p>-Adana</p> <p>Taşucu *Silifke, *Mut köyleri, *Anamur -İçel</p> <p>Abdurrahmanlar *Serik, Demirciler</p> <p>*Manavgat, Güzelsu *Akseki, Karadere</p> <p>*Gündoğmuş, *Alanya -Antalya</p> <p>Mesken *Yatağan, Çobansa, *Fethiye,</p> <p>*Marmaris, Belânya, Yerkesik -Muğla</p>
<p>beles: 1. Tümsek, tepe, dağ boğazı, geçit. (s.95)</p>	<p>belen (İ): [DS c: 1 s.611]</p> <p>1. Tepe, yüksek yer, üzeri yassı tepe, ufak tepe.belen.</p> <p>Yakaköy, *Gelendost, *Şarkikaraağaç, Bağlılı *Eğridir, Kasımlar, Çandır *Sütçüler -</p> <p>Isparta, Çamköy, *Göhlisar -Burdur</p>

	<p>Kadıköy *Sarayköy, *Çal -Denizli Eymir, *Bozdoğan -Aydın Çapak *Torbalı, *Tire, *Bergama, *Ödemiş, *Foça, *Çeşme, *Urla -İzmir Hocaköy *Kandıra -Kocaeli *Mudurnu, Elemen -Bolu *Merzifon ve köyleri -Amasya Erkenek *Akçadağ -Malatya Boğazlayan -Yozgat Şeydin *Avanos -Kırşehir Kırkpınar -Niğde Bardas *Karaman, *Ermenek ve köyleri, *Bozkır, Botsa, -Konya -Adana Taşucu *Silifke, *Mut köyleri, *Anamur - İçel Abdurrahmanlar *Serik, Demirciler *Manavgat, Güzelsu *Akseki, Karadere *Gündoğmuş, *Alanya -Antalya Mesken *Yatağan, Çobansa, *Fethiye, *Marmaris, Belânya, Yerkesik -Muğla</p>
<p>berik: 1. Sert, sağlam. (s.96)</p>	<p>berk (I): [DS c: 1 s.635]</p> <p>Sert, katı, sağlam, kuvvetli</p> <p>-Aydın Bergama -İzmir Bozan, Tokat -Eskişehir Gökçeköy *Vakfikebir -Trabzon Bağlıca *Ardanuç -Artvin Ölçek *Ardahan, Taşburun, *Iğdır, Kızılçakçak *Arpaçay -Kars ve köyleri *Kilis, Haral, -Gaziantep</p>

	<p>*Göksün ve köyleri, *Afşin, Geben, *Andırın -Maraş ve çevresi</p> <p>*Yayladağı köyleri, *Kırıkhan, Amik, Gâvurdağı -Hatay</p> <p>*Kangal ve köyleri, *Gürün -Sivas</p> <p>*Şereflikoçhisar köyleri -Ankara -Kırşehir</p> <p>*Pınarbaşı -Kayseri Kümbet, *Kadirli -Adana Saray -Tekirdağ</p>
besik,-gi: 1. Beşik. (s.97)	<p>beşik: [DS c: 1 s.645]</p> <p>Beşik. -Hatay</p> <p>Soğukpınar *Kangal -Sivas -Niğde</p> <p>*Karaisalı -Adana</p>
boyavşı: Boyacı. (s.104)	<p>boyanacı: [DS c: 1 s.745]</p> <p>Boyacı. Navdalı *Mut -İçel</p>
boşsa: Bohça, çıkın.(s.100)	<p>boça: [DS c: 1 s.716]</p> <p>Bohça. Karahisar *Tavas -Denizli Yeniköy -Balıkesir Bardakçı -Eskişehir Hasanoğlan -Ankara Kayapa çevresi -Edirne</p>
bota: 1. Deve yavrusu. (s.103)	<p>boduk (I): [DS c: 1 s.720]</p> <p>1. Deve yavrusu.</p>

	<p>Derecine, İshaklı *Bolvadin, *Sandıklı - Afyon Kızılcabölük, Beylerli, *Sarayköy ve köyleri, Yenice, Dalama, Burhaniye *Nazilli, *Bozdoğan köyleri -Aydın *Afşin, Çoban *Andırın, Taşoluk *Göksun - Maraş Kırıkhan, Amik, Gâvurdağı -Hatay Solakuşağı *Şereflikoçhisar, Kuruçay *Çubuk -Ankara Ortaköy, *Mucur, Ömerhacılı *Kaman - Kırşehir *Develi ve köyleri, Karahisar *İncesu, - Kayseri -Nevşehir Madenşeyhleri, Kemerhisar, *Bor, -Niğde Tömek, Kızıllar, *Karaman, Zanapa *Ereğli, Yendiğin *Ilgın, Selki, *Sultaniye, Sille, Argıthanı, Eğirler, Batsa, *Aksaray, *Beyşehir köyleri, *Karaman, Akçalar *Seydişehir, Kayalı, Çavuşköy *Ilgın, *Ereğli -Konya *Kozan, Doğanbeyli -Adana</p>
<p>boyav: Boya. (s.104)</p>	<p>boyak: [DS c: 1 s.744] Boya. Eriklimanı, *Şebinkarahisar -Giresun Erkinis *Yusufeli -Artvin *Bor -Niğde</p>
<p>böget: 1. Set, baraj. (s.104)</p>	<p>büvet: [DS c: 1 s.831] 1. Suyun önüne çekilen set, bent.</p>

	<p>-Denizli</p> <p>-İzmir</p> <p>Altınoluk *Edremit -Balıkesir</p> <p>Fili *Biga -Çanakkale</p> <p>Nilüfer -Bursa</p> <p>Pazarcık -Bilecik</p> <p>Saray *Gebze -Kocaeli</p> <p>Satmazlı *Eminönü, Baklalı *Çatalca -</p> <p>İstanbul</p> <p>*Reşadiye -Tokat</p> <p>*Afşin, *Elbistan -Maraş</p> <p>*Yerköy -Yozgat</p> <p>Kolukısa -Konya</p> <p>Porsuk *Ulukışla -Niğde</p> <p>Ören *Fethiye -Muğla</p> <p>*Lüleburgaz -Kırklareli</p> <p>Kadriye *Hayrabolu, Saray -Tekirdağ</p>
bölis-: Bölüşmek, paylaşmak. (s.105)	<p>beliş-: [DS c: 1 s.620]</p> <p>Bölüşmek, paylaşmak.</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>*Beyşehir -Konya</p> <p>*Karaisalı -Adana</p> <p>Gençali *Mut, -İçel</p>
börük,-ği: Börk. (s.105)	<p>börk: [DS c: 1 s.770]</p> <p>9. Bir çeşit şapka.</p> <p>-Sivas</p>
buvaz: Gebe, yüklü, hamile. (s.106)	<p>buğaz (II): [DS c: 1 s.779]</p> <p>Gebe.</p> <p>Kadıçiftliği -İstanbul</p> <p>Azerî -Amasya</p>

buvla-: Buğulamak. (s.106)	boğula-: [DS c: 1s.730] Buğulamak. Kurtluca *Ünye - Ordu
buvlı: Buğulu. (s.106)	buğlı: [DS c: 1 s.780] Buğulu. Kerkük
buğı: Geyik, maral. (s.107)	buğu (II): [DS c: 1 s.781] 2. Ceylan. Misebolu *Mudanya - Bursa - İstanbul
buzav: Buzağı. (s.108)	bıza: [DS c: 1 s.673] Buzağı. Navlu, Çeltik, Kavak *Yeşilova - Burdur Çıtak *Çivril, *Acıpayam - Denizli İğneciler, Aşağısoku *Mudurnu - Bolu *Devrek - Zonguldak Peşman *Daday - Kastamonu *Zile - Tokat Hasanoğlan - Ankara Müsgebi *Bodrum - Muğla

<p>buzavla-: Buzağlamak. (s.108)</p>	<p>bızla- (İ): [DS c: 1 s.676]</p> <p>Doğurmak (İnek hakkında). Tekkeköy, Ekse *Çal, Oğuz *Acıpayam, Bereketli *Tavas -Denizli Maymul *Tavşanlı -Kütahya Bozan -Eskişehir Deresığ, İğneciler *Mudurnu, *Göynük, Tepe *Seben, *Hendek, *Düzce -Bolu Aliköy *Çay cuma, Cumayanı *Bartın - Zonguldak *Araç, *Taşköprü, Peşman *Daday, *İnebolu, -Kastamonu *Çarşamba, -Samsun *Gerze -Sinop *Zile -Tokat *Fethiye -Muğla</p>
<p>buyıq,-ğı: Buyruk, emir, ferman. (s.108)</p>	<p>buyuruk: [DS c: 1 s.809]</p> <p>Buyruk, emir. Kıbrıs -Ankara *Saray -Tekirdağ Türkistan</p>
<p>bulbul: 1. Bülbül (s.109)</p>	<p>bilbil: [DS c: 1 s.690]</p> <p>Bülbül. -Gaziantep *Elbistan, Taşoluk *Göksun -Maraş *Antakya, Hisarcık *Yayladağı -Hatay *Bahçe -Adana</p>

bunşa: Bunca. (s.110)	bunca (I): [DS c: 1 s.792] Bu kadar, bu kadar çok. -Samsun *Arapkir -Malatya Cenciğe -Erzincan
bunşama: Bunca, bu kadar. (s.111)	buncak: [DS c: 1 s.792] Bu kadar. -Balıkesir -Malatya
burıl-: Dönmek, çevrilmek, kıvrılmak. (s.111)	burul-: [DS c: 1 s.803] 1. Dönmek, eğilmek. Yabana *Eceabat -Çanakkale
bürge: Pire. (s.114)	bürçe: [DS c: 1 s.825] Pire. Kırım ve Köstence göçmenleri, Başhöyük *Kadınhanı -Konya
bürke-: 1.Örtmek, bürümek, kapamak, sarmak. (s.114)	bürle-: [DS c: 1 s.827] Örtmek. Banus *Eğridir -Isparta Kavak *Yeşilova, *Tefenni -Burdur Tepecik, Yazırlı *Nazilli, *Bozdoğan -Aydın Kesre -İzmir -Bolu *Taşköprü, -Kastamonu -Ankara *Bor -Niğde Güzelsu *Akseki -Antalya

<p>bılqıl:1. Yumuşaklık, bingil bingil olma. (s.115)</p>	<p>bılkık: [DS c: 1 s.666]</p> <p>Yumuşamış, olgunlaşmış, erimiş, sulanmış, zedelenmiş.</p> <p>*Sarayköy köyleri -Denizli</p> <p>Kemaliye *Bozdoğan -Aydın</p> <p>*Alaşehir -Manisa</p> <p>Şaphane *Gediz -Kütahya</p> <p>*Akyazı -Kocaeli</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>Yerkesik *Milas -Muğla</p>
<p>bıltır: Geçen yıl, bildir. (s.115)</p>	<p>bildir: [DS c: 1 s.690]</p> <p>Geçen yıl.</p> <p>Malatya ve çevresi</p> <p>Gaziantep</p> <p>Yozgat</p>
<p>bıltırğı:Geçen yılki. (s.116)</p>	<p>bıldırki: [DS c: 1 s.665]</p> <p>Evvelki, geçen.</p> <p>*Düzce -Bolu</p>
<p>bıtpıldıq,-ğı:1. Bildiren. 2. Bildiremin çıkardığıses. (s.116)</p>	<p>bıtbıdık (II): [DS c: 1 s.671]</p> <p>Bildiren.</p> <p>Nilüfer -Bursa</p> <p>İhsaniye -İstanbul</p>
<p>bilezik,-ği: Bilezik. (s.117)</p>	<p>Bilenzik: [Derleme Sözlüğü c: 1]</p> <p>bilenzik: [DS c: 2 s.692]</p> <p>Bilezik.</p> <p>-Maraş</p>

<p>bilimdi: Bilgili, okumuş. (s.117)</p>	<p>bilikli: [DS c: 1 s.693]</p> <p>Anlayışlı, akıllı, bilgili. Kerkük</p>
<p>bilis (I): Tanıdık, tanış. (s.117)</p>	<p>bilış (I): [DS c: 1 s.693]</p> <p>Tanıdık. Ürkütlü *Bucak -Burdur *Sarayköy -Denizli Kozanlı, Balabanlı *Ödemiş -İzmir -Kastamonu *Merzifon -Amasya Uğurlu *Ermenek -Konya *Elmalı -Antalya Yapıntı *Mut -İçel</p>
<p>bitimdi: Yapılı, yakışıklı. (s.119)</p>	<p>bitimli: [DS c: 1 s.711]</p> <p>Gösterişli, gelişli. *Araç, -Kastamonu</p>
<p>gamma (I): Gama. (s.122)</p>	<p>gama (I): [DS c: 3 s.1905]</p> <p>Kama. Çığrı *Dinar -Afyon * Şarkîkaraağaç, Bağlıllı *Eğridir, Körküler * Yalvaç -Isparta Başpınar *Tefenni, Çerçin -Burdur Çöplü *Çivril, Hadım, Bekilli, Yukarıseyit *Çal -Denizli *Savaştepe -Balıkesir Akçaşehir -Bolu -Sivas Dodurga *Artova -Tokat Kuzköy *Ünye -Ordu</p>

	<p>-Erzincan Hacılyas *Koyulhisar -Sivas Çanlı *Ayaş -Ankara *Ermenek -Konya</p>
<p>gümpilde-: Gümp gümp etmek, gümbürdemek. (s.126)</p>	<p>gümbürde- (III): [DS c: 3 s.2221] Kuvvetli vuruştan ses çıkmak: Beline vurunca davul gibi gümbürdüyor. Darıveren *Acıpayam -Denizli</p>
<p>gaybat:Gıybet, çekiştirme, yerme, dedikodu. (s.127)</p>	<p>gaybent: [DS c: 3 s.1943] Dedikodu: Niçin benim gaybentimi ediyorsun Mesken *Yatağan -Muğla</p>
<p>garapa: Arefe, arife. (s.127)</p>	<p>arafa: [DS c: 1 s.293] Arife. Kavak *Yeşilova -Burdur Bekilli *Çal, Alâeddin *Acıpayam -Denizli Kapıköy *Maçka -Trabzon</p>
<p>dılımdı: İlim sahibi, bilgili. (s.127)</p>	<p>dilikli: [DS c: 1 s.693] Anlayışlı, akıllı, bilgili. Kerkük</p>
<p>dabil: Davul. (s.129)</p>	<p>davıl: [DS c: 2 s.1379] Davul. Bekilli *Çal -Denizli -Gaziantep</p>
<p>dabıra-: Gürültü yapmak, bağırıp çağırarak. (s.129)</p>	<p>dabır-: [DS c: 2 s.1316] 2. Bağırıp çağırarak, gürültü etmek. *Kırkağaç -Manisa</p>
<p>dana (II): Tane. (s.131)</p>	<p>dene: [DS c: 2 s.1420]</p>

	<p>Tane</p> <p>-Amasya Azerî köyleri</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p> <p>Ersis *Yusufeli, -Artvin</p> <p>*İğdır, Kızılçakçak *Arpaçay -Kars</p> <p>Cenciğe *Refahiye çevresi, -Erzincan</p> <p>-Bitlis</p> <p>Ağrakos *Suşehri -Sivas</p>
<p>danışpan: Bilge, düşünür, mütefekkir. (s.131)</p>	<p>danışman: [DS c: 2 s.1361]</p> <p>Bilgin, kendisine fikri alınmak için danışılan.</p> <p>-İzmir göçmenleri</p> <p>-Edirne göçmenleri</p>
<p>dañ:Patırtı, gürültü, şamata. (s.131)</p>	<p>dangırtı: [DS c: 2 s.1360]</p> <p>Gürültü: Dangırtı etme oralarda.</p> <p>Denizli, Beşikdüzü, *Vakfikebir -Trabzon</p> <p>Cenciğe -Erzincan</p>
<p>davis: 1. Ses. (s.133)</p>	<p>davis: [DS c: 2 s.1379]</p> <p>1. Ses, hafif gürültü, hışırtı, tıkırtı.</p> <p>*Simav -Kütahya</p> <p>*Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri - Hatay</p> <p>-Kayseri ve ilçeleri</p> <p>Faydalı *Kozan, Erzin, *Kadirli -Adana</p> <p>Yaylagöne *Malkara -Tekirdağ</p>
<p>davışta-:Bağırarak, seslenmek. (s.133)</p>	<p>davışta-: [DS c: 2 s.1379]</p> <p>Hafif ses, hışırtı çıkarmak.</p> <p>*Karaman -Konya</p>

<p>den (I): İnsan vücudu, ten. (s.138)</p>	<p>ten (V): [DS c: 5 s.3879]</p> <p>Vücut. -Trabzon Vazıldan *Divriği -Sivas *Ermenek -Konya</p>
<p>doktor: 1. Doktor, hekim, tabip. 2. ilim doktoru. (s.143)</p>	<p>toktur: [DS c: 5 s.3951]</p> <p>Doktor. Hasanoğlan -Ankara</p>
<p>doñuz: Domuz. (s.144)</p>	<p>doñuz: [DS c: 2 s.1562]</p> <p>Domuz. *Eğridir köyleri, *Sütçüler köyleri -Isparta Oğuz, *Acıpayam -Denizli Sarıçökek, Çele *Düzce -Bolu Sarı *Merzifon -Amasya Hayati, *Erbaa -Tokat Hasanoğlan -Ankara *Ermenek -Konya *Tarsus, Gürenli *Anamur -İçel</p>
<p>duvadak: Toy (kuş). (s.145)</p>	<p>dova (II): [DS c: 2 s.1568]</p> <p>Toy kuşu. Aziziye -Burdur -Denizli</p>
<p>duğa: Dua. (s.146)</p>	<p>dova (I): [DS c: 2 s.1567]</p> <p>Dua. Anbarcık *Göhlisar -Burdur</p>

	Nefsiköseli *Görelle - Giresun
düp: 1. Dipçik. 2. En son, dip. (s.147)	dib (I): [DS c: 2 s.1478] 1. Son, sonuç: Dibsiz iş. *Zile -Tokat
diril: Titreme, titreyiş. (s.150)	tiril (II): [DS c: 5 3940] Soğuktan ya da yağmurdan üşümek. Ayvalı *Taşköprü - Kastamonu Gare *Ardeşen - Rize *Nizip -Gaziantep Şabanözü *Polatlı - Ankara
dirilde-: Titremek. (s.150)	tirilde-: [DS c: 5 s.3940] Titremek. *Düzce -Bolu Tokat, Bozan - Eskişehir *Bor -Niğde
ebey: Büyük anne, nine, ebe. (s.151)	ebe (I): [DS c: 3 s.1649] 1. Büyükanne, nine. *Bolvadin ve köyleri, Kırıklar, Çiftlik *Dinar, *Emirdağ -Afyon *Eşme -Uşak Eskigençeli, Gelegerur *Yalvaç, *Eğridir, *Sütçüler, Gönen, Lağus, Köke *Gelendost - Isparta Kayadibi *Yeşilova, Karamanlı *Tefenni, Karaseki *Bucak, - Burdur Alaeddin *Acıpayam, *Sarayköy köyleri, İsabey *Çal, Belevi, *Tavas, Derbent

	<p>*Buldan, *Çivril, Kale, Narlıdere, Bereketli, Kızılışıklı aşireti, -Denizli</p> <p>Sürez *Bozdoğan, Eğridere *Kuyucak, -Aydın</p> <p>-İzmir ve çevresi</p> <p>Sandal, *Kula, *Akhisar -Manisa</p> <p>Osmanlar, Çakallar *Balya, Bakacak -Balıkesir</p> <p>*Bayramiç -Çanakkale</p> <p>Yürükler -Kütahya</p> <p>Dudaş *Söğüt, Halıköy, *Gölpazarı, Pazarcık, Dodurga *Bozüyük, *Osmaneli -Bilecik</p> <p>*Sivrihisar, Bozan, Sarıkavak, Tokat -Eskişehir</p> <p>*Gölcük, Derince *İzmit -Kocaeli</p> <p>Kıbrısçık, *Gerede -Bolu</p> <p>*Devrek, Yakademirciler, Kilimli, Cumayanı, Aliköy *Çaycuma, Koyullu *Safranbolu -Zonguldak</p> <p>Aşağıkayı *Tosya -Kastamonu</p> <p>Saray, *Kurşunlu -Çankırı</p> <p>Boğazköy, *Kargı, Şeydim, *İskilip, -Çorum</p> <p>*Boyabat, -Sinop</p> <p>Dikbıyık*Çarşamba -Samsun</p> <p>*Merzifon ve köyleri -Amasya</p> <p>Bozcalı, *Reşadiye, *Zile, -Tokat</p> <p>*Ünye -Ordu</p> <p>Uluşiran *Şiran, Havsu *Kelkit -Gümüşhane</p> <p>Kaptanpaşa *Çayeh -Rize ve çevresi</p> <p>Utav, *Yusufeli -Artvin</p> <p>Yeniköy *Aşkale, -Erzurum</p> <p>*Refahiye ve çevresi -Erzincan</p>
--	--

	<p>Aşudu *Darende -Malatya</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>Varyanlı, Kayışlı, Taşoluk -Maraş</p> <p>reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri</p> <p>*Reyhanlı, Küçükçaylı *Dörtyol, Hisarcık</p> <p>*Yayladağı -Hatay</p> <p>Maksutlu ve çevresi *Şarkışla, Hacıilyas,</p> <p>*Koyulhisar, *Yıldızeli, *Gürün ve köyleri,</p> <p>Karaözü *Gemerek, *Gürün, Çamova, Palha,</p> <p>Vazıldan *Divriği, Soğukpınar *Kangal, -</p> <p>Sivas</p> <p>Salmanfakılı, -Yozgat</p> <p>Çelebi *Keskin, *Kalecik, Hacılar, Oyaca,</p> <p>Çayırer *Haymana, Camili *Ayaş, -Ankara</p> <p>*Mucur -Kırşehir</p> <p>Sarılar *Avanos, -Nevşehir</p> <p>*Pınarbaşı köyleri -Kayseri</p> <p>Madenköyü, ve *Bor -Niğde</p> <p>*Seydişehir, Ilgingeçit, Hocaköy, Kirligeyret,</p> <p>*Bozkır, *Kadınhanı, Atlandı, *Ereğli,</p> <p>*Ermenek ve köyleri, *Karaman, -Konya</p> <p>*Kozan, *Pozantı, *Kadirli, -Adana</p> <p>Sarıkavak, *Tarsus, Çiftlik, *Anamur,</p> <p>*Silifke, *Gülner, *Mut -İçel ve köyleri</p> <p>Serik, Çakırlar, Semayük *Elmalı, Güzelsu</p> <p>*Akseki, Yeni Osmanlılar aşireti -Antalya</p> <p>Günlük Başı, *Marmaris, *Milas, Dont</p> <p>*Fethiye, -Muğla</p> <p>*Saray -Tekirdağ</p>
<p>ege (I):Sahip, iye, malik. (s.151)</p>	<p>eye (I): [DS c: 3 s.1819]</p> <p>Sahip, koruyucu.</p>

	<p>*Niksar -Tokat</p> <p>-Malatya</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p> <p>*Divriği -Sivas</p>
egiz: 1. İkiz. 2. Çift. (s.152)	<p>ekiz: [DS c: 3 1695]</p> <p>1. İkiz.</p> <p>*Gelendost, *Şarkikaraağaç, Sücüllü *Yalvaç, Bağlılı *Eğridir, Uluğbey *Senirkent -Isparta</p> <p>Yayla *Tefenni, Kayadibi *Yeşilova -Burdur</p> <p>-Samsun</p> <p>Yeniköy *Aşkale -Erzurum</p> <p>-Gaziantep</p> <p>Çamova *Divriği -Sivas</p> <p>Çataloluk, Bakırdağ *Develi -Kayseri</p> <p>Güvere *Silifke -İçel</p>
egizdet-: İkiz doğurmak. (s.152)	<p>ikizle- (II): [DS c: 4 s.2517]</p> <p>İkiz doğurmak.</p> <p>Bağlılı *Şarkikaraağaç -Isparta</p>
eginşi: Rençper, ikinci, çiftçi. (s.152)	<p>ekinçi: [DS c: 3 s.1694]</p> <p>Ekinci, çiftçi.</p> <p>İrişli, Bayburt *Sarıkamış -Kars</p>
ey: Ey, hey. (s.153)	<p>hey: [DS c: 3 s.2352]</p> <p>Hey!</p> <p>Diyarbakır</p>

<p>ekinşi: 1. İkinci. 2. Bundan sonraki. (s.154)</p>	<p>ekindi: [DS c: 3 s.1694]</p> <p>İkinci. Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>elbaşı: Cumhurbaşkanı, devlet başkanı, reiscumhur. (s.154)</p>	<p>elbaşı: [DS c: 3 s.1703]</p> <p>2. Bir soyun başı ya da aşiret beyi. Avşar aşireti *Pınarbaşı -Kayseri</p>
<p>elek,-gi: 1. Elek. (s.155)</p>	<p>eleh (II): [DS c: 3 s.1709]</p> <p>Elek. Zarşat -Kars</p>
<p>emşek,-gi: 1. Meme. 2. Göğüs. (s.157)</p>	<p>emcek (I): [DS c: 3 s.1730]</p> <p>1. Meme. Aşağulıca -Eskişehir -Çorum -Amasya ve Azeri köyleri *İğdır -Kars *Oltu, Ilıca -Erzurum *Kemah, -Erzincan -Van *Ahlat, -Bitlis *Siverek, -Urfa -Sivas *Beypazarı -Ankara *Ürgüp -Nevşehir *Bor -Niğde -Konya Kerkük</p>
<p>emşi: 1. Okuyup üfleyerek, şifalı</p>	<p>emci: [DS c: 3 s.1731]</p>

<p>bitkiler kullanarak hastaları tedavi eden kimse. 2. Hekim, tabip. (s.157)</p>	<p>2. Doktor, operatör, ebe. *Osmaniye, *Kadirli -Adana *Mersin -İçel</p>
<p>endi (I): 1. Şimdi, bundan sonra, daha, artık. (s.158)</p>	<p>hinci: [DS c: 3 s.2386] Şimdi. *Sandıklı, Çığrı *Dinar -Afyon Uluğbey, Yassıören *Senirkent -Isparta Çerçin -Burdur *Tavas, *Acıpayam, Honaz -Denizli *Ödemiş ve köyleri, Pınarbaşı -İzmir *Alaşehir, *Kırkağaç -Manisa ve çevresi *Edremit, *Susurluk ve çevresi, -Balıkesir *Ezine, *Biga -Çanakkale Dumlupınar -Kütahya Bozan, -Eskişehir *Kandıra -Kocaeli Kilimli, Aliköy *Çaycuma -Zonguldak Kuzköy *Akkuş -Ordu -Ankara *Bor -Niğde *Ermenek ve köyleri, *Karapınar, -Konya *Silifke -İçel Yerkesik, Dont *Fethiye -Muğla</p>
<p>eñis: İniş, yokuş aşağı. (s.160)</p>	<p>engiş (I): [DS c: 3 s.1756] Meyil, iniş. Çığrı *Dinar -Afyon sücüllü, Örkenez *Yalvaç -Isparta başpınar *Tefenni -Burdur Eldirek *Fethiye -Muğla</p>

<p>erkindik,-gi:1.Erkinlik, serbestlik. 2. Hürriyet, özgürlük. (s.162)</p>	<p>erkillik: [DS c: 3 s.1774]</p> <p>Özgürlük. Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>erteñ:1. Yarın 2. Gelecek. (s.163)</p>	<p>ertey: [DS c: 3 s.1777]</p> <p>Ertesi gün, erte: Ertey yola çıkalım. Düzenli *Borçka -Artvin</p>
<p>erin- (II):Erinmek, üşenmek, tembellik etmek. (s.163)</p>	<p>erin-: [DS c: 3 s.1770]</p> <p>Üşenmek, tembellik etmek. İshaklı *Bolvadin, Çiftlik *Dinar -Afyon Barla *Eğridir, *Keçiborlu, Bağılı *Şarkikaraağaç, Yakaköy *Gelendost, Yassıviran, Uluğbey *Senirkent, Iğdecik *Atabey -Isparta Kozagaç *Göhlisar, Karamanlı *Tefenni, Kayadibi, Salda, Güney, Kavak *Yeşilova, Kozluca, Çerçin, -Burdur Oğuz *Acıpayam, İshaklı, Çöplü, Emircik *Çivril, Hüsniye *Çameli, *Sarayköy ve köyleri, -Denizli Eymir *Bozdoğan -Aydın *Bayındır, Tepeköy *Torbalı -İzmir Dombaylı, Karaağaç -Manisa Doğanlar, Gürele -Balıkesir -Çanakkale İkipınar *Mihalıççık, *Sivrihisar ve köyleri, Bozan -Eskişehir *Düzce -Bolu *Akyazı ve çevresi -Sakarya -İstanbul</p>

	<p>*Tosya, Peşman *Daday -Kastamonu</p> <p>*Kuruşunlu, -Çankırı ilçeleri</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>-Sinop</p> <p>-Samsun</p> <p>Sarayözü *Ezine, *Merzifon ve köyleri, - Amasya</p> <p>*Zile, Çilehane *Reşadiye, -Tokat ve köyleri</p> <p>Danışman *Fatsa, *Ulubey -Ordu</p> <p>*Şebinkarahisar, *Tirebolu, Nefsiköseli</p> <p>*Görece, *Keşap -Giresun</p> <p>Denizli, Beşikdüzü *Vakfikebir -Trabzon</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p> <p>Yavuz *Şavşat, Erkinis, Ersis, *Yusufeli, Bağlıca *Ardanuç -Artvin</p> <p>İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim, *İğdır - Kars</p> <p>-Erzurum</p> <p>Sosunga *Çayırılı, -Erzincan</p> <p>*Ahlat, -Bitlis</p> <p>-Muş</p> <p>*Nazimiye -Tunceli</p> <p>*Keban, -Elâzığ</p> <p>Aşudu *Darende -Malatya</p> <p>-Urfa</p> <p>*Kilis, Akçaköy *Nizip, -Gaziantep</p> <p>*Afşin, -Maraş</p> <p>*Antakya ve köyleri, Kuzuculu *Dörtöyol, Hisarcık *Yayladağı -Hatay</p> <p>Ağrakos *Suşehri, Ortaköy, E. Hüyük</p> <p>*Şarkışla, Vazıldan *Divriği, Çepni</p> <p>*Gemerek, Çöplü, Tekerahma, Göbekvıran,</p>
--	--

	<p>*Gürün, Hacılıyas *Koyulhisar, -Sivas Yeniköy *Balâ -Ankara Kurugöl, *Mucur -Kırşehir Avşar aşireti ve köyleri *Pınarbaşı, Türkmen aşireti *Bünyan, Gazi *Develi, -Kayseri *Ürgüp -Nevşehir *Bor, -Niğde *Ermenek, Yeniköy *Ereğli, *Karaman, Zıvarık, Detse, -Konya İncirgediği *Karaisalı, *Kadirli, Gâvurdağı Yörükleri *Osmaniye, Faydalı *Kozan, Çakallı -Adana *Anamur -İçel Güzelsu *Akseki, Bağyaka *Finike, *Elmalı, *Korkuteli ve köyleri -Antalya Kaya *Fethiye ve köyleri, *Milas -Muğla Şahin *Malkara -Tekirdağ</p>
<p>erinçek: Erinçek, tembel, üşengeç. (s.163)</p>	<p>erinçek: [DS c: 3 s.1770] Tembel, üşenen (kimse). *Yalvaç -Isparta Çöplü *Çivril -Denizli -Çorum *Merzifon ve köyleri -Amasya *Iğdır, -Kars -Gaziantep -Sivas Ahırlı -Ankara Mucur, -Kırşehir -Kayseri *Avanos -Nevşehir *Bor -Niğde</p>

	*Karaman, Zıvarık, - Konya Çakallı - Adana
jabağı: 1. Yapağı 2. Toy. (s.169)	yapâ: [DS c: 6 s.4816] Kırkılmış koyun yünü. Yozgat ilçe ve köyleri *Güdül ve köyleri Ankara
jabısqaq: 1. Yapışkan. 2. (Ağız) Yavşak. (s.169)	yapışık: [DS c: 6 s.4816] Arsız, sırnaşık kişi *Bor - Niğde
jağa: 1. Yaka. 2. Kıyı, kenar, sahil. (s.170)	yaka (I): [DS c: 6 s.4811] 1. Yan, yön. *Atabey - Isparta *Çal, Kadıköy - Denizli *Bozdoğan - Aydın - Manisa ilçe ve köyleri Fili *Biga - Çanakkale Tokat - Eskişehir Bedre *İnegöl - Bursa - Kütahya Büyük Yenice - Bilecik *Düzce - Bolu *Merzifon ve köyleri - Amasya *Perşembe, Bayadı, - Ordu *Tirebolu - Giresun - Trabzon Hacıilyas*Koyulhisar - Sivas Çanılı, Şabanözü *Polatlı - Ankara Bahçeli *Bor, - Niğde *Beyşehir, Hatip - Konya

	<p>Yanpar, *Mut ve köyleri -İçel</p> <p>Benilvat *Akseki, *Alanya -Antalya</p> <p>-Muğla köyleri</p> <p>*Lüleburgaz -Kırklareli</p> <p>Türkgücü *Çorlu -Tekirdağ</p>
<p>jazgış: Hızlı, çabuk yazan kimse. (s.172)</p>	<p>yazgıç: [DS c: 6 s.4819]</p> <p>Yazman.</p> <p>Konya</p>
<p>jayıl-:1. Serilmek, yayılmak. 2. Yayılmak, otlanmak. (s.175)</p>	<p>yayıl- (I): [DS c: 6 s.4818]</p> <p>Otlamak.</p> <p>*Eğridir köyleri, *Yalvaç -Isparta</p> <p>-Burdur</p> <p>Çöplü *Çivril -Denizli</p> <p>*Bozdoğan -Aydın</p> <p>-Manisa ve çevresi</p> <p>*Susurluk -Balıkesir</p> <p>Kızılcaören -Kütahya</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>-Sinop</p> <p>*Çarşamba -Samsun</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>*Zile, Heris *Artova -Tokat</p> <p>Salman *Akkuş -Ordu</p> <p>*Maçka -Trabzon</p> <p>-Rize köyleri</p> <p>*Ağın -Elâzığ</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>Maksutlu *Şarkışla, *Gemerek, Hacıilyas</p>

	<p>*Koyulhisar -Sivas</p> <p>Sarihamzalı *Sorgun -Yozgat</p> <p>Çanlılı *Ayaş -Ankara</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>*Mut ve köyleri, Uzuncaküre, Afşar *Silifke,</p> <p>Civanyaylağı *Mersin -İçel</p> <p>*Milas -Muğla</p> <p>*Lüleburgaz -Kırklareli</p>
jalğız: 1 Yalnız, yegane. (s.179)	<p>yaluñuz: [DS c: 6 s.4813]</p> <p>Yalnız.</p> <p>*Güdül Ankara</p>
jaña: Yeni. (s.186)	<p>yengi: [DS c: 6 s.4821]</p> <p>Yeni, son moda.</p> <p>-Kastamonu</p> <p>Yavuz, Çayağzı *Şavşat -Artvin</p> <p>Zarşat *Ahıska -Kars</p> <p>-Diyarbakır</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>-Konya</p>
jañbır: Yağmur. (s.186)	<p>yâmur: [DS c: 6 s.4814]</p> <p>Yağmur.</p> <p>*Güdül ve köyleri Ankara</p>

<p>jarıs- (II): Yarışmak, yarışa katılmak. (s.191)</p>	<p>yarış- (I): [DS c: 6 s.4817]</p> <p>Koşmak.</p> <p>Bağılı, Anamos *Eğridir -Isparta</p> <p>Müslümsölöz *Orhangazi -Bursa</p> <p>-Eskişehir köyleri</p> <p>*Geyve, *Kandıra -Kocaeli</p> <p>*Devrek, Aliköy *Çaycuma, Mülayim, Yakademirciler -Zonguldak</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>-Sinop</p> <p>*Çarşamba -Samsun</p> <p>Akarsu *Ardanuç -Artvin</p> <p>Çanlı *Ayaş, *Beypazarı -Ankara</p>
<p>jastık: Yastık. (s.193)</p>	<p>yasduk (I): [DS c: 6 s.4817]</p> <p>Yastık.</p> <p>Karaköy *Düzce -Bolu</p> <p>Karabüzey *Araç -Kastamonu</p>
<p>jav (I): 1. İstilacı. 2. Düşman, hasım. (s.195)</p>	<p>cav (II): [DS c: 2 s.865]</p> <p>2. Düşman.</p> <p>-Ankara</p> <p>Karaçay Aşireti, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>javap,-ğı: 1. Cevap, yanıt. (s.195)</p>	<p>cavaf: [DS c: 2 s.865]</p> <p>Cevap.</p> <p>Karakoyunlu -Kars</p>

jayav: Yayan, yaya. (s.197)	yayak / yayan: [DS c: 6 s.4210] Yaya; yaya olarak yaya / yayan Erzurum
jebe: 1. Ok. (s.198)	cebe (VI): [DS c: 2 s.871] Silâh ve başka savaş araçları. *Bor - Niğde
jebeli: Sivri uçlu, oklu. (s.198)	cebeli (I): [DS c: 2 s.872] 1. Silâhlı kılavuz. - Niğde
jeket: Yelek. (s.199)	ceket (I): [DS c: 3 s.876] Ceket Kütahya ve yöresi
jel: Rüzgar, yel. (s.200)	cel (I): [DS c: 2 s.877] Rüzgâr, yel. *Bakırköy - İstanbul *Kadınhanı - Konya
jelbire-: Sallanmak, dalgalanmak. (s.200)	yelbirde-: [DS c: 6 s.4233] Yelle sallanmak. Tokat - Eskişehir *Ermenek - Konya Akeyne, Haçdışlen *Anamur - İçel
jeletke: Yelek. (s.200)	yelek (II): [DS c: 6 s.4234] 1. Ceket.

	Salda *Yeşilova - Burdur
jelke: Ense, ense saç. (s.201)	celke: [DS c: 2 s.878] 2. Ense. -İstanbul -Konya
jemsire-: Yem aramak, canı yem istemek. (s.202)	yemsin-: [DS c: 6 s.4245] Yem istemek. Çepni*Gemerek Sivas
jiyde: İğde. (s.207)	ide: [DS c: 4 s.2508] İğde. -Gaziantep Hasanoğlan - Ankara
jiyen: Yeğen, Kız kardeşin çocuğu. (s.207)	yegan: [DS c: 6 s.4225] Yeğen. Kars
joq (II): 1. Var sözünün karşıtı, yok. 2. Kabul etmeme, hayır. (s.209)	cok (II): [DS c: 2 s.995] Yok anlamında kullanılır. Karaçay aşireti *Kadınhanı - Konya
jol: Yol. (s.210)	col (I): [DS c: 2 s.995] Yol. Çilehane *Reşadiye - Tokat Başöyük *Kadınhanı - Konya
jolaq: Çizgili, yol yol. (s.210)	yolak (II): [DS c: 6 s.4291] Dokuma üstündeki kıyı çizgileri, süsleri.

	Güney *Yeşilova - Burdur
jolakşr: Yolcu. (s.210)	yolakçr: [DS c: 6 s.4291] Yolcu. *Bor Niğde
jolaqtıq,-ğr: Çizgi çizgi olma durumu. (s.210)	yolaklı: [DS c: 6 s.4291] Çizgili, dilimli. *Güdül ve köyleri Ankara
jomart: Eli açık, cömert. (s.211)	comart: [DS c: 2 s.996] Eli açık, cömert. Kuzuluk *İskilip - Çorum İrişli, Bayburt, *Sarıkamış - Kars Cenciğe - Erzincan -Gaziantep *Elbistan, *Afşin -Maras -Ankara -Niğde
juvın-: Yıkanmak, yunmak, banyo yapmak. (s.216)	Yun-: [Derleme Sözlüğü c: 6] yun-: (DS c: 6 s.4322) Yıkanmak. *Emirdağ -Afyon Uluğbey *Senirkent, Bakacak *Kumdanlı, *Yalvaç -Isparta Yukarı Seyit *Çal - Denizli *Çeşme -İzmir -Manisa ve çevresi Yeniköy - Balıkesir *Yenişehir -Bursa

	<p>Hisarcık *Söğüt -Bilecik *Sivrihisar, Tokat -Eskişehir Kozan *Geyve, *Tuzla -Kocaeli *Düzce - Bolu *Amasra, *Devrek -Zonguldak -Kastamonu *Kurşunlu -Çankırı *İskilip -Çorum *Gebze -Sinop *Çarşamba -Samsun *Merzifon -Amasya *Zile -Tokat *Mesudiye, Salman *Akkuş - Ordu *Tirebolu -Giresun *Bayburt -Gümüşhane -Kars -Diyarbakır Akçakent *Nizip, -Gaziantep Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri *Antakya -Hatay -Sivas ilçe ve köyleri Çanlı *Ayaş, Hasanoğlan -Ankara Afşar köyleri *Pınarbaşı -Kayseri Bahçeli *Bor -Niğde Kılbasan *Karaman, *Ermenek -Konya -Adana *Silifke -İçel ilçe ve köyleri</p>
<p>juqa: 1. Kalın olmayan, ince, yufka. (s.217)</p>	<p>yufka (II): [DS c: 6 s.4313] 1. Zayıf, ince, dayanıksız, hafif. Çöplü *Çivril, Yukarı Seyit, *Çal -Denizli *Bozdoğan -Aydın</p>

	<p>Dünderli -İzmir *Alaşehir -Manisa -Kütahya Tokat -Eskişehir *Düzce -Bolu *Akyazı ve çevresi -Sakarya *Kurşunlu -Çankırı -Samsun *Sürmene -Trabzon -Rize *Oltu -Erzurum *Antakya -Hatay -Sivas Erkilet -Kayseri *Ermenek -Konya *Bodrum, *Milas -Muğla İbribey *Malkara -Tekirdağ</p>
<p>jul-: 1.Çekmek, yolmak, sökmek, koparmak. (s.217)</p>	<p>yul-: [DS c: 6 s.4827] Yolmak. *Kula Manisa</p>
<p>jum- (II): (yumruk) Yummak, sıkmak.(s.218)</p>	<p>yum-: [DS c: 6 s.4827] Göz, el vb. kapamak, Kars</p>
<p>jumırıl-: Kırışmak, büzüşmek. (s.219)</p>	<p>yumul-(I): [DS c: 6 s.4319] 1. Büzülmek, küçülmek. Kars *Fethiye Muğla</p>

<p>zahar: Zehir. (s.234)</p>	<p>zeher: [DS c: 6 s.4833]</p> <p>Ağı. *İğdir Kars</p>
<p>zorla-:1.Zorlamak. Zor kullanmak, mecbur etmek. 2. (Ağız) Tecavüz etmek. (s.238)</p>	<p>zorra-: [DS c: 6 s.4843]</p> <p>Güç kullanarak cinsel ilişkide bulunmak, *İğdir Kars</p>
<p>iyne: 1. İğne. (s.245)</p>	<p>ine (II): [DS c: 4 s.2561]</p> <p>İğne. Genek *Yatağan -Muğla</p>
<p>iyir- (I):1. Eğirmek. 2. Hayvanları bir yere toplamak. (s.250)</p>	<p>eğir-: [DS c: 3 s.1679]</p> <p>Hayvanları bir araya toplamak. *Orhaneli –Bursa</p> <p>Yün, pamuk gibi şeyleri iç ile büküp iplik durumuna getirmek Malatya</p>
<p>kekeş:Keke, kekeme, kekeç. (s.261)</p>	<p>kekeç (I): [DS c:4 s.2723]</p> <p>1. Kekeme, peltek. *Aziziye -Afyon *Eğridir köyleri -Isparta Bekilli *Çal, Çöplü*Çivril -Denizli Kemaliye *Alaşehir -Manisa *Sivrihisar, Bozan, Tokat -Eskişehir -Kastamonu</p>

	<p>*Kurşunlu -Çankırı *İskilip, *Sungurlu -Çorum. *Çarşamba -Samsun *Merzifon -Amasya *Zile, *Artova -Tokat Salman *Akkuş -Ordu Uluşiran *Şiran -Gümüşhane *Tirebolu -Giresun Bağlıca *Ardanuç -Artvin Bayburt *Sarıkamuş -Kars -Malatya *Nizip, *Kilis -Gaziantep *Göksun, Türkçayır *Afşin -Maraş *Antakya -Hatay -Urfa Çamova *Divriği, *Koyulhisar -Sivas *Sorgun, Topaç -Yozgat Çanlılı *Polatlı, *Ayaş -Ankara Köşker -Kırşehir *Pınarbaşı -Kayseri *Bor -Niğde Akçalar *Seydişehir -Konya *Osmaniye -Adana *Korkuteli -Antalya *Lüleburgaz -Kırklareli</p>
<p>kenje: 1. En küçük (çocuk). (s.267</p>	<p>kence: [DS c: 4 s.2742] Ailenin en küçük çocuğu: Ortancam ismail kencem de Yakup'tur. Romanya göçmenleri -İzmir</p>
<p>kerpile-: Bir şeyi tutup kendine veya</p>	<p>gerpile-: [DS c: 3 s.2001]</p>

başka bir yöne doğru çekmek, germek. (s.269)	Germek. *Maçka - Trabzon
kertpe: Kertik, dilimlenmiş, kesilmiş olma. (s.270)	kertme (III): [DS c: 4 s.2759] Küçük dilim. *Lüleburgaz - Kırklareli
kertik,-gi: Kertik, oyuk. (s.270)	kertük: [Derleme Sözlüğü c: 4 s.2760] Kertik. Uluşiran *Şiran - Gümüşhane Palha *Divriği – Sivas
kerüvenşi: 1. Kervancı, kervanı idare eden kimse. (s.271)	kevrancı: [DS c: 4 s.2778] Kervancı. *Silifke – İçel
kesek,-gi: 1. Tuğla, kerpiç. (s.271)	kesiki: [DS c: 4 s.2765] 1. Kerpiç. *Lapseki - Çanakkale
kiy-: 1. Giymek. (s.276)	key-: [DS c: 4 s.2780] Giymek. Eziler, Buldan, Güney - Denizli Şehli, Piraziz - Giresun
köger-: 1. Mavi renge bürünmek, mavileşmek. 2. Yeşermek,	göger- (III): [DS c: 3 s.2129]

yeşillenmek. 3. Küflenmek. (s.283)	1. Küflenmek: Ekmekler göğermiş. Uluğbey *Senirkent - Isparta -Bursa -Kütahya Uluşiran *Şiran - Gümüşhane -Niğde
kögerşin: Güvercin. (s.283)	kögürçün: [DS c: 4 s.2951] Güvercin. Başhöyük *Kadınhanı - Konya
köze (I): Saksı, çömlek. (s.284)	göze (VII): [DS c: 3 2177] Testi. *Kemaliye - Erzincan
kökşil: Mavimtrak, açık mavi, mavimsi. (s.286)	gökçül: [DS c: 3 s.2136] Mora yakın mavi, mavimsi. *Lapseki - Çanakkale
köl: Göl. (s.287)	gol (II): [DS c: 3 s.2097] Göl. Akçakavak - Bolu
köleñge: 1. Gölge. (s.288)	kölekge: [DS c: 4 s.2955] Gölge. Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı - Konya
kölik,-gi: 1. Binilecek at, deve. (s.288)	kölük: [DS c: 4 s.2955] 2. Hayvan.

	<p>Elmalı *Kızılcahamam -Ankara</p> <p>7. Beygir, katır vb. yük hayvanları.</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>-Maraş</p> <p>-Kayseri</p>
kömekşi: Yardımcı. (s.289)	<p>kömekçi: [DS c: 4 s.2958]</p> <p>Yardımcı.</p> <p>Kafkas göçmenleri -Kars ve çevresi</p>
köptir-: Abartmak, dozunu kaçırmak. (s.292)	<p>köptür- (II): [DS c: 4 s.2962]</p> <p>Çoğaltmak, şişirmek, abartmak.</p> <p>Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
köpşik,-ği: Minder. (s.292)	<p>köpçük (I): [DS c: 4 s.2961]</p> <p>Minder.</p> <p>-Samsun ve köyleri</p>
körkem: Güzel, yakışıklı, görkemli, haşmetli, süslü. (s.293)	<p>görkem (I): [DS c: 3 s.2161]</p> <p>1. Gösteriş, görünüş.</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>-Samsun</p> <p>*Merzifon ve köyleri -Amasya</p> <p>Bağlıca *Arduç, Utav *Yusufeli -Artvin</p> <p>Bayburt *Selim -Kars ve köyleri</p> <p>-Erzurum</p> <p>*Ağın, *Keban -Elâzığ</p> <p>Aşudu *Darende -Malatya</p> <p>-Gaziantep</p> <p>*Reyhanlı ve A -mik ovası Türkmenleri -</p> <p>Hatay</p> <p>*Zara, Palha, *Divriği, *Gürün -Sivas</p>

	<p>*Bor -Niğde</p> <p>*Mut ve köyleri, Aslanköy *Mersin -İçel</p> <p>Kerkük</p>
<p>körük,-ği: Körük. (s.294)</p>	<p>kürük (V): [DS c: 4 s.3049]</p> <p>Körük.</p> <p>Fili *Biga -Çanakkale</p>
<p>köşe: Sokak. (s.296)</p>	<p>küce (II): [DS c: 4 s.3024]</p> <p>Çıkmaz sokak: Acele etme küçeye varırsın.</p> <p>-Diyarbakır</p>
<p>küzem: Güzün koyun kırkma zamanı, güzün kırkılan yün. (s.299)</p>	<p>güzem (I): [DS c: 3 s.2243]</p> <p>Sonbaharda kırkılan koyun, kuzu yünü.</p> <p>Kadılar *Dinar -Afyon</p> <p>*Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>-Amasya</p> <p>Yavuz *Şavşat -Artvin</p> <p>Bayburt *Sarıkamış, *İğdır, *Çıldır -Kars</p> <p>-Erzurum</p> <p>*Erciş -Van</p> <p>*Bünyan -Kayseri</p>
<p>küvey:2. Damat, güvey. (s.300)</p>	<p>güve (I): [DS c: 3 s.2239]</p> <p>Damat, güveyi.</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>*Akçaşehir -Bolu</p> <p>Hasanoğlan -Ankara</p>
<p>küyük,-gi (I): 1. Yanık. 2. Yangın yeri. (s.301)</p>	<p>küye: [DS c: 4 s.3057]</p> <p>Yanık, is.</p> <p>-Bursa</p>

<p>küyük- (II):Isınmak, yanmak, kızmak, kızışmak. (s.301)</p>	<p>küy- (II): [DS c: 4 s.3057]</p> <p>Yanmak. Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
<p>künâli:Suçlu, günahkar, günah sahibi. (s.304)</p>	<p>günlü (II): [DS c: 3 s.2229]</p> <p>Suçlu. -Çorum</p>
<p>küngey: Günay. (s.304)</p>	<p>günay: [DS c: 3 s.2225]</p> <p>Güney, güneş gören yer. -Çorum -Yozgat Hisarcık -Kayseri -Konya Mahmutseydi *Alanya -Antalya</p>
<p>künde-(I):Kıskanmak, haset etmek, çekememek, günülemek. (s.304)</p>	<p>günüle-: [DS c: 3 s.2231]</p> <p>Çekememek, kıskanmak. -Uşak ve çevresi -Isparta ve ilçeleri -Balıkesir *Ezine -Çanakkale -Bursa *Emet, Güzelyurt -Kütahya *Söğüt -Bilecik *Sivrihisar, Tokat -Eskişehir *Gebze, *İzmir -Kocaeli -Bolu -İstanbul *Sarranbolu -Zonguldak</p>

	<p>Peşman *Daday -Kastamonu -Çankırı *İskilip -Çorum -Sinop -Samsun *Merzifon -Amasya *Erbaa, *Zile -Tokat *Şebinkarahisar -Giresun -Kars -Erzincan -Malatya -Gaziantep -Maraş *Antakya -Hatay *Koyulhisar, Palha *Divriği, Telin *Gürün - Sivas *Boğazlıyan, *Sorgun -Yozgat *Ayas -Ankara Köşker -Kırşehir *Develi -Kayseri *Avanos -Nevşehir *Bor -Niğde *Ereğli, *Ermenek -Konya *Ula, Yenice -Muğla Hahhaşı -Tekirdağ</p>
<p>kündiz: Gündüz, gündüzün. (s.305)</p>	<p>kündüz: [DS c: 4 s.3038] Gündüz: Kunduz çift sürmeye gidiyorum. Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
<p>küres- (II): 1. Güreşmek. (s.305)</p>	<p>güleş-: [DS c: 3 s.2219]</p>

	<p>Küreşmek: güreş, güleş dutmak: güreşmek gületci: güreşçi güleşmek</p> <p>Erzurum</p>
kürek: Kürek. (s.307)	<p>kürekke: [DS c: 4 s.3045]</p> <p>Kar küremeye yarayan bir çeşit ağaç kürek.</p> <p>-Niğde</p>
kürtik , -gi: Rüzgarın bir yere yığıdığı kar. (s.308)	<p>kürtük (I): [DS c: 4 s.3047]</p> <p>1. Kuytu yerlere toplanmış kar ya da kum yığını.</p> <p>*Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>-Sinop</p> <p>*Havza, -Samsun</p> <p>-Amasya</p> <p>*Zile -Tokat</p> <p>*Akkuş, Kuz *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu</p> <p>*Şavşat ve köyleri, Bağlıca *Ardanuç -Artvin</p> <p>-Erzurum</p> <p>*Ağın -Elâzığ</p> <p>*Arapkir -Malatya</p> <p>*Koyulhisar, Palha *Divriği -Sivas</p> <p>-Yozgat</p> <p>-Kırşehir</p> <p>Kurugöl -Niğde</p> <p>Zıvarık -Konya</p>
küt-: 3. Bakmak, gütmek. (s.308)	<p>güt- (I): [DS c: 3 s.2239]</p> <p>Hayvan otlatmak.</p> <p>*Banaz -Uşak</p> <p>*Atabey -Isparta</p> <p>Karamanlı *Tefenni -Burdur</p>

	<p>Honaz, Çöplü *Çivril -Denizli</p> <p>*Bornova, *Foça -İzmir</p> <p>*Demirci -Manisa</p> <p>*Edremit -Balıkesir</p> <p>Alayunt -Kütahya</p> <p>-Sinop</p> <p>-Ordu</p> <p>*Göksün -Maraş</p> <p>Eşke *Divriği -Sivas</p> <p>*Elmadağ -Ankara</p> <p>*Pınarbaşı, *Bünyan, *İncesu -Kayseri</p> <p>Erenyaka *Akseki -Antalya</p> <p>*Marmaris -Muğla</p>
<p>küşey-: Şiddetlenmek, güçlenmek, artmak. (s.309)</p>	<p>küşey-: [DS c: 4 s.3025]</p> <p>Kuvvetlenmek, kabarmak.</p> <p>Türkistan göçmenleri -İstanbul</p>
<p>kisi: 1. İnsan, adam, birey, şahıs. (s.313)</p>	<p>kişi (I): [DS c: 4 s.2886]</p> <p>1. Evin erkeği, koca, eş.</p> <p>*Foça -İzmir</p> <p>Bölcek *Simav -Kütahya</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>*Çarşamba, Demirciler -Samsun</p> <p>*Artova -Tokat</p> <p>-Ordu ve köyleri</p> <p>*Iğdır, Irişli, Bayburt *Sarıkamış, Susuz -Kars</p> <p>*Arapkir -Malatya</p> <p>*Afşin -Maraş</p>

	<p>-Hatay Hacıilyas *Koyulhisar -Sivas</p> <p>-Kırşehir</p> <p>-Kayseri</p> <p>-Niğde</p> <p>*Kozan -Adana</p> <p>Kerkük</p>
<p>kişi: 1. Küçük. 2. Ailenin en küçüğü, sonuncu. (s.314)</p>	<p>kiçi (I): [DS c: 4 s.2870]</p> <p>Küçük, ufak.</p> <p>-İzmir</p> <p>*İnebolu -Bursa</p> <p>-Trabzon</p> <p>-Ankara</p>
<p>qaba: Kaba, kalın, gür, yoğun. (s.315)</p>	<p>gaba (III): [DS c: 3 s.1881]</p> <p>Kalın, şişman.</p> <p>Nefsiköseli *Görel -Giresun</p>
<p>qabaq,-ğı (I):1. Göz kapağı. (s.315)</p>	<p>gabak (V): [DS c: 3 s.1882]</p> <p>Göz kapağı.</p> <p>-Gaziantep</p>
<p>qabar-:1. Kabarmak, şişmek, büyümek. (s.315)</p>	<p>güber-: [DS c: 3 s.2205]</p> <p>Kabarmak: Hamur güberdi mi ?</p> <p>İshaklı *Bolvadin -Afyon</p> <p>Seki yaylası -Isparta</p>

qabırşiq,-ğı: 1. Bir şeyin üstünde oluşan kabuk tabakası. (s.316)	kaburcak: (I): [DS c: 6 s.2285] Tahıl kabuğu. -Niğde *Gülнар, *Silifke -İçel
qağaz: 1. Kağıt, yaprak, sayfa. (s.317)	kağız (II): [DS c: 4 s.2596] 1. Kâğıt. Koyundere *Ahıska, *İğdir -Kars
qağıt-: Sözle sataşmak, laf atmak. (s.318)	kağır-(III): [DS c: 4 s.2595] 1. Sözle dokunmak. *Pınarbaşı -Kayseri
qazan: Kazan. (s.321)	gazan: [DS c: 3 s.1953] Büyük tencere, kazan. -Samsun *İğdir -Kars Çanlılı *Ayaş -Ankara
qaybat: Dedikodu, gıybet, çekiştirme. (s.323)	gaybent: [DS c: 3 s.1943] Dedikodu: Niçin benim gaybentimi ediyorsun Mesken *Yatağan -Muğla
qayğı: 1. Kaygı, tasa. 2. Endişe, evham. (s.323)	gayı (I): [DS c: 3 1945] Kaygu, tasa. *Bor -Niğde
qayğısız: Kaygısız, tasasız endişesiz. (s.323)	gaygısız: [DS c: 3 s.1945] Telâşsız, düşüncesiz, endişesiz (kimse için) Peşman *Daday -Kastamonu
qayqi-: Kaykılmak. (s.324)	gaykıl- (I): [DS c: 3 s.1947]

	<p>Arkaya yaslanmak.</p> <p>*Keçiborlu -Isparta</p> <p>*Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>Çanılı *Ayaş -Ankara</p>
qaymaq,-ğı: 1. Kaymak. (s.324)	<p>gaymak (I): [DS c: 3 s.1948]</p> <p>Sütün yüzü, kaymak</p> <p>Zarşat -Kars</p> <p>Kesirik -Elâziğ</p>
qaynar: 1. Pınar, kaynak, göze. (s.325)	<p>kaynarca (I): [DS c: 4 s.2705]</p> <p>Kaynak.</p> <p>Honaz -Denizli</p> <p>-İstanbul</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>-İçel</p>
qaynas-: Kaynaşmak, birleşmek. (s.325)	<p>gaynaş-: [DS c: 3 s.1948]</p> <p>Yakın dost olmak.</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p>
qayıq,-ğı: Kayık, sandal. (s.327)	<p>kayguk: [DS c: 4 s.2700]</p> <p>Kayık.</p> <p>*Beşiktaş -İstanbul</p>
qayıqsı: Kayıkçı. (s.327)	<p>gayıhçı: [DS c: 3 1945]</p> <p>Kayıkçı.</p> <p>Koyundere *Ahıska -Kars</p>
qayın: Kayın. (s.327)	<p>gayın: [DS c: 3 s.1946]</p>

	Karının ya da kocanın erkek kardeşi, kayın. Çığırı *Dinar - Afyon
qayıs (I) :Eğer takımlarını yapmakta kullanılan özel işlenmiş hayvan derisi, kayış. (s.328)	gayış : [DS c: 3 s.1946] 2. Kayış. - Samsun Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa - Ordu
qaqpaq,-ğı :Kapak. (s.329)	gapak : [DS c: 3 s.1916] Kapak. - Samsun - Gaziantep
qaqpan : Kapan. (s.329)	gapan : [DS c: 3 s.1916] Kapan, tuzak. Uluşiran *Şiran - Gümüşhane
qal- (II) : 1. Kalmak. 2. Belirtilen miktarda bulunmak. (s.330)	gal- : [DS c: 3 s.1897] Kalmak. Akçaşehir - Bolu - Samsun Koyundere *Ahıska - Kars Hasanoğlan - Ankara *Silifke - İçel
qalbır (I) :Elek, kalbur. (s.331)	galbır : [DS c: 3 s.1899] Kalbur. Çığırı *Dinar - Afyon Hasanoğlan - Ankara İncekum *Silifke - İçel

<p>qalqan (I): Kalkan. (s.333)</p>	<p>galkan (II): [DS c: 3 s.1902]</p> <p>Kalkan. -Samsun</p>
<p>qalpaq,-ğı: 1. Başlık, kalpak. (s.333)</p>	<p>galpak: [DS c: 3 s.1904]</p> <p>Kalpak. -Samsun Kuzköy *Ünye -Ordu</p>
<p>qalın (I): Gelin olacak kıza verilen para veya armağan, kalın. (s.335)</p>	<p>galın (II): [DS c: 3 s.1901]</p> <p>Evlenecek erkeğin kız tarafına verdiği para. *Emirdağı -Afyon *Sungurlu, -Çorum -Malatya -Gaziantep Telin *Gürün -Sivas *Pınarbaşı -Kayseri -Niğde</p>
<p>qalın (II): 1. Uzunluk ya da genişlik dışında üçüncü boyutu çok olan, ince karşıtı, kalın. (s.335)</p>	<p>galın (III): [DS c: 3 s.1901]</p> <p>Kalın. Çerçin -Burdur Oğuz *Acıpayam -Denizli -Samsun Danışman *Fatsa, Salman *Akkuş -Ordu Denizli, Beşikdüzü, *Vakfikebir -Trabzon Uluşiran *Şiran -Gümüşhane *İğdır -Kars -Erzincan *Silifke -İçel</p>

	*Fethiye - Muğla
qalıp,-bı: 1. Kalıp. (s.335)	galıp: [DS c: 3 s.1901] Kalıp. - Samsun - Gaziantep
qamşı: Kırbaç, kamçı. (s.336)	gamçı: [DS c: 3 s.1907] Kırbaç - Samsun - Gaziantep
qamır: Habur. (s.337)	hamır: [DS c: 3 s.2267] Hamur. Hacıahmet *Düzce - Bolu - Hatay
qamıs: Kamış. (s.337)	gamiş: [DS c: 3 s.1907] Kamış Kırşehir
qan (I): 1. Kan. 2. Soy, sülale.(s.337)	gan: [DS c: 3 s.1908] Kan. *Akçeşehir - Bolu - Samsun Hayati *Erbaa - Tokat - Kars - Gaziantep
qan- (II): 1. Kanmak, susuzluğunu gidermek. (s.337)	gan- (II): [DS c: 3 s.1914] İnanmak: Onun sözlerine ganma.

	Sürez *Bozdoğan - Aydın Peşman *Daday - Kastamonu Çanlılı *Ayaş - Ankara
qanat (I): 1. Kanat. 2. Uçak kanadı. (s.338)	ganad: [DS c: 3 s.1908] Kanat. - Samsun
qanjar: Ucu sivri ve eğri, kamaya benzer, silah olarak kullanılan bir tür bıçak, hançer. (s.339)	hançal: [DS c: 3 s.2272] Hançer. Küpeli, Ayrancı - Amasya
qant: Kesme şeker. (s.340)	gant: [DS c: 3 s.1915] Şekerli sıcak su. - Samsun
qaşa: 1. Soru zamiri. Kaç, ne kadar. (s.340)	kaşa (II): [DS c: 4 s.2620] Nice, ne kadar. - Trabzon
qaşıq,-ğı: 1. Kancık, dişi köpek. (s.340)	gancık (I): [DS c: 3 s.1909] Dişi (insan veya hayvan için) *Yalvaç ve köyleri, Yassıören *Senirkent - Isparta Karamanlı *Tefenni - Burdur Kabaklar, Gireniz *Çameli - Denizli - Balıkesir İğneciler *Mudurnu - Bolu *Devrek - Zonguldak Peşman *Daday - Kastamonu

	<p>-Samsun Kuzköy *Akkuş -Ordu Uzuncaburç *Silifke -İçel</p>
qar (I): Kar. (s.344)	<p>gar (IV): [DS c: 3 s.1917] Kar. Eziler, Buldan, Denizli *Güney -Denizli -Samsun Hayati *Erbaa -Tokat Danışman *Fatsa -Ordu Uluşiran *Şiran -Gümüşhane *İğdır -Kars</p>
qaray- (I): 1. Karaya çalmak, kararmak. (s.346)	<p>garal-: [DS c: 3 s.1919] Kararmak (ışık, ateş için). Uluşiran *Şiran -Gümüşhane Koyundere *Ahıska -Kars</p>
qaralıq,-ğı: 1. Karalık, siyahlık. (s.347)	<p>garalık (I): [DS c: 3 s.1919] Kara olma, karalık. -Samsun</p>
qaranğı: 1. Karanlık, boşluk. (s.348)	<p>garanlık: [DS c: 3 s.1920] Karanlık. -Samsun</p>
qarbız: Karpuz. (s.350)	<p>garpız: [DS c: 3 s.1929] Karpuz. Uluğbey *Senirkent -Isparta Oğuz *Acıpayam -Denizli Hacıahmet, Develi *Düzce -Bolu İncekum *Silifke -İçel</p>

<p>qarsılıq,-ğı: İtiraz, karşı koyma, muhalefet. (s.352)</p>	<p>garşılıh (II): [DS c: 3 s.1930]</p> <p>Cevap, karşılık.</p> <p>İrişli, Bayburt *Sarıkamış -Kars</p>
<p>qart: Yaşlı, ihtiyar. (s.353)</p>	<p>gart (I): [DS c: 3 s.1930]</p> <p>1. Yaşlı, ihtiyar (kimse).</p> <p>Güney, Çelttek *Yeşilova -Burdur</p> <p>Oğuz *Acıpayam -Denizli</p> <p>Peşman *Daday -Kastamonu</p> <p>-Samsun</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p> <p>Çanlılı *Ayaş -Ankara</p>
<p>qarın: 1. Karın, mide. (s.354)</p>	<p>garın: [DS c: 3 s.1927]</p> <p>Karın</p> <p>Aybastı Ordu</p>
<p>qarıs (I): Parmaklar birbirinden uzak duracak biçimde gergin duran elde, başparmak ve serçe parmakların uçları arasındaki açıklık, karış. (s.355)</p>	<p>garış (II): [DS c: 3 s.1927]</p> <p>Karış (uzunluk için): Benim boyum yirmibeş garıştan fazladır.</p> <p>Bekilli *Çal -Denizli</p> <p>-Samsun</p>
<p>qasqır: 1. Kurt, börü. (s.356)</p>	<p>kaşkır: [DS c: 4 s.2681]</p> <p>Kurt.</p> <p>-İstanbul</p>
<p>qatpar: 1.Kat, katmer. (s.359)</p>	<p>gatmer: [DS c: 3 s.1936]</p> <p>Tandır ve saç üzerinde pişirilen yağlı ekmek, katmer.</p> <p>Yassiören *Senirkent -Isparta</p>

	<p>Kırcaklı *Nazilli -Aydın</p> <p>Peşman *Daday -Kastamonu</p> <p>Çıkrık *Mecitözü -Çorum</p> <p>-Samsun</p> <p>-Tokat</p> <p>Kezanç *Şebinkarahisar -Giresun</p> <p>*Ağın, *Keban -Elâzığ</p> <p>Bulak *Kangal -Sivas</p>
qattı (II): 1. Çok, pek, fazla. (s.359)	<p>katı (I): [DS c: 4 s.2683]</p> <p>Çok, pek, fazla.</p> <p>Kuyucak -Aydın</p> <p>-İstanbul</p> <p>-Urfa</p>
qatıq,-ğı (II): Yemeğin lezzetini arttırmak için katılan et, yağ, süt vb. maddeler, katık. (s.360)	<p>katih: [DS c: 4 s.2683]</p> <p>Yemek.</p> <p>Bağlıca *Ardanuç -Artvin</p>
qatıs- (II): 1. Katılmak, iştirak etmek. 2. İrtibat halinde bulunmak. (s.361)	<p>gatiş-: [DS c: 3 s.1936]</p> <p>Katışmak, katılmak.</p> <p>Peşman *Daday -Kastamonu</p>
qavın: Kavun. (s.363)	<p>gavun: [DS c: 3 s.1941]</p> <p>Kavun.</p> <p>-Samsun</p>
qaharman: 1.Kahraman, bahadır. (s.363)	<p>gahraman: [DS c: 3 s.1895]</p> <p>Kahraman.</p> <p>-Samsun</p>
qaşaq: Kaçak. (s.364)	<p>gaçak: [DS c: 3 s.1887]</p>

	<p>Kaçak.</p> <p>-Samsun</p> <p>-Gaziantep</p>
<p>qaşaqta-: Kaçınmak, uzak durmaya çalışmak. (s.364)</p>	<p>gaçın-: [DS c: 6 s.1888]</p> <p>Kaçınmak, çekinmek.</p> <p>Sürez *Bozdoğan -Aydın</p> <p>-Samsun</p>
<p>qodıq: Sıpa, eşek yavrusu. (s.372)</p>	<p>godak (I): [DS c: 3 s.2091]</p> <p>1. Eşek yavrusu, sıpa.</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>-Bolu</p> <p>*Safranbolu -Zonguldak</p> <p>Peşman *Daday -Kastamonu</p> <p>*Karaman -Konya</p>
<p>qozı: 1. Kuzu. (s.373)</p>	<p>guzu (I): [DS c: 3 s.2205]</p> <p>Kuzu.</p> <p>-Samsun</p> <p>Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu</p> <p>Genek *Yatağan -Muğla</p>
<p>qoy- (II):1. Koymak, bırakmak. (s.373)</p>	<p>goy- (I): [DS c: 3 s.2111]</p> <p>1. Koymak.</p> <p>-Samsun</p> <p>*Arpaçay -Kars</p> <p>Sarihamzalı *Sorgun -Yozgat</p>

qol (I): 1. El. (s.376)	gol (I): [DS c: 3 s.2096] 1. Kol. *Akçeşehir - Bolu - Samsun Hasanoğlan - Ankara
qolbaşısı: Kolbaşı, komutan. (s.376)	kolbaşı: [DS c: 4 s.2909] Belirli bir bölgede çalışan bahçıvanların sözcüsü, başı. - İstanbul
qoldan-: Kullanmak, istifade etmek, uygulamak. (s.377)	gullan-: [DS c: 3 s.2192] Kullanmak İncekum *Silifke - İçel
qoltıq,-ğı (I): 1. Koltuk. (s.378)	goltuh (II): [DS c: 3 2098] Kol dayayacak yerleri olan geniş ve rahat sandalye, koltuk. - Samsun Zarşat - Kars
qonıs: 1. Obanın konduğu, yerleştiği mahal, yayla. (s.380)	konum: [DS c: 4 s.2919] Göçebelerin göç ettikleri yer, konak yeri, bir mevsim durulan yer: Kürt konumu, yörük konumu Kargı *Tosya - Kastamonu
qoñırsıq: Yanık kokusu. (s.382)	konur (III): [DS c: 4 s.2919]

	2. İis kokusu. *Seydişehir - Konya
qorazdan-: 1. Horozlanmak, kabadayılık etmek, dikleşmek. (s.382)	horazlan-: [DS c: 4 s.2410] Büyükleşmek, gururlanmak. Oğuz *Acıpayam - Denizli
qorqaqtıq,-ğ: Korkaklık, cesaretsizlik. (s.384)	korkala-: [DS c: 4 s.2926] Korkmak, korkuya kapılmak. İncekum, *Silifke - İçel
qorqınış: Korku, dehşet. (s.384)	korhu: [DS c: 3 s.2104] Korku. Koyundere *Ahıska - Kars
qorıqş: Koruyucu, bekçi. (s.385)	koruhcu: [DS c: 4 S.2929] Kır, koru, tarla bekçisi. *Erciş - Van
qoyuv: 1. Koyu. 2. Gür, sık (saç). (s.388)	goyu (I): [DS c: 3 S.2111] Koyu (renk için). Yassiören *Senirkent - Isparta
quv (III): Kav türü mantarlardan kurutularak elde edilen, çabuk tutuşan, süngerimsi madde, kav. (s.388)	gav (I): [DS c: 3 S.1936] Ağaçlarda meydana gelen mantar, kav. Çığrı, Çapah *Dinar - Afyon Örkenez, Kumdanlı *Yalvaç - Isparta Kayadibi, Güney, Çeltek *Yeşilova - Burdur Bekeilli, Yukarıseyit *Çal, Bulkaz *Çivril - Denizli

	<p>*Savaştepe -Balıkesir Kavakiçi, Yenice *Simav -Kütahya Peşman *Daday -Kastamonu *Kurşunlu -Çankırı -Samsun Hayati *Erbaa -Tokat Danışman *Fatsa, Kuzköy *Ünye, Salman *Akkuş, *Gölköy, Uzunmusa, Bayadı -Ordu Süme *Bulancak -Giresun Denizli, Beşikdüzü *Vakfikebir -Trabzon Uluşiran *Şiran -Gümüşhane *Iğdır -Kars *Ağın, *Keban -Elâzığ *Afşin ve köyleri -Maraş Hacılyas *Koyulhisar, *Gürün -Sivas Çanlılı *Ayaş -Ankara Teniste *Anamur -İçel *Fethiye -Muğla</p>
<p>quvala-: 1. Kovalamak. 2. Bir şeyin ardına düşmek, takip etmek. (s.388)</p>	<p>govala-: [DS c: 3 S.2109] Kovmak Arpaçay - Kars</p>
<p>quvan-: Sevinmek, mutlu olmak, memnun olmak. (s.389)</p>	<p>kıvan- (I): [DS c: s.2850] 1. Sevinmek. *Demirci -Manisa Ömerköy *Bandırma -Balıkesir Tepecik, Virancık -Kütahya Kıbrısçık -Bolu Bozan, Kuyucak, *Sivrihisar -Eskişehir Eskieşme, Derbent -Kocaeli -Çorum -Malatya</p>

	<p>*Akdağmadeni -Yozgat</p> <p>Akdoğan *Kızılcahamam, *Polatlı, Çandır</p> <p>*Kalecik, *Ayaş, Deliviran *Çubuk,</p> <p>*Nallıhan, Kargalı, Hisar -Ankara</p> <p>Hasbek *Genezin, -Kırşehir</p> <p>*Avanos -Nevşehir</p> <p>*Ereğli -Konya</p>
<p>quvırdaq,-ğı: Kavurma, et kavurması. (s.392)</p>	<p>kuvurma: [DS c: 4 s.3020]</p> <p>Kendi yağıyla kavrulup kızartılmış et, kavurma.</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
<p>qudanda: Dünür. (S.393)</p>	<p>kuda (I): [DS c: 4 s.2991]</p> <p>2. Birbirinden kız alıp veren aileler, dünür. Kırım göçmenleri, Kadırga -İstanbul</p> <p>*Erciş -Van</p> <p>*Ahlat -Bitlis</p>
<p>qudiret: 1. Allah, Yaradan. 2. (ağız) Güç, kuvvet, kudret. (S.394)</p>	<p>guduret: [DS c: 3 s.2188]</p> <p>Kudret.</p> <p>Hasanoğlan -Ankara</p>
<p>quzğın: 1. Kuzgun. (S.394)</p>	<p>guzgun: [DS c: 3 s.2205]</p> <p>Kuzgun, yırtıcı bir kuş.</p> <p>Sofular *Eğridir -Isparta</p> <p>Sürez *Bozdoğan -Aydın</p> <p>Kasımlar *Gölpazarı -Bilecik</p> <p>Çepni *Gemerek -Sivas</p> <p>Pindebul -Konya</p>
<p>quy- (I):Dökmek, doldurmak, koymak. 2. Boşaltmak. (s.394)</p>	<p>goy-(I): [DS c: 3 s.2110]</p> <p>1. Koymak.</p>

	<p>-Samsun</p> <p>*Arpaçay -Kars</p> <p>Sarıhamzalı *Sorgun -Yozgat</p>
<p>quyrıq,-ğı: 1. Kuyruk. 2. İnsan ve hayvanların art tarafı. (s.395)</p>	<p>kuyruk: [DS c: 4 s.3020]</p> <p>Kuyruk.</p> <p>-Samsun</p>
<p>qul: 1.Kul, esir, köle. (s.396)</p>	<p>gul (II): [DS c: 3 s.2190]</p> <p>Kul.</p> <p>-Samsun</p>
<p>quldıq,-ğı: 1. Kulluk, kölelik. (s.396)</p>	<p>gulluk (II): [DS c: 3 s.2192]</p> <p>Kulluk, hizmet, ikram.</p> <p>-Kars</p>
<p>qum: Kum. (s.398)</p>	<p>gum: [DS c: 3 s.2194]</p> <p>Kum.</p> <p>-Samsun</p> <p>Sağamor *Iğdır -Kars</p> <p>Sökün, Tekeler *Silifke -İçel</p>

<p>quma: Kuma, ortak. (s.398)</p>	<p>guma: [DS c: 3 s.2194]</p> <p>1. Çok kadınla evli erkeğin karılarından biri, ortak.</p> <p>*Emirdağ, Kızılköy *Dinar -Afyon</p> <p>*Senirkent ve köyleri -Isparta</p> <p>İğneciler *Mudurnu -Bolu</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>Çekrek *Mecitözü -Çorum</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>Kuzköy *Ünye -Ordu</p> <p>Cenciğe -Erzincan</p> <p>Harput, *Ağın, *Keban, Kesirik -Elâzığ</p> <p>*Arapkir -Malatya</p> <p>Hacıilyas *Koyulhisar, *Divriği, *Gürün -Sivas</p> <p>*Pınarbaşı -Kayseri</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>Kavaklıdere *Yatağan -Muğla</p>
<p>qumır (I): Güvercingillerden, güvercinden küçük, boz gri renkli bir kuş kumru. (s.399)</p>	<p>gumura: [DS c: 3 s.2195]</p> <p>Kumru.</p> <p>Oğuz *Acıpayam -Denizli</p>
<p>qur- (VI): 1. Kurmak, yapmak. (s.401)</p>	<p>gur-: [DS c: 3 s.2200]</p> <p>Kurmak, yapmak.</p> <p>*Akçaşehir -Bolu</p> <p>-Samsun</p> <p>Koyundere *Aluska -Kars</p>

<p>qurban:1. Allah rızası için kesilen hayvan, kurban, adak. (s.402)</p>	<p>gurban (II): [DS c: 3 s.2197]</p> <p>Kurban. Şenoba *Uludere -Hakkâri</p>
<p>qurt (I): Süzölmüş yoğurttan yapılan tuzlu ve kurutulmuş yiyecek. (s.404)</p>	<p>kurut (I): [DS c: 4 s.3013]</p> <p>1. Kurutulmuş süzme yoğurt. *Düzce -Bolu *Taşköprü -Kastamonu *Alucra -Giresun -Samsun -Amasya *Maçka -Trabzon -Rize *Yusufeli -Artvin -Erzurum -Erzincan -Elâzığ Gündüzbey -Malatya -Urfa -Sivas *Bünyan -Kayseri</p>
<p>qurt (II): Kurtçuk, solucan, kurt. (404)</p>	<p>gurt (II): [DS c: 3 s.2200]</p> <p>Küçük böcek, kurt. Çeltek *Yeşilova -Burdur -Samsun</p>
<p>qus- (II): 1. Kusmak, istifra etmek.(s.405)</p>	<p>gus-: [DS c: 3 s.2202]</p> <p>Kusmak.</p>

	Peşman *Daday - Kastamonu Uğurlu *Ermenek - Konya
qusıq,-ğı: Kusmuk, kay. (s.405)	kusak (II): [DS c: 4 s.3014] Kusmuk. Büyükkabaca *Senirkent - Isparta *Divriği - Sivas
quttı: Mübarek, kutlu. (s.406)	gutlu: [DS c: 3 s.2203] Kutlu. *Akçeşhir - Bolu
qutqar-: 1. Kurtarmak. (s.406)	gutar-: [DS c: 3 s.2203] Kurtarmak. Karakoyunlu - Kars
qutır-: Kudurmak. (s.406)	gudur-: [DS c: 3 s.2188] Kudurmak. Koyundere *Ahıska - Kars *Sorgun – Yozgat
qızğan-: 1. Kıskanmak, güzülemek, haset etmek. (s.408)	gısgan-: [DS c: 3 s.2062] Kıskanmak. - Samsun
qızdıq,-ğı: Kızlık, bekaret. (s.408)	kızlığ: [DS c: 4 s.2869] Bekâret. Kerkük
qızıl: 1. Kızıl, kırmızı, al. (s.409)	gızıl (III): [DS c: 3 s.2070]

	Kızıl renk. -Kars
qızılşa (II): Pancar. (s.410)	kızılca (VI): [DS c: 4 s.2865] 1. Yaprakları geniş ve tohumları şeker pancarına benzeyen bir ot: Yumurtalı kızılca kavurması hoş olur. Karkıncık *Artova - Tokat
qızın-: 1. Güneşlenmek, ısınmak. (s.410)	gızın-: [DS c: 3 s.2070] Isınmak. Çepni *Gemerek - Sivas *Bor - Niğde
qıl- (II): Yapmak, etmek, kılmak. (s.410)	gıl-: [DS c: 3 s.2044] 2. Yapmak, etmek. *Bor - Niğde
qılşq,-ğr: 1. Kıl, kılçık. (s.412)	gılçık (I): [DS c: 3 s.2039] Ekin başaklarındaki sert ve kıl gibi uzun lif, kılçık. Karaözü *Gemerek - Sivas
qımız: Kısrak sütünün mayalanmasıyla yapılan bir tür içecek. (s.413)	gımız (I): [DS c: 3 s.2046] 1. Kısrak sütünden yapılan bir çeşit içki. -Çorum
qına (I): 1. Kına. 2. Saç kınası. (s.413)	qına (II): [DS c: 3 s.2046] Kına. Bağlıllı *Eğridir - Isparta *Akçaşehir - Bolu -Samsun

<p>qır- (III):Kırmak, öldürmek. (s.414)</p>	<p>gır-: [DS c: 3 s.2060]</p> <p>Kırmak. -Samsun Hayati *Erbaa -Tokat Danışman *Fatsa -Ordu Koyundere *Ahıska -Kars</p>
<p>qırañ:Biraz yüksekçe tepe. (s.414)</p>	<p>kıran (I): [DS c: 4 s.2816]</p> <p>1. Çevre, kıyı, kenar, uç. Hasanpaşa, Bağlıllı *Eğridir -Isparta Darıveren *Acıpayam -Denizli Özbey *Torbalı -İzmir İğdecik, Sancaklıboz -Manisa Çakılköy *Çatalca -İstanbul *Ağın -Elâzığ İriağaç *Arapkir -Malatya Şekeroba, *Elbistan, Önsen -Maraş *Gürün -Sivas Şerefler *Haymana -Ankara *Develi -Kayseri *Bor -Niğde İçeri çumra *Karaman -Konya Aydınlı *Osmaniye -Adana Abdurrahmanlar *Serik, Kalkan *Kaş, Taşağıl -Antalya</p>
<p>qırman: Harman. (s.415)</p>	<p>hırman: [DS c: 3 s.2371]</p> <p>Harman. Bayburt *Sarıkamuş, *İğdir -Kars</p>

<p>qırmızı: 1. Kırmızı. (s.415)</p>	<p>gırmızı (I): [DS c: 3 s.2060]</p> <p>Kırmızı. Koyundere *Ahıska, *İğdır -Kars</p>
<p>qırtıs:1. Yer kabuğu. 2. Kıvrım, kırışık, buruşuk. 3. Alın veya yüzde oluşan kırışıklık. (s.416)</p>	<p>kırtış (IV): [DS c: 4 s.2839]</p> <p>Pürüz, girinti çıkıntı. *Merzifon köyleri -Amasya</p>
<p>qısqa:Uzun olmayan, kısa. (s.417)</p>	<p>kıssa (I): [DS c: 4 s.2845]</p> <p>Kısa. *Bodrum -Muğla</p>
<p>qısqaş: Kıskaş, maşa. (s.417)</p>	<p>kıskaç (I): [DS c: 4 s.2843]</p> <p>1. Demircilerin kızgın demiri tuttıkları maşa gibi bir araç. Çöplü *Çivril -Denizli Fili *Biga -Çanakkale -Bilecik Bozan -Eskişehir *Akyazı, -Sakarya *Kandıra -Kocaeli *Merzifon -Amasya Kuz *Ünye -Ordu -Trabzon -Rize *Afşin -Maraş *Divriği -Sivas *Köşker -Kırşehir</p>

	<p>*Bor -Niğde</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>*Mut ve köyleri -İçel</p> <p>*Milas, Yerkesik -Muğla</p> <p>*Lüleburgaz -Kırklareli</p> <p>Büyükmanika *Saray -Tekirdağ</p>
<p>qıstır-: 1. Bir şeyi iki şeyin arasına sokmak, kıstırmak, sıkıştırmak. (s.418)</p>	<p>gıstır-: [DS c: 3 s.2062]</p> <p>Kıstırmak.</p> <p>-Samsun</p>
<p>qısıraq: Kısırak. (s.419)</p>	<p>gısırak: [DS c: 3 s.2062]</p> <p>Dişi at, kısırak.</p> <p>Uzuncaburç *Silifke -İçel</p>
<p>qıtıq,-ğı: Gıdık. (s.419)</p>	<p>kıdık (I): [DS c: 4 s.2787]</p> <p>1. Gerdan, çene altı.</p> <p>-Çanakkale</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>Yeniköy *Çerkeş, *Kurşunlu -Çankırı</p> <p>Hacıhamza *Osmancık, Saray *İskilip -Çorum</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>Körtler *Turhal -Tokat</p> <p>-Erzincan</p> <p>-Bitlis</p> <p>-Maraş ve çevresi</p> <p>Çepni *Gemerek, Vazıldan *Divriği,</p>

	<p>*Koyulhisar -Sivas</p> <p>*Beypazarı -Ankara</p> <p>Afşar köyleri *Pınarbaşı -Kayseri</p> <p>*Bor, -Niğde</p> <p>-Adana</p>
limon: Limon, limon ağacı. (s.424)	<p>iliman: [DS c: 4 s.2526]</p> <p>Limon.</p> <p>Çığırı *Dinar -Afyon</p> <p>Oğuz *Acıpayam -Denizli</p> <p>*Mut ve köyleri -İçel</p> <p>*Fethiye ve köyleri -Muğla</p>
maymanta-: 1. Paytak yürümek. (s.429)	<p>maymala-: [DS c: 4 s.3143]</p> <p>1. Topallayarak yürümek.</p> <p>İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim -Kars</p>
maqsat: Amaç, maksat, gaye. (s.430)	<p>mâsat (II): [DS c: 4 s.3132]</p> <p>Amaç, erek.</p> <p>-Gaziantep</p>
mantı: Manti. (s.434)	<p>mantu (II): [DS c: 4 s.3127]</p> <p>Manti (yemek).</p> <p>-Tokat</p>
mavıq-: (kedi vb.) Çiftleşmek, kızana gelmek.(s.438)	<p>mavıkla- (II): [DS c: 4 s.3138]</p> <p>1. Çiftleşmek isteyen kedi bağırmak, miyavlamak.</p> <p>*Mut köyleri -İçel</p>
mâtel: Atalar sözü, atasözü, darbimesel.(s.442)	<p>metel (I): [DS c: 4 s.3174]</p> <p>1. Öykü, masal.</p> <p>Kunduzlu -Çorum</p> <p>*Antakya köyleri -Hatay</p>

	<p>Telin *Gürün -Sivas</p> <p>Hamurcu *İncesu -Kayseri</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>Afşar, Kılbasan *Karaman -Konya</p> <p>İncirlik -Adana</p> <p>Yanpar, Gökçeburun *Silifke -İçel</p> <p>4. Atasözü.</p> <p>Maydos *Eceabat -Çanakkale</p>
<p>meretz: 1. Maraz. 2. Bulaşıcı hastalık. 3. Frengi hastalığı. 4. (ağız)Kötü niyet. (s.447)</p>	<p>meres (I): [DS c: 4 s.3168]</p> <p>Kötü (kimse) : Meres ölmedi de kaldı.</p> <p>Çamköy *Göhlisar -Burdur</p>
<p>mıy (I): Beyin. (s.449)</p>	<p>mıyı: [DS c: 4 s.3195]</p> <p>Beyin.</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p> <p>Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>monşaq,-ğı: Boncuk. (s.453)</p>	<p>muncuh: [DS c: 4 s.3220]</p> <p>Boncuk.</p> <p>İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim -Kars</p> <p>*Erciş -Van</p>
<p>motor: Motor. (s.454)</p>	<p>motur: [DSc: 4 s.3212]</p> <p>Motor.</p> <p>Hasanoğlan -Ankara</p>
<p>mör (I): 1. Mühür. (s.455)</p>	<p>mor (III): [DS c: 4 s.3210]</p> <p>Mühür.</p>

	-Bitlis köyleri
munşa: Bunca, bu kadar. (s.457)	bunca (I): [DS c: 1 s.792] Bu kadar, bu kadar çok. -Samsun *Arapkir - Malatya Cenciğe - Erzincan
munşalıq,-ğr: Bunca, bu kadar, bu kadarlık. (s.457)	buncak: [DS c: 1 s.792] Bu kadar. -Balıkesir -Malatya
muñ: 1. Kaygı, keder, hüzn, elem. (s.458)	bun: [DS c: 1 s.791] Sıkıntı. -Yozgat
muñay-: Efkarlanmak, kederlenmek. (s.458)	buñal-: [DS c: 1 s.791] Usanmak, yorulmak, bunalmak, darda kalmak. Nefsiköseli *Görel - Giresun Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir - Trabzon *Milas - Muğla
miñ: Bin. (s.463)	min: [DS c: 4 s.3201] Bin. Koyundere *Ahıska - Kars
min- (II): Binmek. (s.465)	min-: [DS c: 4 s.3202] Binmek. Eziler *Güney - Denizli Karakoyunlu - Kars

	*Erciş - Van
namazsıl: Namazını kazaya bırakınayıp vaktinde kılan kimse. (s.469)	namazcıl: [DS c: 4 s.3237] Sürekli namaz kılan. *Taşköprü - Kastamonu
nokat (II): Nohut. (s.476)	nofut: [DS c: 5 s.3255] Nohut. Hasanoğlan - Ankara
oyla-: 1. Düşünmek, muhakeme etmek. (s.482)	oylan-: [DS c: 5 s.3303] 2. Düşünmek, geçmiş bir olayı anımsamak. Dallıca *Nazilli - Aydın Yeniköy *Seyitgazi - Eskişehir Misis - Adana
ompa: 1. Aşık kemiğinin atıldığında dik gelmesi. (s.488)	omba: [DS c: 5 s.3181] Aşık oyununda aşığın dik durması. *Bayburt - Gümüşhane
onşa: O kadar. (s.489)	onca: [DS c: 5 s.3284] O denli (çok olan şeyler için) : Onca şeyi ne yapacaksın? Çığırı *Dinar Afyon *Eğridir köyleri - Isparta Güney *Yeşilova - Burdur Kösten, Abaç, Honaz *Acıpayam, Yukarıseyit *Çal - Denizli *Bergama - İzmir Kemaliye, *Alaşehir - Manisa Demirkapı *Susurluk - Balıkesir

	<p>Fili *Biga -Çanakkale</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>*Devrek -Zonguldak</p> <p>Kocabey *Şavşat -Artvin</p> <p>*Ağın -Elazığ</p> <p>*Arapkir -Malatya</p> <p>-Gaziantep</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>Çomaklı *Korkuteli -Antalya</p> <p>Yenice *Tarsus -İçel</p> <p>Ceylân *Lüleburgaz -Kırklareli</p>
orın: 1. Yer, mekan. (s.495)	<p>orun (I): [DS c: 5 s.3292]</p> <p>Yer, oturulacak yer: Ziyafetteki orunum nerede?</p> <p>Türkistan göçmenleri -İstanbul</p> <p>-Trabzon</p>
otaşı: Sınıkçı, kırıkçı, çıkıkçı. (s.497)	<p>otacı: [DS c: 5 s.3294]</p> <p>1. Doktor.</p> <p>-Bursa</p> <p>Adapazarı -Kocaeli</p> <p>-Niğde</p> <p>-Edirne</p>
otur-: 1. Oturmak. (s.498)	<p>otu-: [DS c: 5 s.3297]</p> <p>Oturmak.</p> <p>İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim -Kars</p>
otun: Odun, yakacak, yakıt. (s.498)	<p>otun (II): [DS c: 5]</p> <p>Odun.</p>

	Çilehane *Reşadiye - Tokat
oyav: 1. Uyanık, ayık. (s.499)	oyanık: [DS c: 5 s.3302] Uyanık. *Erciş - Van
ögey: 1. Üvey. (s.500)	öğey: [DS c: 5 s.3317] Üvey. Peşman *Daday - Kastamonu Kerkük
özge: Başka,özge, ayrı. (s.501)	özgı: [DS c: 5 s.3374] Yabancı. Baku göçmenleri – İstanbul
özger-: 1. Değişmek, farklılaşmak, başkalaşmak. 2. Yer değiştirmek. (s.501)	özge-: [DS c: 5 s.3374] Değişmek: Beni görünce yüzü özger. - Sivas
ölekse: 1. Leş (hayvan). (s.504)	öleş: [DS c: 5 s.3333] Leş. - Amasya *Nizip - Gaziantep Berit ve Gâvurdağı Yörükleri - Maraş Çukurova - Adana
öle-ölgence: Ölenedek, ölünceye kadar. (s.504)	ölençen: [DS c: 5 s.3333] Ölünceye değin.

	Koyundere *Ahıska - Kars
ölşe-: 1. Ölçmek, tartmak. (s.505)	ölçele-: [DS c: 5 s.3331] Ölçmek. Çilehane *Reşadiye - Tokat
ölik,-gi: 1. Ceset, naaş. (s.505)	ölük: [DS c: 5 s.3335] Ölmüş, cansız. Gemene - Isparta *Kurşunlu - Çankırı - Konya
ölimşi: Ölümcül. (s.506)	ölümcül: [DS c: 5 s.3335] Ağır hasta. İsabey *Çal Denizli
örük,-gi: 1. Kayısı. 2. Erik. (s.511)	örük (I): [DS c: 5 s.3355] 1. Erik. Hacıahmet *Düzce - Bolu Karabüzey *Araç - Kastamonu - Samsun
ötken-ketken (II): Gelip geçmiş, olup bitmiş. (s.512)	ötken: [DS c: 5 s.3359] Geçmiş (zaman için). Türkistan göçmenleri - Trabzon
palav: Pilav. (s.516)	pilôv: [DS c: 5s.3455] Pilav.

	-Gaziantep
papaha: Papak, kalpak. (s.517)	papak: [DS c: 5s.3395] 1. Kalpak. -Samsun -Amasya *Artova -Tokat Kuz*Akkuş -Ordu -Trabzon -Rize -Kars
päk: Pak, kusursuz, temiz. (s.520)	pek (I): [DS c: 5 s.3422] Temiz. Peşman *Daday -Kastamonu
päle (I): Bela, felaket. (s.520)	pele (V): [DS c: 1 s.609] Belâ. *Fethiye köyleri -Muğla
pışaq,-ğı: Bıçak. (s.528)	pıçak: [DS c: 5 s.3441] Bıçak. *Merzifon -Amasya *Antakya -Hatay
pis- (I): (yemek) Pişmek. (s.529)	büş- (I): [DS c: 1 s.830] Pişmek. Diyarbakır

pisir- :1. Pişirmek, haşlamak. (s.529)	büşü- : [DS c: 1 s.830] Pişirmek. Develi, Darıca *Düzce - Bolu *Bartın - Zonguldak
piş-(I) :1. (elbise) Biçmek. (s.529)	piç- : [DS c: 5 s.3454] Kesmek, biçmek. Karapapak - Kars
ramazan : Ramazan. (s.532)	ırmızan : [DS c: 4 s.2489] Ramazan. Güney *Yeşilova - Burdur Gönen - Isparta
rahat : Rahat, huzur, saadet. (s.533)	ıraat : [DS c: 4 s.2481] Rahat. - Niğde
saqal : Sakal. (s.542)	sakgal : [DS c: 5 s.3521] Sakal. Zarşat - Kars
samsa (I) : Bir tür börek. (s.547)	samsı (II) : [DS c: 5 s.3535] 1.İçine kıyma, patates, haşlanmış yumurta konularak dört köşe katlanan bir çeşit börek. Ağlı *Küre – Kastamonu
saltañ : Tek, yalnızca, salt. (s.545)	saltan (I) : [DS c: 5 s.3531] Yalnız, tek.

	*Sivrihisar, Numanoluk *Seyitgazi - Eskişehir *Kaş - Antalya
sañğı-: (Kuş) Pislemek. (s.548)	sangı (II): [DS c: 5 s.3539] Kuş gübresi. -Burdur
sarğılt: Sarımsı, sarımtırak. (s.550)	sargut: [DS c: 5 s.3546] Açık saman rengi, sarımsı. -Samsun
sarımsaq,-ğı: Sarımsak. (s.551)	sarımsak: [DS c: 5 s.3535] Sarımsak. İsabey *Çal - Denizli *Kilis - Gaziantep -Maraş -Hatay Hasanoğlan - Ankara *Bor - Niğde
satuvşı: Satıcı, pazarlayıcı. (s.552)	satıkçı: [DS c: 5 s.3552] Tüccar. -Niğde
saval: Sual, soru. (s.553)	suval: [DS c: 5 s.3704] Soru. -Gaziantep

<p>säbiy: Bebek, sabi, küçük çocuk. (s.555)</p>	<p>sabı: [DS c: 5 s.3509]</p> <p>Bir yaşımdan küçük çocuk, bebek. Çamköy *Göhlisar -Burdur</p>
<p>säki: Seki, tahta sedir, peyke. (s.556)</p>	<p>seki (III): [DS c: 5 s.3571]</p> <p>1.Sedir, kerevet. *Uluborlu, *Senirkent, Çandır *Sütçüler - Isparta Çöplü *Çivril, *Çal -Denizli *Alaşehir -Manisa -Balıkesir *Söğüt -Bilecik *Tosya -Kastamonu -Çorum *Merzifon -Amasya *Ardahan -Kars Dişli *Sorgun -Yozgat Çanlılı *Ayaş -Ankara -Kars *Akseki -Antalya</p>
<p>sebep: Neden, sebep. (s.558)</p>	<p>sebef: [DS c: 5 s.3565]</p> <p>Neden, sebep. Koyundere *Ahıska -Kars</p>
<p>segiz: Sekiz. (s.558)</p>	<p>sekkiz: [DS c: 5 s.3573]</p> <p>Sekiz. Zarşat -Kars *Antakya -Hatay</p>

<p>sezimdi: Duygulu, içli, hassas. (s.558)</p>	<p>sezgili: [DS c: 5 s.3601]</p> <p>Anlayışlı, duygulu, içli.</p> <p>-Samsun</p>
<p>semizot: Semizotu. (s.561)</p>	<p>semizlik: [DS c: 5 3582]</p> <p>Semizotu.</p> <p>*Bor -Niğde</p>
<p>sigara:Yaprak sigarası, puro. (s.564)</p>	<p>cıgara: [DS c: 2 900]</p> <p>Sigara.</p> <p>Körküler *Yalvaç -Isparta</p> <p>İğneciler *Mudurnu -Bolu</p> <p>-Amasya ve ilçeleri</p> <p>*İğdir -Kars</p> <p>Cenciğe -Erzincan</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>Köşker -Kırşehir</p>
<p>solğın:1. Solgun, solmuş. (s.568)</p>	<p>solgun: [DS c: 5 s.3662]</p> <p>Buruşuk.</p> <p>Yassiören *Senirkent -Isparta</p>
<p>soñ: Sonra. (s.570)</p>	<p>sona (II): [DS c: 5 s.3665]</p> <p>Sonra.</p> <p>Yozgat</p> <p>*Güdül ve köyleri Ankara</p>

<p>soñıra: Sonra. (s.570)</p>	<p>soñıra: [DS c: 5 S.3666]</p> <p>Sonra. Hasanoğlan -Ankara Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya</p>
<p>söyle-:1. Konuşmak, söylemek. 2. Söylenmek. (s.572)</p>	<p>söle-: [DS c: 5 S.3679]</p> <p>Söylemek, konuşmak. *Akçakoca -Bolu</p>
<p>söyles-:Söyleşmek, konuşmak. (s.572)</p>	<p>söleş-: [DS c: 5 S.369]</p> <p>Konuşmak: Şu adamlar ne söleşiyorlar? Çilehane *Reşadiye -Tokat *Antakya -Hatay</p>
<p>suret: 1. Resim, tablo. 2. Fotoğraf, resim. (s.575)</p>	<p>surat (I): [DS c: 5 S.3700]</p> <p>Resim, fotoğraf İsabey *Çal, Alâaddin *Acıpayam, Kösten - Denizli Şehköy -Aydın *Arapkir -Malatya *Nizip -Gaziantep *Bor -Niğde</p>
<p>süz- (I):(boynuzlu hayvan) Boynuzlamak, süsmek, tos vurmak. (s.579)</p>	<p>süs- (I): [DS c: 5 S.3727]</p> <p>1.Toslamak, boynuz vurmak.</p>

	<p>Yassıören *Senirkent, *Gelendost, *Atabey, *Eğridir köyleri, Gönen -Isparta</p> <p>Kavak *Yeşilova -Burdur</p> <p>Kale *Tavas, *Çivril, Ekse *Çal -Denizli</p> <p>*Nazilli, *Bozdoğan -Aydın</p> <p>-İzmir ilçe ve köyleri</p> <p>Zeytinli *Edremit -Balıkesir</p> <p>Kemallı *Ezine -Çanakkale</p> <p>-Kütahya</p> <p>*Söğüt -Bilecik</p> <p>*Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>*Gebze, *Kandıra -Kocaeli</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>Kışla, Aliköy *Çaycuma -Zonguldak</p> <p>*Taşköprü, Peşman, *Daday, Aşağı Kayı</p> <p>*Tosya -Kastamonu</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>Muscalı, *Çarşamba -Samsun</p> <p>Zara, Ilık su -Amasya^Perşembe -Ordu</p> <p>*Tirebolu, *Mesudiye -Ordu</p> <p>*Kemaliye -Erzincan</p> <p>*Kızılcahamam, *Keskin, *Çubuk -</p> <p>Ankara</p> <p>-Kırşehir</p> <p>Aşağı Pınar -Kayseri</p> <p>Bakırdağ, Çataloluk *Develi -Kayseri</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>-Konya ilçe ve köyleri</p> <p>*Feke, Gâvurdağı -Adana</p> <p>-İçel ilçe ve köyleri</p> <p>*Alanya -Antalya</p> <p>-Muğla</p>
--	--

	<p>*Lüleburgaz -Kırıkkale Karamemet *Çorlu, *Hayrabolu -Tokat</p>
<p>sünet: 1. Peygamberefendimizin müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu sözler. 2. Erkek çocuğu sünet etme. (s.581)</p>	<p>sünet (III): [DS c: 5 S.3716]</p> <p>Sünet. Hasanoğlan -Ankara</p>
<p>sızda-: 1. Sızlamak, zonklamak. (s.584)</p>	<p>sızla-: [DS c: 5 S.3630]</p> <p>Sızlamak. -Samsun Tekeler, İncekum *Silifke -İçel</p>
<p>sınıqşı: Sınıqçı, kırıkçı. (s.589)</p>	<p>sınıqçı: [DS c: 5 S.3614]</p> <p>Kırık, çikık bağlayan kimse. -Isparta -Bolu -Amasya *Şebinkarahisar -Giresun Yavuz *Şavşat, *Ardanuç köyleri, Erkinis *Yusufeli -Artvin -Erzurum -Erzincan -Van -Maraş ilçe ve köyleri *Koyulhisar, *Şarkışla, *Gürün, Çepni *Gemerek, *Zara -Sivas Köşker -Kırşehir *Bünyan, *Pınarbaşı ve köyleri -Kayseri Genezin *Avanos -Nevşehir</p>

	<p>*Bor -Niğde</p> <p>-Konya</p> <p>Höketçe *Saimbeyli -Adana</p> <p>*Silifke -İçel</p> <p>-Muğla</p>
tabaq,-ğı (I): 1. Tabak. (s.595)	<p>dabak (III): [DS c: 2 S.1312]</p> <p>Yemek tabağı.</p> <p>Mençek *Ermenek -Konya</p>
taban (I): 1. Ayak tabanı. (s.595)	<p>daban (VI): [DS c: 2 S.1313]</p> <p>1. Ayağın altı, taban.</p> <p>*Eşme köyleri -Uşak</p> <p>Körküler *Yalvaç -Isparta</p> <p>Başpınar *Tefenni -Burdur</p> <p>*Sarayköy köyleri -Denizli</p> <p>-Manisa çevresi</p> <p>*Savaştepe -Balıkesir</p> <p>*Emet -Kütahya</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>-Samsun</p> <p>Zana -Amasya</p> <p>*Zile -Tokat</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>*İğdır -Kars</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>Taşoluk *Göksün, -Maraş</p> <p>Hisarcık *Yayladağı, *Antakya -Hatay</p> <p>Karaözü *Gemerek, *Gürün, *Kangal -Sivas</p> <p>Divanlı, Bektaşlı *Boğazlıyan -Yozgat</p> <p>Avşar köyleri *Pınarbaşı -Kayseri</p> <p>*Mucur -Kırşehir</p>

	<p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>*Mut -İçel</p> <p>*Milas -Muğla</p>
<p>sağın-: Takınmak, kendine takmak. (s.597)</p>	<p>dakin-: [DS c: 2 S.1331]</p> <p>Altın, inci gibi ziynet eşyasını takmak. -Niğde</p>
<p>taz: 1. İnsan başında çıkan ve saç dökülmesine yol açan bulaşıcı bir hastalık, saç mantarı, saç kıran. Başında hiç saçı olmayan kimse; başında yer yer saçı olan kimse; tepesindeki saçları dökülmüş olan kimse, dazlak. 2. (ağız). Kel, dazlak. (s.597)</p>	<p>daz (I): [DS c: 2 S.1390]</p> <p>2. Saçsız baş, kel.</p> <p>*Edremit -Balıkesir</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>-Sinop ve çevresi</p> <p>-Amasya</p> <p>*Zile -Tokat</p> <p>Bayburt, İrişli *Sarıkamış, *Iğdır -Kars</p> <p>-Van</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>*Divriği -Sivas</p> <p>*Ayaş -Ankara</p> <p>*Pınarbaşı -Kayseri</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>-Adana</p> <p>*Karaağaç -Tekirdağ</p>
<p>taq- (IV): 1.Bir şeyi başka bir nesneye asmak, yapıştırmak, iliştiirmek, takmak. (s.600)</p>	<p>dak- (I): [DS c: 2 S.1332]</p> <p>1. Asmak.</p> <p>Yassıviran *Senirkent -Isparta</p> <p>Zana -Amasya</p>
<p>tal (I): Yaş dalları olan, ince yapraklı ağaç. (s.601)</p>	<p>dal (XI): [DS c: 2 S.1333]</p> <p>1. Ağaç: Bağımızda beş dal erik var.</p>

	-Ankara
tala-: 1. (köpek, kurt vb.) Dişlemek, ısırarak, dalmak. (s.601)	tala- (III): [DS c: 5 S.3815] Köpek ısırarak. *Koyulhisar - Sivas
talaba: Medrese öğrencisi, talebe. (s.601)	telebe: [DS c: 5 3870] Öğrenci. Koyundere *Ahıska - Kars
talaq,-ğı (II): Dalak. (s.602)	dalah (II): [DS c: 2 S.1335] Dalak. Kızılçakçak *Arpaçay - Kars Palha *Divriği - Sivas
tam (I): 1. Balçıktan, kerpiçten elle yapılmış, çatısız ev, dam. (s.605)	dam: [DS c: 2 S.1347] 1. Toprak damlı ev, kulübe, köy evi. Ulubey *Senirkent - Isparta Güney *Yeşilova, Yayla *Tefenni, - Burdur İğdecik, Sancaklıboz - Manisa *Bayramiç - Çanakkale Çavdarlı *Şavşat - Artvin İrişli, Bayburt *Sarıkamış, - Kars köyleri Cenciğe, Ergan, - Erzincan İsmetpaşa - Malatya *Siverek - Urfa - Gaziantep *Afşin, - Maraş *Antakya - Hatay İğdeli *Gemerek, *Gürün - Sivas *Yerköy - Yozgat

	<p>-Ankara ve çevresi Yeniköy *Ereğli, Atlandı *Kadınhanı, Arısama -Konya Uzuncaburç *Silifke, Emirler, -İçel *Milas, *Bodrum -Muğla</p>
tamşı: Damla. (s.606)	<p>tamşı: [DS c: 5 S.3820]</p> <p>Damla, sızıntı: Bu yıl gökten tamşı düşmedi. Erkinis *Yusufeli –Artvin</p>
tamuk: Cehennem. (s.606)	<p>tamu: [DS c: 5 3820]</p> <p>Cehennem. *Bornova -İzmir -Manisa Alanos -Samsun Ezinepazarı -Amasya -Trabzon Maçaris *Erciş -Van Üçem *Balâ -Ankara *Ürgüp, -Nevşehir *Tarsus -İçel</p>
tamır (I): 1. Bitki kökü. 2. Damar. 3.Köken, asıl, temel. (s.606)	<p>tamir: [DS c: 5 s.3819]</p> <p>Bitki kökü. Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya</p>
tandır: Tandır. (s.607)	<p>tandır (I): [DS c: 5 s.3821]</p> <p>Odunun yakılarak kömür yapıldığı fırın. *Maçka ve köyleri -Trabzon</p>

<p>Tantıq:Ağzına geleni söyleyen, geveze, boşboğaz (kimse). (s.607)</p>	<p>Tantan: [DS c: 5 s.3823]</p> <p>Geveze, boşboğaz. Buğabağı -Çorum Solday *Maçka -Trabzon ve çevresi *Kalecik -Ankara</p>
<p>tanıs (I):Tanış, tanıdık, bildik. (s.607)</p>	<p>tanışık: [DS c: 5 s.3822]</p> <p>Bildik, ahbap. *Gelendost, İğdecik *Eğridir ve köyleri - Isparta Çerçin -Burdur Yukarı Seyit *Çal, Çöplü *Çivril -Denizli Kılkiş -İzmir Yeniköy -Balıkesir Tokat -Eskişehir. *Kandıra -Kocaeli *Akyazı ve çevresi -Sakarya *Kurşunlu -Çankırı *İskilip -Çorum *Çarşamba -Samsun -Trabzon ve çevresi -Rize Adakale *Ardanuç -Artvin *Nizip, -Gaziantep *Antakya -Hatay Hacııyas *Koyulhisar, Maksutlu *Şarkışla, - Sivas Çanıllı *Ayaş -Ankara Afşar köyleri *Pınarbaşı -Kayseri *Bor, -Niğde *Ermenek -Konya *Mut ve köyleri -İçel</p>

	*Milas - Muğla *Lüleburgaz - Kırıkkale
tän (I): Vücut, beden, ten. (s.618)	ten (V): [DS c: 5 s.3879] Vücut. -Trabzon Vazıldan *Divriği - Sivas *Ermenek - Konya
tärbiye: Terbiye, eğitim. (s.618)	terviye: [DS c: 5 s.3897] Terbiye. İrişli, Bayburt *Sarıkamış - Kars
tätti: Şeker tadında olan, tatlı, lezzetli. 2.Şekerli şeylerle yapılan yiyecek, tatlı. (s.619)	tatlı: [DS c: 5 s.3846] 2.Bal: Çarşıdan tatlı aldım. *Vezirköprü – Samsun
tebin- (II): 1.Tepinmek. (s.620)	depin-: [DS c: 2 s.1429] 1. Tepinmek. Muradiye - Rize Güzeloluk *Silifke - İçel
tebis-: 1. Birbirini tepmek, tepişmek. (s.621)	depiş-: [DS c: 2 s.1429] Tepişmek. -Gaziantep -Niğde -Konya
tez (I): Tez, çabuk, acele, ivedi. (s.621)	tiz: [DS c: 5 s.3944] Tez. Muncusun - Kayseri

<p>teke: Teke. (s.622)</p>	<p>deke: [DS c: 2 s.1407]</p> <p>Erkek keçi, teke. Bağıllı *Eğridir -Isparta *Ermenek -Konya *Silifke -İçel</p>
<p>temir: Demir. (s.624)</p>	<p>demur (I): [DS c: 2 s.1420]</p> <p>Demir. Çayağzı *Şavşat -Artvin</p>
<p>teñ (II):1. Denk, aynı ölçüde, eşit. (s.624)</p>	<p>tenk: [DS c: 5 s.3882]</p> <p>Uygun, denk. -Malatya</p>
<p>tep-:1. (at, eşek vb) Çifte atmak, tepmek, tekme atmak. (s.626)</p>	<p>dep- (I): [DS c: 2 s.1430]</p> <p>1. Tekme atmak, tekmelemek. *Antakya -Hatay İncekum *Silifke -İçel</p>
<p>teпки: 1. Tepik, çifte, tekme. (s.626)</p>	<p>depik (I): [DS c: 2 s.1428]</p> <p>Tekme, çifte: Beygir çocuğu bir depikte yıktı. Sürez *Bozdoğan -Aydın Bademli *Dikili, *Ödemiş köyleri, *Kiraz köyleri -İzmir *Alaşehir ve köyleri -Manisa Kongurca *Savaştepe -Balıkesir -Eskişehir Kastomonu ve çevresi *Kargı -Çorum *Zile -Tokat</p>

	<p>Aşudu *Darende -Malatya</p> <p>Haval, *Kilis, -Gaziantep</p> <p>*Afşin -Maraş</p> <p>*Antakya, Reyhanlı ve Amik ovası</p> <p>Türkmenleri *Reyhanlı, *Dörtyol -Hatay</p> <p>Karaözü *Gemerek, *Kangal ve köyleri -Sivas</p> <p>Gökdere *Akdağmadeni -Yozgat</p> <p>Türkmen, Avşar aşiretleri, Pazarören,</p> <p>Yeniköy *Pınarbaşı, *Bünyan -Kayseri</p> <p>-Nevşehir</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>*Ereğli -Konya</p> <p>Gâvurdağı *Cebelibereket, Ergin -Adana</p> <p>İncekum *Silifke, Hacıhamzalı, Gülek</p> <p>*Tarsus, *Mut köyleri -İçel</p>
<p>ter- (II): Dermek, derlemek, toplamak. (s.626)</p>	<p>der-: [DS c: 2 s.1435]</p> <p>Ekini biçip toplamak,</p> <p>-İstanbul</p> <p>Zencidere, -Kayseri</p> <p>Ceyhan *Ereğli -Konya</p> <p>Yapıntı *Mut -İçel</p> <p>Pisi –Muğla</p>
<p>tereñ:1. Derin, dibi gözükmeyen. (s.627)</p>	<p>teren: [DS c: 5]</p> <p>Derin: Bizim kuyu çok terendir.</p> <p>Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>

tiyin: Sincap. (s.630)	tin (IV): [DS c: 5 S.3936] Sincap. -Samsun
tobık: Topuk. (s.630)	toppuh: [DS c: 5 3966] Topuk. Çarıklı *İğdir - Kars
toğız: 1. Dokuz. (s.631)	dakguz: [DS c: 2 S.1331] Dokuz. *İğdir - Kars
toyım: 1. Doyum, tatmin, kanaat. (s.633)	toyum: [DS c: 5 s.3978] Yeter bulma, yetinme, doyum. *Bornova - İzmir
tok (I): 1. Tok. 2. Karnı tok, sırtı pek. (s.633)	doh: [DS c: 2 s.1539] Tok. -Samsun
toqpaq,-ğı: 1. Tokmak. (s.633)	tohmah: [DS c: 5 s.3946] Taş dibekte bulgur vb. şeyler döğmekte kullanılan ağaç saplı tokmak. Karaözü *Gemerek - Sivas Sarıhamzalı *Sorgun - Yozgat
toqsan (I): Doksan. (s.634)	dohsan: [DS c: 2 s.1540] Doksan.

	Koyundere *Ahıska - Kars
toqta- :1. Durmak, duraklamak. 2. Bir yerde kalmak, konaklamak. (s.634)	tohta- : [DS c:5 s.3947] 1.Durmak, beklemek, kalmak, dinlenmek. -Samsun Şeysahi - Amasya Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı – Konya
topıraq,-ğı :Toprak. (s.639)	torpah : [DS c: 5 s.3971] Toprak. Tekir *Silifke, Tozkovan *Gülner – İçel
torğay : Serçe, serçe kuşu. (s.639)	torgay : [DS c: 5 s.3970] Serçe. *Mudanya - Bursa Kırım göçmenleri - Eskişehir
torı (I) : 1. Doru (at). (s.640)	toru (III) : [DS c: 5 s.3972] Koyu kırmızı, doru (at için). -Kütahya
torım :1. Tek hörgüçlü deve yavrusu. (s.640)	torum (I) : [DS c: 5] Deve yavrusu. *Gelendost - Isparta Karkıncık *Tefenni - Burdur Dağal *Çal - Denizli *Bergama, *Bornova - İzmir *Alaşehir - Manisa ve çevresi

	<p>-Balıkesir</p> <p>*Tosya -Kastamonu</p> <p>-Urfa</p> <p>-Konya</p> <p>*Datça -Muğla</p> <p>-Edirne</p>
töse-: 1. Döşemek, sermek.(s.645)	<p>döşse-: [DS c: 2 s.1591]</p> <p>Döşemek.</p> <p>*Bor -Niğde</p>
tösek,-gi: 1. Döşek, yatak. (s.645)	<p>döşsek (I): [DS c: 2 s.1591]</p> <p>Yatak, şilte, minder.</p> <p>İshaklı *Bolvadin, Dikici *Dinar, *Sandıklı - Afyon</p> <p>*Eğridir köyleri, İlyas *Keçiborlu, Kumdanlı, *Yalvaç, Yassıviran *Senirkent - Isparta</p> <p>İğdir *Çivril, Eziler, Güney *Buldan - Denizli</p> <p>Sürez *Bozdoğan -Aydın</p> <p>Tepeköy *Torbalı -İzmir</p> <p>-Manisa</p> <p>Danişment *Savaştepe -Balıkesir</p> <p>*Emet -Kütahya</p> <p>*Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>*Sungurlu, -Çorum</p> <p>*Zile -Tokat</p> <p>-Ordu ve köyleri</p> <p>-Kars köyleri</p>

	<p>-Erzurum</p> <p>-Maraş ve çevresi</p> <p>Hisarcık, *Yayladağı, *Antakya -Hatay</p> <p>*Gülrün ve köyleri, *Kangal ve köyleri - Sivas</p> <p>-Yozgat</p> <p>Hasanoğlan, Çayırılı *Haymana, -Ankara</p> <p>-Kırşehir</p> <p>-Nevşehir</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>-Konya</p> <p>*Mut köyleri, İncekum *Silifke -İçel</p>
tuvğan: 1. Öz. 3. Akraba. (s.647)	<p>tuvğan: [DS c: 5 s.4004]</p> <p>Akraba, dost.</p> <p>*İlgın -Konya</p>
tuz: Tuz. (s.649)	<p>duz: [DS c: 2 s.1615]</p> <p>Tuz.</p> <p>Oğuz *Acıpayam -Denizli</p> <p>-Samsun ve ilçeleri</p> <p>Kaptanpaşa köyleri *Çayeli -Rize</p> <p>Karapapak *İğdır -Kars</p> <p>Hacıhamzalı, Gülek *Tarsus -İçel</p>
tuzaq,-ğı: Tuzak. (s.649)	<p>duzak: [DS c: 4]</p> <p>Tuzak.</p> <p>Kumdanlı *Yalvaç -Isparta</p> <p>-Çorum</p> <p>Kaptanpaşa köyleri *Çayeli -Rize</p> <p>Karaözü *Gemerek -Sivas</p>

	Hamurcu *İncesu - Kayseri Bayafşar - Konya
tuzdıq: Tuz, yağ, soğan ve sarımsaktan yapılan bir tür sos. (s.649)	duzluk: [DS c: 2 s.1615] İçine tuz, nane, sarımsak konulmuş yoğurt. Belenkeşli *Mersin - İçel
tutam: 1. Tutam. 2. Tutamlık. (s.655)	dutam: [DS c: 2 s.1612] Elle tutulan miktar, tutam. Kumdanlı *Yalvaç - Isparta
tüz- (II): Dizmek, kurmak, oluşmak. (s.658)	düz- (IV): [DS c: 2 s.1647] Dizmek (ipliğe boncuk vb. şeyleri). *Zile - Tokat Koyundere *Ahıska, - Kars
tüzet-: Düzeltmek. (s.658)	düzet-: [DS c: 2 s.1646] Düzeltmek. *Kandıra - Kocaeli - Çankırı
tüzüvle-: 1. Dümdüz etmek, doğrultmak, düzeltmek. (s.658)	düzle- (I): [DS c: 2 s.1647] 1. Düzeltmek. - Rize köyleri
tüv (I): Tüy. (s.666)	tüüğ: [DS c: 5 s.4018] Tüy, ince kıl. İncekum *Silifke - İçel

tüye: Deve. (s.658)	tüve: [DS c: 5 s.4018] 2.Deve. Karaçayır - Tokat
tülki: Tilki. (s.661)	tülkü: [DS c: 5 s.4010] Tilki. Koyundere *Ahıska - Kars
türtpekte-: 1. Dürtüklemek. (s.664)	dürtekle-: [DS c: 2 s.1635] Dürtüp durmak. *Düzce - Bolu
tüs- (V): 1. İnmek, düşmek. (s.664)	tüş-: [DS c: 5 s.4017] İnmek. - Kars
tütün: Duman. (s.666)	tütün: [DS c: 5 s.4017] Duman. - Çorum Sivrikise *Havza - Samsun - Trabzon - Erzincan *Kilis - Gaziantep - Maraş Sarihamzalı *Sorgun - Yozgat Kıbrıs, Hasanoğlan - Ankara

<p>tıy-:1. Kesmek, dindirmek. (s.667)</p>	<p>tıya-: [DS c: 5 s.3929]</p> <p>Kesmek. Kadıçiftliği *Yalova -İstanbul</p>
<p>tırmala-: 1. Tırmalamak, tırnaklamak. (s.670)</p>	<p>dırmala- (I): [DS c: 2 s.1471]</p> <p>Tırmalamak. *Taşköprü -Kastamonu</p>
<p>tırna (I): 1. Turna. (s.671)</p>	<p>durna (I): [DS c: 2 s.1606]</p> <p>Turna kuşu. Kumdanlı, *Yalvaç -Isparta -Kütahya Kasımlar *Gölpazarı -Bilecik *Sivrihisar -Eskişehir *Taşköprü -Kastamonu *Kurşunlu -Çankırı -Çorum -Samsun *Merzifon -Amasya *Zile -Tokat Ersis *Yusufeli, Yavuz *Şavşat -Artvin *Iğdır -Kars *Erciş -Van -Gaziantep *Antakya -Hatay *Kangal ve köyleri -Sivas *Avanos -Kırşehir *Bor -Niğde</p>

<p>tırnaq,-ğı: 1. Tırnak.2. Pençe, tırnak. (s.671)</p>	<p>dırnak (I): [DS c: 2 s.1472]</p> <p>Tırnak. Güney *Yeşilova -Burdur -Samsun -Gaziantep *Antakya -Hatay -Niğde *Ermenek -Konya</p>
<p>tiz-: 1.Dizmek, sıralamak. (s.672)</p>	<p>düz- (IV): [DS c: 2 s.1647]</p> <p>Dizmek (ipliğe boncuk vb. şeyleri). *Zile -Tokat Koyundere *Ahıska, -Kars</p>
<p>tikelen-:Diklenmek, karşı durmak, kafa tutmak. (s.673)</p>	<p>dikel- (I): [DS c: 2 s.1485]</p> <p>Karşı gelmek, kafa tutmak, dayatmak, dikleşmek. Bayat *Emirdağ -Afyon *Sarayköy köyleri -Denizli Eymir *Bozdoğan -Aydın Kıratlı *Dikili -İzmir *Edremit, Yeniköy -Balıkesir -Kastamonu *Kurşunlu -Çankırı Irmaksırtı *Çarşamba -Samsun *Merzifon köyleri -Amasya *Zile -Tokat -Ordu Uşhum *Yusufeli -Artvin -Kars</p>

	<p>Malahis *Oltu -Erzurum</p> <p>*Refahiye çevresi -Erzincan</p> <p>-Maraş ve çevresi</p> <p>Hisarcık *Yayladağı, *Antakya köyleri - Hatay</p> <p>*Gürün, Savrun *Divriği, -Sivas</p> <p>Bahçeli *Bor, -Niğde</p> <p>*Fethiye ve köyleri -Muğla</p>
<p>tiksin-: 1. Bir şeyden şüphelenmek, kuşkulanmak 2. Ürpermek, tiksirmek. (s.674)</p>	<p>diksin-: [DS c: 2 s.1490]</p> <p>Tiksinmek, nefret etmek</p> <p>*Bor -Niğde</p>
<p>tilev: Dilek, ümit, arzu. (s.675)</p>	<p>dileh: [DS c: 2 s.1492]</p> <p>Dilek.</p> <p>Zarşat -Kars</p>
<p>tilmaş: Çevirmen, tercüman, dilmaç. (s.675)</p>	<p>dilmaç: [DS c: 2 s.1497]</p> <p>Çevirmen.</p> <p>Aziziye -Denizli</p> <p>*Bornova, *Urla -İzmir</p> <p>*Niksar -Tokat</p> <p>*Of -Trabzon</p> <p>-Kars</p> <p>*Oltu -Erzurum</p> <p>*Erciş -Van</p> <p>*Kiğı -Bingöl</p> <p>-Sivas</p> <p>-Niğde</p> <p>-Konya</p>

<p>uvan-: Avunmak, teselli bulmak. (s.679)</p>	<p>avın- (II): [DS c: 1 s.383]</p> <p>Avunmak. Ekse *Çal, Yukarıkaraçay *Acıpayam - Denizli Tepeköy *Torbalı -İzmir Eğrigöz, Yenice *Emet, -Kütahya Bozan, Tokat -Eskişehir *Alaçam -Samsun *Afşin, *Elbistan -Maraş Çepni *Gemerek -Sivas Bektaşlı *Boğazlıyan -Yozgat Beydili *Nallıhan -Ankara *Bor, -Niğde *Ermenek -Konya *Silifke -İçel Çomaklı *Korkuteli, *Elmalı, Çukurbağ *Kaş -Antalya Yakabağ *Fethiye -Muğla Kayapa *Lalapaşa -Edirne</p>
<p>uvat- (II):1. Avutmak, teselli etmek. 2. Gönlünü almak, gönlünü hoş etmek. (s.679)</p>	<p>avıt-: [DS c: 1 s.384]</p> <p>Avutmak. *Çal köyleri, Ovacık *Tavas -Denizli Sürez *Bozdoğan -Aydın Karahallı, *Uşak -Kütahya *Afşin, *Elbistan -Maraş -Hatay *Develi, Mahzemin -Kayseri Tömek -Konya *Mut köyleri, *Silifke, Aslanköy -İçel</p>

<p>uvqala-1.Ovmak, ovuşturmak. (s.680)</p>	<p>uvala-: [DS c: 6s.4790]</p> <p>Ovmak.</p> <p>Kars</p>
<p>uvız:1. Yeni doğurmuş memelilerin ilk sütü, ağız. (s.681)</p>	<p>ağuz (I): [DS c: 1 s.115]</p> <p>1. Yeni doğurmuş bir hayvandan ilk günlerde sağılan, koyu yapışkan süt, ağız.</p> <p>Güney *Yeşilova -Burdur</p> <p>Mengencik *Düzce, *Gerde -Bolu</p> <p>Aliköy, Karapınar *Çaycuma, *Safranbolu, Cumayanı -Zonguldak</p> <p>*Kargı, *İnebolu, -Kastamonu</p> <p>*Merzifon ve köyleri -Amasya</p> <p>Çilehane*Reşadiye, *Artova köyleri, Çayır, *Zile, Kızılköy, -Tokat</p> <p>Zile *Mesudiye, Danışman *Fatsa, Arpaköy, -Ordu</p> <p>*Görele ve köyleri, *Tirebolu ve köyleri -Giresun</p> <p>Denizli *Vakfikebir, Anaraş *Sürmene, *Maçka köyleri -Trabzon</p> <p>*Kelkit çevresi, Sobran -Gümüşhane</p> <p>Hemşin bucağı köyleri *Pazar, Güneyce -Rize</p> <p>Ersis, Erkinis *Yusufeli, *Ardanuç ve köyleri, *Şavşat köyleri-Artvin</p> <p>Taşburun, *İğdır, -Kars köyleri</p> <p>-Erzurum ve ilçeleri</p> <p>Sosunga *Çayırılı, *Kemaliye, *Refahiye ve çevresi, -Erzincan</p> <p>*Ahlal, -Bitlis</p>

	<p>-Diyarbakır</p> <p>-Muş</p> <p>*Nazimiye, *Hozat -Tunceli</p> <p>*Harput, Kesirik -Elâzığ</p> <p>-Malatya</p> <p>Hacılyas, Yukarıkale *Koyulhisar, Palha</p> <p>*Divriği, *Gürün ve köyleri, Kayalıpınar,</p> <p>*Yıldızeli, Soğukpınar *Kangal, Karaözü</p> <p>*Gemerek, Tutmaç, -Sivas</p> <p>*Kızılcahamam -Ankara</p> <p>*Bünyan ve köyleri -Kayseri</p> <p>Karadere *Gündoğmuş -Antalya</p> <p>Kerkük</p>
<p>uvis: 1. Elin iç tarafı, avuç, aya.2. Elin yarı yumulmuş şekliyle alabileceği miktar. (s.681)</p>	<p>avuç: [DS c: 1 s.382]</p> <p>Avuç, el ayası, ortası.</p> <p>Aydoğmuş *Keçiborlu, Y. Bademli *Şarki</p> <p>Karaağaç -Isparta</p>
<p>uyıt-: Mayalamak. (s.686)</p>	<p>uğüt- (II): [DS c: 6 .4063]</p> <p>Sütü yoğurt yapmak için mayalamak.</p> <p>Salda *Yeşilova -Burdur</p> <p>*Tire, *Çeşme -İzmir</p> <p>*Ermenek -Konya</p>
<p>uqsa-: Andırmak, benzemek. (s.686)</p>	<p>ohşa- (I): [DS c: 5 s.3275]</p> <p>Benzemek, andırmak.</p> <p>Alacahöyük -Çorum</p> <p>Erkinis *Yusufeli -Artvin</p>

<p>uqsas: Benzer, özdeş. (s.686)</p>	<p>ohşas: [Derleme Sözlüğü c: 5 s.3275]</p> <p>Benzeyiş. *Bergama * -İzmir</p>
<p>uqsat-: 1. Benzetmek. (s.686)</p>	<p>ohşat-: [Derleme Sözlüğü c: 5 s.3275]</p> <p>Benzetmek, yansılamak. *Bergama -İzmir</p>
<p>urla-: Çalmak, hırsızlık etmek, aşırılmak. (s.690)</p>	<p>oğrula-: [DS c: 5 s.3271]</p> <p>Çalmak. -Amasya -Gaziantep -Ankara</p>
<p>urı:Hırsız, uğru. (s.690)</p>	<p>oğru (I): [DS c: 5s.3271]</p> <p>Hırsız. *Bergama, *Bornova -İzmir Keskin -Eskişehir -Kastamonu -Amasya -Trabzon Zarşat, İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim - Kars Şabanözü *Polatlı -Ankara Köşker -Kırşehir *Osmaniye -Adana</p>
<p>usaq:1. Ufak, küçük.(s.691)</p>	<p>ufah: [DS c: 6 s.4784]</p> <p>Küçük, ufak. *İğdır Kars Yozgat</p>

<p>utul-: Yenilmek, mağlûp olmak. (s.692)</p>	<p>utul-: [DS c: 6 s.4048]</p> <p>Oyunda yenilmek, yitirmek. Uluşiran *Şiran Gümüşhane Malatya *Güdül ve köyleri Ankara</p>
<p>uylen-: (erkekler için) Evlenmek. (s.698)</p>	<p>ovlen-: [DS c: 5 s.3365]</p> <p>Evlenmek. Çarıkcı *İğdir -Kars</p>
<p>ules- (II): Üleşmek, bölüşmek, paylaşmak. (s.701)</p>	<p>uleş-: [DS c: 6 s.4064]</p> <p>Paylaşmak. *Eşme -Uşak *Dinar, -Afyon Cebel *Eğridir -Isparta Çerçin -Burdur *Çal, Çöplü *Çivril -Denizli *Bozdoğan, *Nazilli -Aydın Tepeköy *Torbalı, *Bergama -İzmir *Alaşehir -Manisa Yeniköy -Balıkesir *Biga, -Çanakkale *Mudanya -Bursa -Eskişehir köyleri -Bolu *Akyazı -Sakarya *Safranbolu -Zonguldak Peşman *Daday, -Kastamonu *Kurşunlu -Çankırı Tanrıvermiş *Mecitözü -Çorum *Boyabat -Sinop -Samsun</p>

	<p>Dekhacı *Merzifon -Amasya</p> <p>Bahtiyar *Ümranlı -Sivas</p> <p>Beyoba, Kayaş, Etimesgut, Ahili, Çanlı</p> <p>*Ayaş -Ankara</p> <p>Köşker -Kırşehir</p> <p>-Niğde ve çevresi</p> <p>Hatip, *İlgın -Konya</p> <p>Boynuyoğun -Adana</p> <p>Güzeloluk *Silifke, *Mut ve köyleri -İçel</p> <p>Güzelsu *Akseki -Antalya</p> <p>-Muğla</p> <p>Ceylân *Lüleburgaz -Kırklareli</p> <p>-Tekirdağ</p>
<p>uleştir-:Üleştirmek, dağıtmak, paylaşmak. (s.701)</p>	<p>uleştir-: [DS c: 6 s.4064]</p> <p>Bölüştürmek, paylaşmak.</p> <p>İğdecik, Bağlılı, Anamos *Eğridir -Isparta</p> <p>Çerçin *Bucak, Salda *Yeşilova -Burdur</p> <p>Oğuz *Acıpayam, Bereketli *Tavas, Çöplü</p> <p>*Çivril -Denizli</p> <p>*Bozdoğan -Aydın</p> <p>*Urla, *Bergama -İzmir</p> <p>-Manisa ve çevresi</p> <p>Fili *Biga -Çanakkale</p> <p>Hisarcık *Söğüt, Kurşunlu *Gölpazarı -Bil.</p> <p>-Eskişehir ve köyleri</p> <p>-Bolu</p> <p>-Sakarya</p> <p>Peşman *Daday -Kastamonu</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>-Samsun</p> <p>-Giresun</p>

	Hacıilyas *Koyulhisar - Sivas Ortabereket, Çanlı *Ayaş - Ankara Bahçeli, *Bor, - Niğde - Konya *Milâs - Muğla *Lüleburgaz - Kırklareli
ume: imece. (s.702)	umece: [DS c: 6 s.4795] İmece. Çepni *Gemerek Sivas
usti-bası: 1. Üst baş. (s.705)	ustbaş: [DS c: 6 s.40779] Giysi. Bağıllı, Anamos *Eğridir - Isparta *Merzifon köyleri - Amasya *Divriği - Sivas *Mut köyleri _İç. *Milas - Muğla
uş: Üç. (s.705)	uş(IV): [DS c: 6 s.4046] Üç Kütahya ve yöresi
halıq: 1. Aynı ülkede yaşayan, aynı uyruktan olan insan topluluğu.(s.713)	halh: [DS c: 3 s.2259] Halk. Koyundere *Ahıska - Kars
hana: Hane, ev. (s.713)	hanev: [DS c: 4 s.2272] Büyük ev. - Aydın ve köyleri

<p>hatim:Kur'an-ı Ke-rim'i baştan sona okuyup bitirmek ve bunun için yapılan izzeti ikram, ziyafet. (s.714)</p>	<p>hatim: [DS c: 3 s.2306] Düğünde davetlilere yedirilen yemek: Bugün ibrahim hatim yediyor İncesu, Şahmelik *Develi -Kayseri</p>
<p>şabaq,-ğı (II): Küçük balıkların genel adı. (s.718)</p>	<p>çabak (I): [DS c: 2 s.1030] Küçük cins balık. Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>şagal:Çakal. (s.719)</p>	<p>çahal (III): [DS c: 2 s.1039] Çakal. -Gaziantep</p>
<p>şağıl (I):Toprak yığını, küçük tepe, höyük. (s.719)</p>	<p>çağıl (I): [DS c: 2 s.1035] 1. Çakıl, çakıl yığını. Bademli *Dinar -Afyon *Eşme -Uşak *Gelendost, *Uluborlu, Yassıviran *Senirkent -Isparta Çeltek *Yeşilova -Burdur Devri *Bucak -Burdur Bereketli *Tavas, *Çivril, *Çal -Denizli Hamzabali, Sürez *Bozdoğan -Aydın Kemalpaşa *Armutlu, *Ödemiş -İzmir Alaşehir -Manisa Tepe *Seben -Bolu *Akyazı çevresi -Sakarya -İstanbul -Sinop *Çarşamba -Samsun</p>

	<p>Hacavera *Maçka -Trabzon</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p> <p>-Rize</p> <p>Ersis *Yusufeli -Artvin</p> <p>Hosor *Oltu -Erzurum</p> <p>Cenciğe -Erzincan</p> <p>-Malatya</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>*Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri - Hatay</p> <p>Palha *Divriği, *Gürün -Sivas</p> <p>Karahoca *Haymana, Solakuşağı</p> <p>*Şereflikoçhisar -Ankara</p> <p>*İncesu, Pazarören *Pınarbaşı -Kayseri</p> <p>*Bahçe -Adana</p> <p>*Mut köyleri -İçel</p> <p>Armutlu *Elmalı -Antalya</p>
<p>şaytan: 1. İblis, şeytan. (s.721)</p>	<p>şîtan: [DS c: 5 s.3790]</p> <p>Şeytan.</p> <p>Hasanoğlan -Ankara</p>
<p>şaytanarba: Bisikletin halk arasındaki eski adı. (s.721)</p>	<p>şeytanarabası (I): [DS c: 5 s.3767]</p> <p>1.Bisiklet.</p> <p>Uluğbey *Senirkent -Isparta</p> <p>*Biga -Çanakkale</p> <p>-Bursa</p> <p>-Kastamonu</p> <p>-Kütahya</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>İğneciler *Mudurnu -Bolu</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>Danışman *Fatsa, Sarıca *Gölköy, Kuzköy</p>

	<p>*Akkuş -Ordu</p> <p>*Alucra, Nefsiköseli *Görece -Giresun</p> <p>-Rize</p> <p>-Erzincan</p> <p>*Arapkir -Malatya</p> <p>-Ankara</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>-Konya</p> <p>*Silifke, *Mersin -İçel</p> <p>*Lüleburgaz -Kırıkkale</p> <p>Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs</p>
<p>şam (I):Mum, kandil, gaz lambası. (s.726)</p>	<p>şama (I): [DS c: 5 s.3742]</p> <p>2.Eski mumlu kibrit.</p> <p>-Sivas</p>
<p>şaman: Şamanlıkta, gelecekte haber verme, büyü yapma gibi görevleri olan, ruhlarla ilişki kurarak hastalıkları iyileştirdiğine inanılan din adamı, şaman, kam, baksı, ozan. (s.727)</p>	<p>şaman: [DS c: 5 s.3743]</p> <p>Büyücü.</p> <p>*Keskin –Ankara</p>
<p>şalma (IV): Bir tür örgü, dokuma. (s.726)</p>	<p>çalma (VI): [DS c: 2 s.1059]</p> <p>Kabartma işli kilim, çuval.</p> <p>*Avanos –Nevşehir</p>
<p>şarıq,-ğı (III):Tabaklanmamış sığır derisinden yapılan ve deliklerine geçirilen şeritle sıkıca bağlanan ayak giyeceği, çarık. (s.733)</p>	<p>çarık: [DS c: 2 s.1081]</p> <p>Çarık.</p> <p>*Kangal köyleri -Sivas</p> <p>*Mucur köyleri -Nevşehir</p>

<p>şadır (III):Şemsiye. (s.734)</p>	<p>şadır (I): [DS c: 2 s.1032]</p> <p>Şemsiye. Dallica *Nazilli -Aydın Fili *Biga -Çanakkale Aksaray, Cakova Türkmenleri -İstanbul *Zile -Tokat Telin *Gürün -Sivas -Edirne Kemaller, Rusçuk, Bulgaristan</p>
<p>şapaq,-ğı:Tan kızılı ğ ı, şafak. (s.730)</p>	<p>şavak (I): [DS c: 5 s.3755]</p> <p>Şafak. Peşman *Daday -Kastamonu Hacıilyas *Koyulhisar -Sivas Ömerhacılı *Kaman -Kırşehir *Silifke -İçel</p>
<p>şasaq,-ğı:Saçak, püskül. (s.735)</p>	<p>saçak (II): [DS c: 5 s.3510]</p> <p>Bitkilerin emici kökleri. Bekilli *Çal -Denizli Kuzköy *Akkuş -Ordu -Giresun ve köyleri Çanlılı *Ayaş -Ankara -Niğde Bağyaka *Finike, *Elmalı ve köyleri, Çomaklıdede *Korkuteli -Antalya *Milâs -Muğla *Lüleburgaz -Kırklareli</p>
<p>Şaşuv:Gelinin başından aşağı saçılan şeker vb. şeyler, saçı. (s.736)</p>	<p>Saçı: [DS c: 5 s.3510]</p> <p>1.Düğün armağanı.</p>

	<p>*Çeşme -İzmir *İnegöl, -Bursa köyleri Satılmış, Bozan -Eskişehir -Çorum *Bafra, -Samsun *Merzifon -Amasya *Alucra, *Şebinkarahisar -Giresun -Kars -Erzurum *Gürün, *Koyulhisar, *Divriği -Sivas *Balâ, *Ayaş -Ankara *İncesu, Erkilet -Kayseri -Konya</p>
şayan: 1. Akrep. (s.736)	<p>şayan (I): [DS c: 2s.1096] 1. Akrep. -Burdur Karakuş *Ünye -Ordu *Gemerek, *Şarkışla -Sivas Solakuşağı *Şereflikoçhisar -Ankara *Ermenek -Konya Kışla *Elmalı -Antalya Kemer, *Fethiye -Muğla</p>
şeker: 1. Şeker. (s.738)	<p>şekar: [DS c: 5 s.3759] Şeker. Tekeler *Silifke -İçel</p>
şeşek,-gi (I): Çiçek. (s.742)	<p>çeçek (I): [DS c: 3s.1105] Çiçek. Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı -</p>

	Konya
şiyki: 1. Pişmemiş, çiğ. (s.743)	çi: [DSc: 2s.1202] Pişmemiş. *Afşin, *Elbistan, Taşoluk *Göksun - Maraş Çanlılı *Ayaş - Ankara
şiyşa (I): Şişe. (s.744)	şüşe (I): [DS c: 5 s.3797] Şişe. Ağlı *Küre - Kastamonu Hacıilyas *Koyulhisar - Sivas
şolaq: 1. Çolak. (s.746)	çolan (II): [DS c: 2s.1262] Çolak. - Adana
şöger-: 1. Deveyi yere çömelmek, çöktürmek. (s.748)	çöker- (II): [DS c: 2 s.1281] Deveyi çöktürmek. Yapıntı *Mut - İçel
şuvaq,-ğı: Işın, ışık. (s.750)	şavk: [DS c: 5 s.3755] Işık, aydınlık. Çığrı *Dinar - Afyon *Eğridir köyleri - Isparta Çamköy *Göhlisar - Burdur - Denizli ilçe ve köyleri - Aydın ilçe ve köyleri - İzmir ilçe ve köyleri *Alaşehir - Manisa Demirkapı *Susurluk, *Edremit - Balıkesir

	<p>Rumkuş *Mudanya, Kabilbaba *Mustafa Kemal Paşa -Bursa *Cide -Kastamonu Şekeroba-Maraş -Gaziantep Ömerhacılı *Kaman -Kırşehir -Sivas -Yozgat Çanıllı *Ayaş -Ankara Bahçeli *Bor -Niğde *Ermenek köyleri -Konya Değirmenargı *Osmaniye -Adana -İçel köyleri Güzelsu *Akseki -Antalya -Muğla köyleri Hasköy -Edirne *Lüleburgaz -Kırıkkale *Çorlu -Tokat Rumeli göçmenleri -İstanbul</p>
<p>şuğa:İnce ve sık, dokunmuş yün kumaş, çuha. (s.752)</p>	<p>çoha: [DS c: 2 s.1258] Çuha. Balıklı, Çayağzı *Şavşat -Artvin</p>
<p>şuqır:1. Çukur, oyuk. (s.752)</p>	<p>çuhur (I): [DS c: 2 s.1302] Çukur. -Çorum -Malatya</p>
<p>şübä:Şek, şüphe, kuşku. (s.753)</p>	<p>şüfe (II): [DS c: 5 s.3796] Kuşku, şüphe.</p>

<p>şıbıq,-ğı: 1. Filiz. 2. Çubuk. (s.755)</p>	<p>-Erzincan</p> <p>çıbık (I): [DS c: 2 s.1157]</p> <p>Çubuk.</p> <p>Yassıviran *Senirkent, Sücüllü *Yalvaç, Yakaköy, Çaltı *Gelendost -Isparta</p> <p>Araplı, Eymir *Bozdoğan -Aydın</p> <p>*Emet -Kütahya</p> <p>*Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>Hacıahmet *Düzce -Bolu</p> <p>-Samsun</p> <p>*Merzifon, Ziyere*Merkez ilçesi, Zana -Amasya</p> <p>Çilehane *Reşadiye, Küçükisa *Zile -Tokat</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>Taşoluk *Göksun -Maraş</p> <p>Hisarcık *Yayladağı, *Antakya -Hatay</p> <p>Çöplü *Gürün -Sivas</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>*Karaman, *Ermenek -Konya</p> <p>Hurma *Silifke, *Gülнар -İçel</p> <p>*Fethiye -Muğla</p>
<p>şıbiş: Bir iki yaş arasındaki dişi keçi, çebiç, çebiş. (s.755)</p>	<p>çebiş (I): [DS c: 2 s.1101]</p> <p>Bir yaşındaki keçi yavrusu.[çebiş (I) -1]</p> <p>Karabağ, Dişli *Bolvadin -Afyon</p> <p>*Eşme ve köyleri -Uşak</p> <p>*Uluborlu, Uluğbey, Yassıviran*Senirkent, Atabey -Isparta</p> <p>Devri *Bucak ve köyleri, Karamanlı</p> <p>*Tefenni, Ambarcık *Göhlisar, Kozluca, Çeltikçi, Çalış, Arvatlı -Burdur</p>

	<p>Kadıköy *Buldan, Bereketli *Tavas, İshaklı, Bulkaz *Çivril, *Çal -Denizli</p> <p>Sürez *Bozdoğan -Aydın</p> <p>Kemaliye *Alaşehir -Manisa</p> <p>Demirkapı *Susurluk, Kerem *Burhaniye - Balıkesir</p> <p>-Kütahya</p> <p>Bozan, Tokat -Eskişehir</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>*Akyazı ve çevresi -Sakarya</p> <p>*Osmancık, Buğabağı, Çıkrık *Mecitözü - Çorum</p> <p>Çilehane *Reşadiye, Çayır *Zile, *Taşova, Kızılköy -Tokat</p> <p>Denizli, Beşikdüzü *Vakfikebir -Trabzon</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p> <p>*Refahiye ve çevresi -Erzincan</p> <p>-Diyarbakır</p> <p>-Malatya</p> <p>*Kilis -Gaziantep</p> <p>*Göksun, Şekeroba -Maraş</p> <p>*Antakya ve köyleri, Hisarcık *Yayladağı - Hatay</p> <p>Çöplü, Telin *Gürün, Çepni, İğdeli</p> <p>*Gemerek, Hüyük *Şarkışla, *Zara, *Yıldızeli, *Divriği -Sivas</p> <p>Türkmenaraplısı -Yozgat</p> <p>*Balâ, *Beypazarı, *Haymana -Ankara</p> <p>*Çiçekdağı -Kırşehir</p> <p>Avşar aşireti *Pınarbaşı, Kızılviran *İncesu, *Bünyan, *Develi, Hisarcık -Kayseri</p> <p>-Nevşehir</p>
--	--

	<p>*Bor ve köyleri -Niğde</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>*Seyhan -Adana</p> <p>Apdurrahmanlar *Serik -Antalya</p> <p>*Marmaris, *Bodrum, Çallılar -Muğla</p> <p>-Edirne</p>
şırq- (II): Çıkmak. (s.758)	<p>çih-: [DS c: 2 s.1165]</p> <p>Çıkmak.</p> <p>Koyundere *Ahıska -Kars</p> <p>Tekeler *Silifke -İçel</p>
şırq,-ğ:1. Çırağ, mum, kandil. (s.761)	<p>çıra: [DS c: 2s.1184]</p> <p>1. Işık, aydınlık.</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>-Van</p> <p>2. Lamba,</p> <p>-İstanbul</p> <p>*İğdır -Kars</p> <p>Cenciğe, Ergân -Erzincan</p> <p>-Bitlis</p> <p>-Mardin</p> <p>Aşudu *Darende -Malatya</p> <p>*Birecik -Urfa</p> <p>*Nizip -Gaziantep</p> <p>*Elbistan -Maraş</p> <p>Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı,</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>*Kangal ve köyleri, *Gemerek, *Şarkışla,</p> <p>Savrun *Divriği, Telin*Gürün -Sivas</p> <p>*Boğazlayan -Yozgat</p> <p>Çalış *Haymana, *Şereflikoçhisar ve köyleri,</p> <p>Büyükafşar -Ankara</p>

	<p>-Kırşehir Azarşah *Bünyan, Akçakaya *Erkilet, Kelgin *Develi, Hisarcık, Epçe -Kayseri -Nevşehir *Bor -Niğde *Ereğli, *Ilgın, Sille, Zıvarık -Konya -Adana ve köyleri.</p>
şirik: 1. Çürük. (s.764)	<p>çürüyh: [DS c: 2 s.1309] 1. Çürük. İrişli, Bayburt *Sarıkamış -Kars</p>
ırğaқта-: Sallanmak, ırgalanmak, ırganmak. (s.770)	<p>ırgala-: [DS c: 4 s.2484] Sarsmak, sallamak. Dede *Çal, İshaklı *Çivril, -Denizli Sultanhisar *Nazilli -Aydın *Bornova -İzmir *Akhisar -Manisa Demirkapı *Susurluk -Balıkesir Tevfikiye *Biga -Çanakkale -Bursa Keskin -Eskişehir *Düzce -Bolu -Kastamonu *Kurşunlu -Çankırı *İskilip, -Çorum -Amasya ve köyleri *Artova, Almus *Zile -Tokat Kuzköy *Akkuş, *Ünye -Ordu Nefsiköseli *Görel -Giresun -Trabzon</p>

	<p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane -Erzurum *Varto -Muş Kesirik -Elâzığ Aşudu *Darende -Malatya -Gaziantep -Maraş *Antakya -Hatay -Yozgat *Ayaş -Ankara Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı -Kayseri -Konya Kalkan *Kaş -Antalya Pınarlıbelen *Bodrum -Muğla Muratlı *Çorlu -Tekirdağ</p>
<p>ıssı: Bunaltıcı, sıcak. (s.772)</p>	<p>ısıcak (İ): [DS c: 4 s.2490] Sıcak. *Kurşunlu -Çankırı -Samsun *Merzifon -Amasya Maksutlu, *Şarkışla ve çevresi -Sivas *Ermenek -Konya *Mut ve köyleri, *Gülнар -İçel *Fethiye ve köyleri -Muğla</p>
<p>ışqır: Şalvar veya iç donunu bele bağlamak için bunlara geçirilen bağ, uçkur. (s.773)</p>	<p>uşkur: [DS c: 6 s.4047] Uçkur Bağıllı, Anamos *Eğridir -Isparta Salda *Yeşilova -Burdur *Bozdoğan -Aydın Fili *Biğa -Çanakkale</p>

	<p>*Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>Danışman *Fatsa -Ordu</p> <p>Nefsiköseli *Görecele -Giresun</p> <p>-Trabzon</p> <p>Salarha, -Rize</p> <p>Vazıldan *Divriği, Karaözü *Gemerek, maksutlu *Şarkışla -Sivas</p> <p>*Yerköy -Yozgat</p> <p>Germir, Akçakaya -Kayseri</p> <p>*Ermenek -Konya</p> <p>*Milas -Muğla</p> <p>-Kıbrıs</p>
<p>ıs (II):İs, duman lekesi, is lekesi. (s.771)</p>	<p>ız: [DS c: 4 s.2546]</p> <p>İs.</p> <p>Karayakup *Suşehri -Sivas</p>
<p>izdenüvşi:1. İnceleme yapan, araştırmacı. (s.774)</p>	<p>izleüçü: [DS c: 4 s.2577]</p> <p>Araştırmacı, arayıcı.</p> <p>Karaçay aşireti, *Kadınhanı -Konya</p>
<p>izdestir-:Araştırmak, aramak, tetkik etmek. (s.774)</p>	<p>izleştir-: [DS c: 4 s.2577]</p> <p>Araştırmak.</p> <p>Karaçay aşireti *Kadınhanı -Konya</p>
<p>ilgek: 1.İlik. (s775)</p>	<p>ilik (I): [DS c: 4 s.2524]</p> <p>1. Düğme.</p> <p>Eğret,İncesu *Dinar -Afyon</p> <p>-Uşak</p> <p>İğdecik *Gelendost, Örkenez *Yalvaç, Senir, İlyas *Keçiborlu, Yassıören, *Senirkent,</p>

	<p>*Atabey, -Isparta</p> <p>-Burdur ilçe ve köyleri</p> <p>-Denizli ilçe ve köyleri</p> <p>*Karacasu, Eymir *Bozdoğan -Aydın</p> <p>Armutlu *Kemalpaşa -İzmir</p> <p>*Demirci -Manisa</p> <p>*Balya ve köyleri -Balıkesir</p> <p>Fili *Biga -Çanakkale</p> <p>*Sivrihisar, Bozan -Eskişehir</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>*Boyabat -Sinop</p> <p>-Samsun</p> <p>*Merzifon ve köyleri -Amasya</p> <p>*Niksar, *Zile, *Artova, Hayati *Erbaa -</p> <p>Tokat</p> <p>-Trabzon</p> <p>Havsu *Kelkit -Gümüşhane</p> <p>*Ağın -Elâzığ</p> <p>-Gaziantep</p> <p>Değirmendere, *Afşin ve köyleri -Maraş</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>Tutmaç, Çepni *Gemerek, Çöplü *Gürün, Ağrakos *Suşehri, *Şarkışla ve çevresi -</p> <p>Sivas</p> <p>Gökdere *Akdağmadeni -Yozgat</p> <p>*Kızılcahamam, Çanıllı *Ayaş -Ankara</p> <p>Cemele, Köşker, -Kırşehir</p> <p>*İncesu, *Bünyan, Erkilet, Akçakaya -</p> <p>Kayseri</p> <p>*Ürgüp -Nevşehir</p> <p>*Bor -Niğde</p>
--	---

	<p>-Konya ilçe ve köyleri Çomaklıdede *Korkuteli, Bağyaka *Finike, *Kaş, Erenyaka *Akseki, -Antalya -Muğla *Lüleburgaz -Kırklareli</p>
<p>ilgiş (I):1. Askı. 2.Mandal, sürgü. (s.775)</p>	<p>ilgeç: [DS c: 4 s.2522]</p> <p>1. Çengel. *Tire -İzmir *Alaşehir -Manisa -Ankara 4. Kalem başlığında olan, cebe takmaya yarayan kısım. Narlıdere *Buldan -Denizli</p>
<p>ilmek,-gi (II):İlmek. (s.775)</p>	<p>ilimek (III): [DS c: 4 s.2526]</p> <p>1. İlmek yapmak. Tepelice *Bozkır -Konya</p>
<p>ilgeri:İleri, ileri doğru. (s.775)</p>	<p>ireli: [DS c: 4 s.2548]</p> <p>İleri. İrişli, Bayburt *Sarıkamış -Kars -Gaziantep *Bahçe -Adana</p>
<p>iste-:1. Yapmak, ortaya koymak. 2. Çalışmak, hizmet etmek. (s.778)</p>	<p>işle- (II): [DS c: 4 s.2565]</p> <p>Çalışmak, iş yapmak. *Kandıra -Kocaeli Aliköy *Çaycuma -Zonguldak</p>

2.3 Fonetiki Aynı, Anlamı Değişmiş Sözcükler

Çalışmamızın bu bölümünde, öncelikle Türkiye Türkçesi yazı dilinde olmayıp ağızlarda ve Kazak Türkçesinde olan fonetiki aynı, anlamı değişmiş sözcükler üzerinde durulmuştur. Bu sözcükler ses bakımından incelenerek tasniflendirilmiştir. Ses bakımından incelenen sözcüklerin birbirleriyle benzer olmasına dikkat edilmiştir.

<p>alalı: Alacalı, renkli, benekli. (s.36)</p>	<p>alalı: [DS c: 1 s.192]</p> <p>Çeşitli, karışık: Bu buğday alalı. Çamlıköy -Gümüşhane</p>
<p>alşak: Irak, uzak. (s.41)</p>	<p>alşak: [DS c: 1 s.209]</p> <p>Dere boyu, düz otlak yer, vadi: Hayvanları alçakta gördünüz mü?alçak Karapınar *Çaycuma -Zonguldak</p>
<p>aqt: 1. Biten olay, hareket.2. Tutanak. (s.29)</p>	<p>akt: [DS c: 1 s.162]</p> <p>Nikâh: Ayşeyle Mehmedin aktını, yaptık. *Şavşat köyleri -Artvin</p>
<p>aqsaq: Aksak, Topal. (s.31)</p>	<p>aksak (I): [DS c: 1 s.161]</p> <p>Koyunun tırnağı arasında meydana gelen ve çakı ile kesilerek yerine tuz basılan şişkinlik, çıban. Gülesur *Doğubayazıt -Ağrı</p>
<p>ambar: Ambar, depo. (s.42)</p>	<p>ambar (I): [DS c: 1 s.238]</p>

	<p>Dağda kesilen odunların taşınmasını kolaylaştırmak için, bir insan boyunda baca gibi örülen odun yığını: Dağda üç ambar odunum kaldı.</p> <p>Darıveren *Acıpayam -Denizli</p>
<p>ayaz: Ayaz. (s.63)</p>	<p>ayaz (I):[DS c: 1 s.409]</p> <p>1. Işık, aydınlık: Lâmba ayazlatmıyor.</p> <p>Hazarzrat *Keçiborlu -Isparta</p> <p>Nilüfer -Bursa</p> <p>Baklalı *Çatalca -İstanbul</p> <p>*Çarşamba -Samsun</p> <p>-Kırklareli ve çevresi</p>
<p>ayan(I):Belli, malum, ayan. (s.64)</p>	<p>ayan (I):[DS c:1 s.406]</p> <p>1. Köy ya da mahalle muhtarı.</p> <p>*Dinar köyleri, Dişli *Bolvadin, *Şuhut -Afyon Karahisar</p> <p>*Senirkent köyleri, Nudra *Şarki</p> <p>Karaağaç, Bağlılı, Sofular *Eğridir, Çaltı</p> <p>*Gelendost, Aydoğmuş, *Keçiborlu,</p> <p>Kumdanlı, Körküler *Yalvaç -Isparta ve köyleri</p> <p>*Yeşilova köyleri, Çamköy, *Göhlisar,</p> <p>Karamanlı *Tefenni, Çerçin -Burdur</p> <p>*Çal ve köyleri, Irgılı *Çivril, Beleni -Denizli</p> <p>Gökkaya *Turgutlu -Manisa</p> <p>*İvrindi ve köyleri, Reşadiye *Susurluk -Balıkesir</p> <p>Yenice *Emet, Karahallı *Uşak -Kütahya</p>

	Çomaklıdede *Korkuteli - Antalya
ayarlık: Sinsilik, hilekarlık. (s.64)	ayarlık: [DS c: 1 s.408] Tembellik. *Bor – Niğde
atalıq,-ğı: 1. Bir tür çiçek tohumu. 2. Babalık, büyüklük. (s.56)	atalık (I): [DS c:1 s.365] 1. Kayımbaba. *Dinar ve köyleri - Afyon Karahisar Bunak *Tefenni - Burdur Ekse *Çal - Denizli *Taşköprü köyleri - Kastamonu - Samsun
baz: Hayvanlar için yapılmış büyük ahır. (s.77)	baz (I): [DS c: 1 s.585] İri, büyük, gösterişli, güçlü kuvvetli. - Kütahya *Ayancık - Sinop *Afşin - Maraş Kuzuculu *Dörtyol - Hatay - Yozgat

<p>bostan(I):Budak, dal. (s.103)</p>	<p>bostan:[DS c: 1 s.742]</p> <p>Salatalık.</p> <p>*Sütçüler, *Bucak köyleri -Isparta</p> <p>-Burdur</p> <p>Sarmaşık *Fatsa, Bayadı -Ordu</p> <p>Fındıklı *Keşap, Nefsiköseli *Görece, Tepeköy, Piraziz, Hisargeriş, Şehli -Giresun</p> <p>Haçevera *Maçka -Trabzon</p> <p>-Gümüşhane</p> <p>-Erzincan</p> <p>-Diyarbakır</p> <p>Eğir -Malatya</p> <p>Şekeroba -Maraş</p> <p>*Ermenek, *Karaman, Sille -Konya</p> <p>Çavuşbucağı *Silifke -İçel</p> <p>-Antalya</p>
<p>bula(I):Rahat, serbest büyüyen. (s.109)</p>	<p>bula (I):[DS c: 1 s.784]</p> <p>Yenge, amca, dayı karısı.-İzmir</p>
<p>burma:Dönemeç, viraj. (s.111)</p>	<p>burma (I):[DS c: 1 s.799]</p> <p>1. Musluk.</p> <p>Dişli *Bolvadin, *Sandıklı -Afyon</p> <p>Yassıviran *Senirkent, Akçaşar *Eğridir, Hisarardı *Yalvaç, İğdecik, *Gelendost, İlyas *Keçiborlu -Isparta</p> <p>*Tefenni köyleri -Burdur</p> <p>Beylerli, Garipköy, Bereketli *Tavas,</p>

	<p>*Acıpayam, *Sarayköy köyleri, -Denizli Eğridere *Kuyucak, Sürez *Bozdoğan, Dalıca *Nazilli -Aydın *Bergama -İzmir Afşar *Alaşehir -Manisa Yeniköy, -Balıkesir Fili *Biga -Çanakkale Narlıca *Orhangazi -Bursa Şile -İstanbul *İskilip -Çorum *Zile -Tokat Uşhum *Yusufeli -Artvin *Pasinler -Erzurum -Diyarbakır *Halfeti -Urfa Küçükboymul, *Sorgun -Yozgat Bahçeli *Bor -Niğde *Akşehir -Konya Mesken, *Yatağan, *Fethiye köyleri, Ahiköy, Turgut -Muğla</p>
<p>bıdıq: Tutuk dilli, kekeme, keke, kekeç. (s.114)</p>	<p>bıdıq (I): [DS c: 1 s.659] Kısa boylu, ufak yapılı, cüce, bodur, tıknaz. -Manisa Bozan, Tokat -Eskişehir -Çorum *Merzifon -Amasya Çayırılı *Haymana -Ankara</p>

<p>bilek,-gi:1. Dirsek ile el arasındaki kısım, bilek.(s.117)</p>	<p>bilek (I): [DS c: 1 s.691]</p> <p>1. Araba tekerleğinin parmaklıkları. Bahadırlı *Bayramiç -Çanakkale</p>
<p>bitimsiz:Anlaşmaya yanaşmayan, uzlaşmacı olmayan, geçimsiz,huysuz. (s.119)</p>	<p>bitimsiz: [DS c: 1 s.711]</p> <p>Sonsuz, sonu gelmeyen.*Vakfikebir – Trabzon</p>
<p>bitir-: Bitirmek, tüketmek. (s.119)</p>	<p>bitir-: [DS c: 1 s.711]</p> <p>Kız vermeye razı etmek.*Bor -Niğde İncekum *Silifke -İçel</p>
<p>gaz: Gaz. (s.122)</p>	<p>gaz (I): [DS c: 3 s.1952]</p> <p>Lamba.İncesu *Dinar -Afyon Çerçin -Burdur</p>
<p>dalan:Kalındokunan beyaz kumaş. (s.130)</p>	<p>dalan (I): [DS c: 2 s.1337]</p> <p>1. Şekil, biçim. İğdir *Çivril, *Acıpayam -Denizli Sürez *Bozdoğan -Aydın *Alaşehir -Manisa Bozan, *Sivrihisar -Eskişehir</p>

	<p>-Çorum -Amasya çevresi *Zile -Tokat *Antakya -Hatay -Niğde Gâvurdağı *Cebelibereket -Adana</p>
dalbaq: Büyük, iri, biçimsiz. (s.130)	<p>dalbak (I): [DS c: 2 s.1340] Geçimsiz, huysuz. Kazanç *Tefenni – Burdur</p>
daraq: Kavak ağacı. (s.131)	<p>darak (I): [DS c: 2 s.1366] 1. Tarak. Kuşbaba *Bucak, Anbarcık *Göhlisar - Burdur -Çankırı -Gaziantep *Antakya -Hatay -Niğde</p>
dät: Sabır, takat, tahammül.(s.136)	<p>det: [DS c: 2 s.1439] Sus: Det yalan söylüyorsun.-Tokat</p>

<p>domalaq,-ğı: Yuvarlak. (s.143)</p>	<p>domalak: [DS c: 2 s.1549]</p> <p>Patatase benzeyen ve yenilebilen bir çeşit mantar.</p> <p>*Bor -Niğde</p>
<p>elsiz: Issız, تنها. (s.156)</p>	<p>elsiz: [DS c: 3 s.1728]</p> <p>Yabancı.</p> <p>-Samsun göçmenleri</p>
<p>erek:Başka, ayrı, özge. (s.161)</p>	<p>erek (I): [DS c: 3 s.1764]</p> <p>1. Otlakta hayvanların toplandığı yer, dinlenme yeri.</p> <p>Kuşbaba, Ürkütlü *Bucak, -Burdur</p> <p>Bulkaz *Çivril -Denizli</p> <p>Kemaliye *Alaşehir, *Akhisar -Manisa</p> <p>*Alaçam -Samsun</p> <p>*Şebinkarahisar -Giresun</p> <p>Havsı *Kelkit -Gümüşhane</p> <p>-Konya</p> <p>*Fethiye ve köyleri -Muğla</p> <p>Ahiköy -Muğla</p>
<p>eren:Müstesna, fevkalade. (s.161)</p>	<p>eren (I): [DS c: 3 s.1766]</p> <p>Amaç, erek.</p> <p>*Urla -İzmir</p> <p>Eldirek *Fethiye -Muğla</p>

<p>erte:1. Erken. 2. Eskiden, önceden. (s.162)</p>	<p>erte: [DS c: 3 s.1777]</p> <p>Herhangi bir işde ilk başarı. Yeğren *Beyşehir -Konya</p>
<p>es:1. Akıl, us, hafıza. 2.(ağız). Arkadaş, dayanak. (s.164)</p>	<p>es: [DS c: 3 s.1778]</p> <p>Fayda. *Uluborlu -Isparta</p>
<p>zor: 1. Kocaman, iri, büyük. 2. Güçlü, kuvvetli. (s.238)</p>	<p>zor (I): [DS c: 6 s.4397]</p> <p>Saygınlık: Senin nasıl bir zorun var ki her işin görülüyor. *Bozdoğan -Aydın</p>
<p>iyilek,-gi:Alay, aşağılama. (s.243)</p>	<p>iyilek: [DS c: 4 s.2575]</p> <p>Zayıf, hastalıklı. Honaz köyleri -Denizli *Ünye -Ordu Dont *Fethiye -Muğla</p>
<p>kene (I): Kene, sakırğa. (s.266)</p>	<p>kene (I): [DS c: 4 s.2743]</p> <p>Büyük, iri fare. *Dinar -Afyon Güzelsu *Akseki -Antalya</p>
<p>keremet: Harika, muhteşem, harikulade, olağanüstü. (s.269)</p>	<p>keremet: [DS c: 4 s.2754]</p> <p>Uğur, şans, talih. *Erciş -Van</p>
<p>kesel: Hastalık. (s.272)</p>	<p>kesel: [DS c: 4 s.2763]</p> <p>Engel.</p>

	*Mecitözü - Çorum
köbe (II): Bahadırların giydiği zırh. (s.282)	köbe (II): [DS c: 4 s.2947] Gömlek ve elbisenin kol ya da kol ağzı. Erkinis *Yusufeli - Artvin
köstek,-gi: Kalın ağaç parçası, kalın sopa. (s.295)	köstek (I): [DS c: 4 s.2977] Arabının hızlı gitmemesi için tekerleğin aralığına sokulan demir. Bağılı *Gelendost - Isparta -Zonguldak *Saray - Tekirdağ
kim: Kim. (s.311)	kim: [DS c: 4 s.2873] Kuşak: Belkısım kimi -Gümüşhane
qabat (I): 1. Kat, sıra, tabaka. 2. Herhangi bir nesnenin katlanmış yeri, arası. 3. Çok katlılık. (s.315)	kabat: [DS c: 4 s.2583] Kaba. -Trabzon
qamal: 1. Kale, sur. :2.(Ağız). Engel, barikat, set, siper.	kamal: [DS c: 4 s.2613] Kusur: Bu çocuğun hiç kamalı yoktur. Senir *Keçiborlu - Isparta
qana (I): 1. Tohum. 2. Bir şeyin kabuğu, dışı.	kana (II): [DS c: 4 s.2618] Asmaların, ağaçların diplerinden çıkan filizler, piç. -Manisa

<p>qapaq,-ğı:Suçlu insanların boynuna takılan tahta çember, boyunduruk (s.342)</p>	<p>kapak (I): [DS c: 4 s.2630]</p> <p>1. Bir tarafı düz, öteki tarafı yuvarlak kalas.</p> <p>-Bursa</p> <p>Bozan -Eskişehir</p> <p>*Sarıyer -İstanbul</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>-Rize</p>
<p>qarma (I):1. Tava içerisine seriterek pişirilen ince ekmek. 2. Yağdakızartılmış balık. (s.352)</p>	<p>karma: [DS c: 4 s.2666]</p> <p>1. Etlı pilav.</p> <p>-Samsun</p>
<p>qata: Bir tür keçi hastalığı. (s.357)</p>	<p>kata: [DS c: 4 s.2682]</p> <p>1. İyi gelişmemiş hayvan yavrusu.</p> <p>Gökköy, *Lapseki -Çanakkale</p>
<p>qoza (I):Süs eşyası. (s.372)</p>	<p>koza (I): [DS c: 4 s.2946]</p> <p>Püskül.</p> <p>*Dinar -Afyon</p> <p>*Yalvaç, Sofular *Eğridir -Isparta</p> <p>Teke *Yeşilova -Burdur</p> <p>Söğüt, Cumalı, Honaz -Denizli</p> <p>Dallica *Nazilli -Aydın</p>

<p>qoqak: Kaba davranış, kabadayılık. (s.375)</p>	<p>kokak: [DS c: 4 s.2905]</p> <p>Kirli, pis, murdar, kokmuş.</p> <p>Bozan -Eskişehir</p> <p>*Kandıra -Kocaeli</p> <p>İğneciler *Mudurnu, *Düzce -Bolu</p> <p>Saraçlı *Geyve, *Akyazı, -Sakarya</p> <p>Kuz *Akkuş -Ordu</p> <p>-Ankara</p>
<p>qopa:Sukamışının gür çıktığı yer. (s.382)</p>	<p>kopa: [DS c: 4 s.2920]</p> <p>Ot ya da saman yığını, küme.</p> <p>Makedonya göçmenleri, Kavaklı köyü - Kırıkkale</p>
<p>quy (II):Yapay kuyu. (s.394)</p>	<p>kuy (II): [DS c: 4 s.3020]</p> <p>Suyun akarak ağaçlar altında yaptığı oyuklar.</p> <p>Yağıllar *Simav -Kütahya</p>
<p>quymaq,-ğı:Bir çeşit gözleme. (s.395)</p>	<p>kuymak: [DS c: 4]</p> <p>1. Yumurta, un ve peynirle yapılan bir çeşit omlet.</p> <p>Çilehane *Reşadiye -Tokat</p> <p>-Trabzon</p> <p>Peterek *Yusufeli, Çayağzı *Şavşat - Artvin</p> <p>-Erzurum</p> <p>*Bünyan -Kayseri</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>Azaplı *Kadirli -Adana</p>

<p>qundaq, -ğı (I):1. Kundak. 2. (Ağız)Bir nesneyi muhafaza için yapılmış kılıf, yuva kutu vb. nesne. (s.399)</p>	<p>kundak (I): [DS c: 4 s.3001]</p> <p>1. Arabalarda dingil yatağı. Çöplü *Çivril -Denizli *Nazilli -Aydın -Bursa Amik ovası Türkmenleri -Hatay *Kalecik-Ankara *Uzunköprü -Edirne *Lüleburgaz -Kırklareli</p>
<p>quraq,-ğı (I):Deri ve kumaş parçası, kıyıntı. (s.401)</p>	<p>kurak (I): [DS c: 4 s.3005]</p> <p>1. Saçak altı, çardak. Tokat -Eskişehir</p>
<p>qut: Kut, servet, bereket, uğur. (s.406)</p>	<p>kut (II): [DS c: 4 s.3018]</p> <p>Akılsız, beyinsiz, düşüncesiz. -Gümüşhane</p>
<p>qızıq (I):1. İlgi çekici, enteresan. 2. (Ağız). Nimet, baht, mürüvvet: (s.409)</p>	<p>kızık (I): [DS c: 4 s.2863]</p> <p>Öfkeli, sert, kırıcı. Oğuz, Darıveren *Acıpayam -Denizli Sürez, Eymir *Bozdoğan -Aydın -Manisa ve çevresi Zeytinli *Edremit, Eyüp *Dursunbeyli, *Susurluk, *Yeniköy -Balıkesir Bozan -Eskişehir *Milas -Muğla</p>
<p>qırğın:Amansız, çetin acımasız. (s.415)</p>	<p>kırğın (I): [DS c: 4 s.2823]</p> <p>1. Toptan ölüme götüren, bulaşıcı hastalık, kırın: Köyümüze gelen kırğın bir</p>

	<p>çokevleri söndürdü.</p> <p>*Nazilli -Aydın</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>*Ulubey -Ordu</p> <p>Aragenış *Tirebolu -Giresun</p> <p>*Yusufeli -Artvin</p> <p>*Nizip -Gaziantep</p> <p>-Hatay</p> <p>*Bor -Niğde</p>
kısa (I): Zorluk, güçlük, meşakkat. (s.417)	<p>kısa: [DS c: 4 s.2840]</p> <p>Kıt, az : Senin Türkçen mi kısa.</p> <p>Haçdişlen *Anamur -İçe</p>
kısıq: Gözü normalden küçük, kısık, çekik. (s.418)	<p>kısık (II): [DS c: 4 s.2841]</p> <p>1. Derenin ya da ırmağın çok dar yeri.</p> <p>Çukurhisar, Akköy *Söğüt -Bilecik</p> <p>İtburnu -Eskişehir</p> <p>Bozca *İncesu -Kayseri</p> <p>Hacı Sungur *Malkara -Tekirdağ</p>
mal (I): 1. Deve, sığır, koyun, keçi, at hayvanlarının genel adı, mal. 2. Mal mülk, varlık, zenginlik. 3.Eşya, mal. (s.431)	<p>mal (I): [DS c: 4 s.3108]</p> <p>İşlenmiş, boyanacak duruma gelmiş sığır derisi.</p> <p>-Trabzon</p>
mereke: Bayram, şölen, kutlama. (s.447)	<p>mereke: [DS c: 4 s.3168]</p> <p>Toplantı, yığınak.</p> <p>*Çıldır -Kars</p>

<p>nal: Ayakkabıların altına çakılan demir, nalça. (s.468)</p>	<p>nal (III): [DS c: 4 s.3236]</p> <p>Kayık ve motorun altındaki sivri parça, kılıç.</p> <p>-Trabzon</p>
<p>nöker: Yaver. (s.476)</p>	<p>nöker: [DS c: 4 s.3256]</p> <p>Bir erkekle evli iki kadın, ortak.</p> <p>-Aydın</p> <p>*Halfeti -Urfa</p> <p>Akçaköy *Nizip -Gaziantep</p> <p>-Maraş</p> <p>Gâvurdağı *Cebelibereket -Adana</p>
<p>obal: Vebal, günah, hıyanet. (s.479)</p>	<p>obal: [DS c: 5 s.3261]</p> <p>Vicdanı inciten iş, davranış.</p> <p>Çığırtı *Dinar -Afyon</p> <p>Kumdanlı, Uluğbey *Senirkent, *Yalvaç - Isparta</p> <p>Güney *Yeşilova -Burdur</p> <p>Derbent *Buldan, Bekilli *Çal, Bereketli</p> <p>*Tavas, *Çivril, Darıveren *Acıpayam - Denizli</p> <p>Sürez *Bozdoğan, Dalhıca *Nazilli -Aydın</p> <p>*Milas -Muğla</p>

<p>ozan: Halk şairi, ozan, aşık. (s.480)</p>	<p>ozan (I): [DS c: 5 s.3307]</p> <p>1. Geveze. -Kütahya Kilis, -Gaziantep *Bor -Niğde -Konya</p>
<p>orman: Orman. (s.494)</p>	<p>orman: [DS c: 5 s.3290]</p> <p>Böğürtlen ağacı. Söğüt, Honaz -Denizli Akçaeniş *Elmalı -Antalya</p>
<p>orta (I): 1. Orta, yarı. 2. Yarısı, ortası (zaman). 3. Belli bir şeyin ortası, merkezi, odağı. (s.494)</p>	<p>orta (II): [DS c: 5 s.3290]</p> <p>Ortabüyükükte moloz. -Gaziantep</p>
<p>ortaq (I):Şerik, hissedar, ortak, müşterek. (s.494)</p>	<p>ortak: [DS c: 5 s.3291]</p> <p>1. Arkadaş. -Kayseri</p>
<p>osal: Dayanıksız, güçsüz, zayıf, gevşek. (s.496)</p>	<p>osal: [DS c: 5 s.3292]</p> <p>1. Bayağı, kötü. Karaçay, Başköy *Kadınhanı -Konya</p>
<p>ot (I):1.Od, ateş. 2.(Ağız)Güç kuvvet, cesaret. (s.496)</p>	<p>ot (II): [DS c: 5 s.3294]</p> <p>Barut. Bahçeli *Ürgüp -Nevşehir Bor -Niğde</p>
<p>ören (II):Öncü, başarılı. (s.509)</p>	<p>ören (II): [DS c: 5 s.3348]</p> <p>Mimar. -Ankara</p>

<p>örmek,-ği: Dokuma tezgahı. (s.510)</p>	<p>örmek (V): [DS c: 5 s.3350]</p> <p>El tezgâhında dokunan alaca şal. *Şavşat köyleri -Artvin</p>
<p>paşa: Paşa. (s.520)</p>	<p>paşa: [DS c: 5 s.3407]</p> <p>2. Büyük kardeş, ağabey. -Afyon Seydiömer -Kütahya Bakraz *Bozüyük -Bilecik -Diyarbakır -Elazığ köyleri Gökbük *Finike -Antalya</p>
<p>pul: 1. Para, akçe. 2. (Ağız) Pahalı. (s.527)</p>	<p>pul (I): [DS c: 5 s.3486]</p> <p>Düğme. Fili *Biga -Çanakkale -Bolu *Safranbolu -Zonguldak *Tosya -Kastamonu *İskilip -Çorum Balaç, *Vezirköprü -Samsun *Merzifon -Amasya -Tokat Kuz *Akkuş -Ordu Gare *Ardeşen -Rize Yavuz, Salcı, Çay ağızı *Şavşat, Bağlıca, Karlı *Ardanuç -Artvin İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim -Kars Kurucaova, *Pötürge -Malatya -Urfa</p>

	<p>Şekeroba, Yusufhacılı, *Afşin, -Maraş</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>Karafakı *Ayaş -Ankara</p> <p>-Kırşehir</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>-Konya</p> <p>Kerkük, -Kıbrıs</p>
pır-pır: Pırpır. (s.528)	<p>pırpır (III): [DS c: 5 s.3446]</p> <p>1. Kadın giysilerini süslemekte kullanılan boncuk ya da kumaş parçası.</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>*Alucra köyleri -Giresun</p> <p>-Erzincan</p>
pısqır-: Burnundan gürültüyle soluk vermek. (s.528)	<p>Pısqır-: [DS c: 5 s.3449]</p> <p>Aksırmak.</p> <p>Kösten, Honaz -Denizli</p> <p>Dalıca *Nazilli -Aydın</p> <p>*Çeşme -İzmir</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>*Taşova -Amasya</p> <p>Karkıncık *Artova -Tokat</p> <p>Danışman *Fatsa, Bayadı -Ordu</p> <p>Nefsiköseli *Görele -Giresun</p> <p>*Ardanuç çevresi -Artvin</p> <p>-Erzurum</p> <p>*Ağın -Elazığ</p> <p>*Afşin -Maraş</p> <p>Hacıilyas *Koyulhisar, Maksutlu *Şarkışla</p> <p>-Sivas</p> <p>*Bor -Niğde</p>

	*Mut köyleri - İçel
sadak: Ok. (s.540)	sadak (I): [DS c: 5 s.3512] Ok koymaya yarayan meşin torba, koruncak. -İzmir ve çevresi
saz (III): Halk müziğinde kullanılan gövdesi oyularak yapılmış,telli, uzun saplı çalgı, saz. (s.540)	saz (III): [DS c: 5 s.3563] Hamut çemberi (arabalarda). *Uzunköprü - Edirne
san (I): Bacak, but	san (V): [DS c: 5 s.3536] Organ, vücudun bir parçası. Kadıçiftliği - İstanbul Başhöyük *Kadınhanı - Konya
sara: 1. Açık, net, aydın,belirgin.	sara (I): [DS c: 5 s.3544] Kuytu, karanlık, güneşsiz yer. Akpınar - Ordu
sürme: Kirpik diplerine sürülen siyah boya, sürme. (s.582)	sürme: [DS c: 5 s.3723] Yün dokumalarda kimi motiflerin altına çizgi biçiminde çekilen süs. Orhana *Anamur - İçel

<p>tete: Aralarında bir iki yaş farkı olan kardeşlerden her biri. (s.628)</p>	<p>tete: [DS c: 5 s.3900]</p> <p>1.Teyze.</p> <p>Hamidiye *Bolvadin -Afyon</p> <p>Rumeli göçmenleri, Çandarlı *Bergama, *Foça, *Ödemiş -İzmir</p> <p>Yeniköy -Balıkesir</p> <p>Saka -Kütahya</p> <p>Pazarcık, Kaynarca *Osmaneli,</p> <p>Bozcaarmut *Bozüyük, *incirli -Bilecik</p> <p>*Biga -Çanakkale</p> <p>*İzmit -Kocaeli</p> <p>*Kavak -Samsun</p> <p>*Şebinkarahisar, *Alucra, *Bulancak - Giresun</p> <p>Fırınıs-Maraş</p> <p>*Keskin -Ankara</p> <p>-Konya</p> <p>Büyükdoğanca -Edirne</p> <p>*Lüleburgaz -Kırıkkale// *Çorlu, - Tekirdağ</p> <p>Şumnu, Bulgaristan</p>
<p>topan: Hububatın, samanın öğütülmüşü. (s.638)</p>	<p>topan (II): [DS c: 5 s.3965]</p> <p>Çayırdan ayrılmış bölümleri belirlemek için konulan im.</p> <p>Ortaköy *Gelibolu -Çanakkale</p>

<p>töre:Asilzade, aristokrat, soylu. 2. Yüksek makam, mevki sahibi. 3.(ağız). Kadı, hakim. (s.644)</p>	<p>töre (I): [DS c: 5 s.3985] Eğitim, görgü. *Erciş -Van Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı - Konya</p>
<p>şelek: Kova. (s.739)</p>	<p>şelek (I): [DS c: 5 s.3760] 2.Küçük sepet. -Samsun</p>
<p>ini: 1.Küçük erkek kardeş. 2. Yaşça küçük erkek. (s.776)</p>	<p>ini (I): [DS c: 4 s.2544] 1. Kayıbirader. Hacılar, Uluğbey *Senirkent, *Şarkikaraağaç -Isparta *Bucak -Burdur Dedeköyü *Çal -Denizli *Bergama -İzmir -Samsun -Yozgat *Bor -Niğde -Konya ilçe ve köyleri Misis -Adana Teniste, *Anamur, *Mut -İçel *Alanya, Bağyaka *Finike -Antalya *Ula, Ahiköy, Yerkesik, *Milas, *Fethiye ve köyleri -Muğla</p>

2.4 Hem Fonetiki Hem Anlamı Değişmiş Sözcükler

<p>alqa (I):Halka, hanımlarınboynuna taktığı gerdanlık. (s.39)</p>	<p>halka:(DS c: 3 s.2261)</p> <p>1. Saban ile boyunduruğu birleştiren ağaç. Aliköy *Çaycuma -Zonguldak *Merzifon ve köyleri -Amasya Çilehane *Reşadiye -Tokat</p>
---	--

<p>aluvşı: Alıcı. (s.40)</p>	<p>alıcı: [DS c: 1 s.215]</p> <p>1. Azrail: Alıcıya derman olmaz.</p> <p>Eymir *Bozdoğan -Aydın</p> <p>Yeniköy -Balıkesir</p> <p>Yenice *Emet, -Kütahya</p> <p>Bozan, Tokat, -Eskişehir</p> <p>*Eğridir köyleri -Isparta</p> <p>-Kastamonu</p> <p>*Zara -Sivas</p> <p>Çukurbağ *Ermenek, -Konya</p> <p>*Silifke -İçel</p>
<p>apalıq,-ğı: Ablalık. (s.46)</p>	<p>abalık: [DS c: 1 s.8]</p> <p>Üvey anne, analık.</p> <p>Küçükkuyu *Ayvacık -Çanakkale</p>
<p>arşında-: Arşınlamak, Arşın ile ölçmek. (s.53)</p>	<p>arşınla-: [DS c: 1 s.333]</p> <p>1. Hızlı ve açık adımlarla yürümek</p> <p>-Bursa</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>Aslanköy -İçel</p>

<p>aşık: Açık, boş, açık(yer alan). (s.62)</p>	<p>aşık (I): [DS c: 1 s.58]</p> <p>Uzak, ırak: Bu su evden çok açık. Adatepe *Devrek, Cumayanı -Zonguldak *Alaçam, -Samsun *Zile -Tokat Nefsiköseli *Görelle -Giresun *Kelkit çevresi -Gümüşhane *Ardahan -Kars *Zara -Sivas Kıbrıs</p>
<p>ayaqtı: Ayaklı. (s.64)</p>	<p>ayaklı (I): [DS c:1 s.403]</p> <p>1. Yüksek boylu, iri, bakımlı hayvan. Moraca *Çal -Denizli Keçiören -Kütahya Büyükyenice *Osmaneli -Bilecik Genek -Çankırı Şıhlar, Ulubey -Ordu Düzköy *Keşap - Giresun Kalafka -Trabzon *Bor, -Niğde Uğurlu, *Ermenek -Konya Yuva *Elmalı -Antalya</p>
<p>ëyt: Hayvanları sürerken söylenen söz. (s.67)</p>	<p>aytçist: [DS c: 1 s.432]</p> <p>Keçi kovma ünlemi. Hisarcık *Yayladağı -Hatay</p>

<p>ëke: Baba. (s.67)</p>	<p>eke (I): [DS c: 3 s.1691]</p> <p>Büyük, yetişkin, yaşlı, kart, olgun (insan ve hayvan).</p> <p>-Balıkesir</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>Genek -Çankırı</p> <p>*İskilip, İncesu *Sungurlu, *Kargı - Çorum</p> <p>*Havza, *Vezirköprü -Samsun</p> <p>-Amasya</p> <p>-Tokat</p> <p>*Alucra -Giresun</p> <p>*Kelkit -Gümüşhane</p> <p>Erkinis *Yusufeli -Artvin</p> <p>İrişli, Bayburt *Sarıkamış -Kars</p> <p>-Erzurum</p> <p>*Refahiye ve çevresi, -Erzincan</p> <p>Musik *Tutak -Ağrı</p> <p>*Darende, -Malatya</p> <p>-Gaziantep</p> <p>Çokak *Andırın, Bozüyük -Maraş</p> <p>Kavak *Kangal, *Koyulhisar -Sivas</p> <p>-Yozgat</p> <p>Çayırılı *Haymana -Ankara</p> <p>Şeydin *Avanos -Nevşehir</p> <p>*Karaman -Konya</p> <p>-Adana</p>
<p>boyavşı: Boyacı. (s.104)</p>	<p>boyacı: [DS c: 1 s.744]</p> <p>Göz boyayıcı, sihirbaz.-Gaziantep</p>

<p>gazazıl:1. Şeytan.2. Yoldan çıkan kimse. (s.127)</p>	<p>azazıl: [DS c: 1 s.436] Huysuz, terbiyesiz.İrişli, Bayburt *Sarıkamış -Kars</p>
<p>jataq,-ğı:Hayvanı olmadığından yaylaya çıkamayan, kışlakta kalan fakir köylü. (s.194)</p>	<p>yatak (II): [DS c: 6 4200] 1. Hırsız, eşkiyayı barındıran, koruyan kişi. *Alaşehir -Manisa *Kurşunlu -Çankırı -Niğde</p>
<p>javız:1. Acımasız, zalim, cani. (s.196)</p>	<p>yavuz: [DS c: 6 s.4210] 1. İyi, güzel, iyi huylu. *Bolvadin -Afyon Hortma *Acıpayam, Derbent *Buldan - Denizli *Bozdoğan -Aydın -İzmir ilçe ve köyleri -Manisa ve çevresi Yağlılar *;vrindi, Yeniköy, *Susurluk - Balıkesir -Çanakkale Tirilye *Mudanya, Karsak -Bursa Yenipazar *Gölpazarı, Pazarcık *Bozüyük -Bilecik Tokat, Bozan -Eskişehir *Kandıra -Kocaeli Hacıilyas,*Koyulhisar -Sivas</p>

	<p>-Ankara</p> <p>*Bor -Niğde</p> <p>*Milâs ve köyleri -Muğla</p>
<p>jelek, -gi:1. Genç hanımların başlarına örttükleri örtü. 2.Püskül. (s.200)</p>	<p>yelek (I): [DS c: 6 s.4234]</p> <p>1. Telek, kuşların kanat uçlarındaki tüylerden her biri.</p> <p>*Eğridir köyleri, *Senirkent -Isparta</p> <p>Kadıköy -Denizli</p> <p>*Lapseki -Çanakkale</p> <p>Tokat, Bozan, -Eskişehir</p> <p>Alemdar -Bolu</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>*Bafra -Samsun</p> <p>*Merzifon -Amasya</p> <p>*Ağın -Elâzığ</p> <p>*Antakya -Hatay</p> <p>Hacıilyas *Koyulhisar -Sivas</p> <p>*Beypazarı -Ankara</p> <p>*Bor -Niğde ve çevresi</p> <p>*Ermenek, Manastır *Beyşehir -Konya</p> <p>*Silifke, *Mersin, *Mut ve köyleri -İçel</p>
<p>jeleñ(I): Erkeklerin ince üst giyimi. (s.200)</p>	<p>yelen (I): [DS c: 6 s.4235]</p> <p>Kilim, halı kıyısındaki süs.</p> <p>Bayburt *Selim -Kars</p> <p>Berit ve Gâvurdağı Yörükleri -Maraş</p>

<p>joldıq (I):1.Yolluk, yol için gerekli olan. 2. Satırlık, mısralık. (s.211)</p>	<p>yolluh, yolluk (II):[DS c:6 s.4292]</p> <p>Sofa ve gezeneklerin çok basılan yerlerine, ayakçaklara serilen ince uzun yaygı.</p> <p>*Eğridir köyleri -Isparta</p> <p>*Tefenni -Burdur</p> <p>*Alaşehir -Manisa</p> <p>*Düzce -Bolu</p> <p>*Akyazı ve çevresi -Sakarya</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>-Trabzon</p> <p>Çayağzı *Şavşat -Artvin</p> <p>*Arapkir -Malatya</p> <p>Bahçeli *Bor -Niğde</p> <p>*Ermenek -Konya</p>
<p>jönsiz: Yersiz, uygunsuz. (s.214)</p>	<p>yönsüz: [DS c: 6 s.4826]</p> <p>Dönek, sözünde durmayan.</p> <p>Sivas ve çevresi</p> <p>Kayseri ve çevresi</p>
<p>itbalıq, -ğı: Fok, ayı balığı. (s.248)</p>	<p>itbalığı: [DS c: 4 s.2568]</p> <p>Durgun sularda yaşayan çok ayaklı, küçük bir çeşit su böceği.</p> <p>*Bor -Niğde</p>
<p>kezekşi: Nöbetçi. (s.259)</p>	<p>kezekçi: [DS c: 4 s.2781]</p> <p>Kısa bir zaman için tutulan çoban.</p> <p>Söğüt, Honaz, *Çivril -Denizli</p>

<p>kese: İçmek için kullanılan kase. (s.271)</p>	<p>kase (I): [DS c: 4 s.2675]</p> <p>Yağmurdan sonra toprak üzerinde oluşan sert tabaka.</p> <p>Akçaşar *Eğridir -Isparta</p>
<p>kesil-:1.Kesilmek. 2. Ceza verilmek, cezalandırılmak. (s.273)</p>	<p>kesil-: [DS c: 4 s.2765]</p> <p>Süt, ayran bozulmak, ekşimek.</p> <p>Salman *Akkuş -Ordu</p> <p>Nefsiköseli *Görel -Giresun</p> <p>*Maçka -Trabzon</p>
<p>körükçi: Körükçü. (s.295)</p>	<p>körükçü: [DS c: 4 s.2970]</p> <p>Kavga kızıştıran, kavga körükleyen (kimse).körükçü</p> <p>*Bor -Niğde</p>
<p>kükirt: Kükürt. (s.301)</p>	<p>kükürt (III): [DS c: 4 s.3027]</p> <p>Kibrit.</p> <p>-Erzurum</p>
<p>qabıqtı: Kabuklu, dışı kabukla kaplı olan. (s.315)</p>	<p>kabıklı: [DS c: 4s.2761]</p> <p>Sünnetsiz erkek.</p> <p>Karaözü *Gemerek -Sivas</p> <p>*Bor -Niğde</p>
<p>qaynatpa (I):Kaynatılıp yapılan, kaynatılmış. (s.325)</p>	<p>kaynatma (I): [DS c: 4 s.2706]</p> <p>. Küçük, kulpsuz çamaşır kazanı.</p> <p>-Isparta</p> <p>-Burdur</p> <p>Oğuz, Alaeddin *Acıpayam, Güllü,</p> <p>*Sarayköy -Denizli</p> <p>Eymir *Bozdoğan -Aydın</p>

	<p>*Eyüp -İstanbul</p> <p>*İskilip -Çorum</p> <p>*Alucra -Giresun</p> <p>*Bodrum, *Ula, *Milas, Yerkesik -Muğla</p>
<p>qaraşı: 1. Tabi, uşak 2. Avam, aşağı halk tabakası. (s.350)</p>	<p>karacı: [DS c: 4 s.2640]</p> <p>1. Haydut: Köyümüze altı silahlı karacı baskın yaptı.</p> <p>*Bergama -İzmir</p>
<p>qahar: 1. Öfke, sinir, hiddet. 2. (Ağız). Ayaz, soğuk. (s.363)</p>	<p>gahar: [DS c: 3 s.1894]</p> <p>Üzüntü, endişe.</p> <p>Güney *Yeşilova -Burdur</p>
<p>qolañ: Gür, uzun (saç). (s.376)</p>	<p>kolan: [DS c: 4 s.2908]</p> <p>1. Yünden ya da ipekten yapılmış üzeri işli ince kuşak.</p> <p>Güney *Yeşilova -Burdur</p> <p>Alâeddin *Acıpayam -Denizli</p> <p>İğneciler *Mudurnu -Bolu</p> <p>Atlas *Sivrihisar -Eskişehir</p> <p>Karaözü*Gemerek, *Şarkışla -Sivas</p>
<p>quyrıqtı:1. Kuyruğu olan, kuyruklu. 2. Kuyruğu uzun, büyük. (s.395)</p>	<p>kuyruklu (I): [DS c: 4 s.3021]</p> <p>Akrep.</p> <p>Aşağıdinek -Isparta</p> <p>*Narlidere *Buldan, Alâeddin *Acıpayam, Çöplü *Çivril -Denizli</p> <p>Eymir *Bozdoğan, *Nazilli -Aydın</p> <p>Kesre -İzmir</p> <p>Güney *Eşme, *Alaşehir, Gördes -Manisa</p> <p>*Bor -Niğde</p>

	<p>-Konya</p> <p>-Adana</p> <p>*Mut köyleri, Tozkovan *Gülнар,</p> <p>*Anamur -İçel</p> <p>Çomaklı *Korkuteli, Deretürbeli *Alanya,</p> <p>Güzelsu *Akseki -Antalya</p> <p>*Fethiye, Yerkesik -Muğla</p>
<p>qurbaqa: Kurbağa. (s.402)</p>	<p>gurbağa: [DS c: 3 s.2197]</p> <p>Kapı sürgüsü, menteşe.</p> <p>Uluşiran *Şiran -Gümüşhane</p>
<p>qılıç: 1. Kılıç. 2. Dokumacılıkta atkı ipliğini sıkıştırmak için kullanılan, demirden veya ağaçtan yapılan dişli araç, kirkit. (s.412)</p>	<p>kılıç (I): [DS c: 4 s.2798]</p> <p>1. Saban ökçesini oka bağlayan ağaç parçası.</p> <p>Senir *Keçiborlu -Isparta</p> <p>Başpınar *Tefenni -Burdur</p> <p>Darıveren *Acıpayam, Söğüt, Çöplü</p> <p>*Çivril, Kösten, Honaz, -Denizli</p> <p>Eymir *Bozdoğan -Aydın</p> <p>Üçkuyu *Altıntaş -Kütahya</p> <p>Tokat -Eskişehir</p> <p>Aliköy *Çaycuma -Zonguldak</p> <p>*Kurşunlu -Çankırı</p> <p>-Sinop</p> <p>*Ladik -Samsun</p> <p>*Merzifon ve köyleri -Amasya</p> <p>Küçükisa *Zile, Karkıncık *Artova -Tokat</p> <p>Kuz *Ünye -Ordu</p> <p>Çayağzı *Şavşat, *Ardanuç ve çevresi - Artvin</p> <p>-Kars</p>

	<p>-Erzurum Ergan,, Cenciğe -Erzincan *Kilis -Gaziantep -Hatay Hacıilyas *Koyulhisar, *Şarkışla ve köyleri, Vazıldan *Divriği -Sivas -Kayseri Bahçeli *Bor -Niğde *Ermenek -Konya Çayır *Silifke ,*Mut ve köyleri -İçel -Adana Yerkesik -Muğla *Lüleburgaz -Kırklareli</p>
<p>qıstaq,-ęi: Kışın barınılan yer, kışlak. (s.418)</p>	<p>kışlak: [DS c: 4 s.2847] Köy. -Trabzon</p>
<p>mäkir: Art niyet, kurnazlık. (s.440)</p>	<p>mekir (I): [DS c: 4 s.3153] 1. Umacı, hortlak. *Şarkışla ve çevresi, *Suşehri, Karadoruk, Gürün, Hacıilyas *Koyulhisar -Sivas Türkmen aşireti *Bünyan -Kayseri</p>
<p>moja: Çok ihtiyar, kocamış, moruk. (s.451)</p>	<p>moca: [DS c: 4] Kuluçka tavuk. Mollaveyis Pazar -Rize</p>
<p>moyın: Boyun. (s.452)</p>	<p>boyun (I): [DS c: 1 s.747] 1. Dağ sırtı.</p>

	<p>Yassıviran *Senirkent -Isparta Ekse *Çal, Babadağ *Sarayköy -Denizli *Merzifon -Amasya -Tokat -Samsun -Ağrı Afşar aşireti *Pınarbaşı -Kayseri</p>
<p>monşak,-ğı: Boncuk. (s.453)</p>	<p>boncuk (I): [DS c: 1 s.736]</p> <p>Kuyuların ağzına konulan ortası delik, yuvarlak taş. *Kilis -Gaziantep</p>
<p>oquvliq,-ğı:Ders kitabı. (s.485)</p>	<p>okuluk: [DS c: 5s.3278]</p> <p>Çağrı yazısı. *Boyabat -Sinop</p>
<p>oşaq,-ğı: 1. Ocak. Aile, yuva, ocak. (s.498)</p>	<p>ocak (I): [DS c: 5 s.3264]</p> <p>Ateş. Derbent *Alaşehir –Manisa</p>
<p>oyañ: Çukurlu yer. (s.499)</p>	<p>oyan: [DS c: 5 s.3302]</p> <p>1. Zincir. Şabanözü *Polatlı -Ankara</p>
<p>ökşe: 1. Ayak topuğu, ökçe. (s.503)</p>	<p>ökçe (I): [DS c: 5 s.3327]</p> <p>1. Saban demirinin geçtiği eğri ağaç parçası.</p>

	<p>Çığrı *Dinar -Afyon *Eğridir köyleri -Isparta Güney, Salda *Yeşilova, Başpınar *Tefenni -Burdur Dağal *Çal, Darıveren *Acıpayam, Söğüt, Honaz, Çöplü *Çivril -Denizli -Kütahya Maksutlu *Şarkışla -Sivas Balcı *Polatlı, Çanılı, *Güdül, *Ayaş - Ankara Dolakçı *Mucur, Ömerhacılı *Kaman - Kırşehir Bahçeli *Bor -Niğde Akçalar *Seydişehir, *Ermenek -Konya -Adana Burhan *Mersin, *Mut köyleri -İçel *Serik -Antalya</p>
<p>saqta-: 1. Saklamak, muhafaza etmek. 2. Korumak, esirgemek. (s.543)</p>	<p>sakla-: [DS c: 5 s.3522] Beklemek. Karaçay, Baş höyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>saptı: Saplı, sapı olan. (s.549)</p>	<p>saplı: [DS c: 5 s.3543] 1.Büyük kepçe. -Erzurum -Bitlis *Beypazarı -Ankara</p>

<p>siyır (I):1. Büyükbaş hayvan, sığır. 2. İnek. (s.565)</p>	<p>sığır (I): (DS c: 5 s.3605)</p> <p>1.Obur. *Bor –Niğde</p>
<p>tañ (I): Tan vakti, şafak, seher. (s.607)</p>	<p>tan (I): (DS c: 5 s.3820)</p> <p>Ufuk. İğdecik -Isparta -Kastamonu *Mecitözü -Çorum Çanıllı *Ayaş -Ankara</p>
<p>tärbiye: Terbiye, eğitim. (s.618)</p>	<p>terbiye: (DS c: 5 s.3890)</p> <p>Dizgin. *Torbalı -İzmir *Düzce -Bolu Bağlıca *Nallıhan -Ankara</p>
<p>tozañ: Toz toprak, tozan. (s.632)</p>	<p>tozan: (DS c: 5 s.3979)</p> <p>Kar fırtınası. *Bor -Niğde</p>
<p>tolıq(I):Eksik olmayan, tam. (s.636)</p>	<p>doluk (I): (DS c: 2 s.1547)</p> <p>Belirsiz. Körküler *Yalvaç -Isparta Yazıcı -Bolu</p>

<p>tulum:1. Saç örgüsü. 2.Çocukların, kulak ve alın arasına ve enselerinin üst kısımlarına nazardan korumak amacıyla bırakılan saç, perçem. (s.651)</p>	<p>tulum (I): [DS c: 5 s.3990]</p> <p>1.Kadın giysisi. Secigen *Osmancık -Çorum Ereğli *Havza, *Vezirköprü -Samsun Şehsadi, Kozalan, Sarayözü, Ezine, *Gümüşhacıköy -Amasya -Van ve köyleri.</p>
<p>tüpsiz: Dipsiz, sınırsız, derin. (s.662)</p>	<p>tüpsüz: [DS c: 5 s.4014]</p> <p>Asılsız. Karaçay, Başhöyük *Kadınhanı -Konya</p>
<p>türt-: 1. Dürtmek, vurmak. (s.663)</p>	<p>dürt-: [DS c: 2 s.1635]</p> <p>Galamak: Horoz çocuğu dürttü. Kırcaklı *Nazilli -Aydın</p>
<p>til- (III): Dilmek, doğramak, dilimlemek. (s.674)</p>	<p>dil-: [DS c: 2 s.1497]</p> <p>Dokunmak. Kerkük</p>
<p>tile-: Dilemek, istemek. (s.675)</p>	<p>dile- (I): [DS c: 2 s.1493]</p> <p>1. Evlenmek için kızı ailesinden istemek. Kerkük ve çevresi</p>
<p>uğımdı: Anlaşılır, mantıklı, akla yatkın. (s.683)</p>	<p>uğumlu: [DS c: 6 s.4031]</p> <p>Uslu, ağırbaşlı, onurlu, azla yetinen. Kelekçi *Acıpayam, Burhaniye *Nazilli, *Bozdoğan -Aydın -Denizli -Uşak</p>

	*Ermenek - Konya
--	-------------------------

SONUÇ

Kıpçak grubuna bağlı olan Kazak Türkçesi, bünyesinde bulunan bazı unsurlarla Oğuzca ile ortaklık göstermektedir. Çalışmamızda Türkiye Türkçesi Ağızları ile Kazak Türkçesi söz varlığı karşılaştırılarak ikisi arasındaki paralellikler tespit edilmiştir.

Çalışmanın malzemesi, **Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü’nün**; altı cildinin taranması ile tespit edilmiş Kazak Türkçesi için ise A. Bayniyazov, K. Koç ve V. Başkapan tarafından hazırlanan **Kazak Türkçesi-Türkiye Türkçesi Sözlüğü’nün** taranması ile oluşturulmuştur. Çalışma toplamda iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kazak Adı, Kazak Tarihi, Kazakistan, Kazak Türkçesi ve Söz Varlığı ile ilgili genel değerlendirmeler yapılmıştır. İkinci bölümde DS ve Kazak Türkçesinin söz varlığı karşılaştırılarak incelenmiştir. Bu çalışmada fonetik ve anlam olgusu ana unsurlardır.

Anadoluya göç eden Tatar, Kıpçak ve Türkistan göçmenlerinin de yaşadığı bölgelerde çalışmalar yapılmış kullandığı sözcükler derleme sözlüğüne eklenmiştir. Bazı sözcüklerdeki Kıpçak özelliklerinin varlığı da kısmen bunlara dayanmaktadır. Çalışmada tespit edilen fonetik ve anlam bakımından aynen devam eden sözcük sayısı 205’dir. %23,40 oranla söz varlığı açısından en fazla ortaklık gösteren ikinci kısımdır. Çalışmanın ikinci bölümünde fonetiği değişmiş, anlamı değişmemiş sözcükler incelenmiştir. Çalışmada tespit edilen fonetiği değişmiş, anlamı değişmemiş sözcük sayısı 536’tır. %63,43 oranla en fazla sözcük ortaklığının bulunduğu kısımdır. Çalışmanın üçüncü bölümünde fonetiği aynı, anlamı değişmiş sözcükler incelenmiştir. Çalışmada tespit edilen fonetiği aynı, anlamı değişmiş sözcük sayısı 83’tür. Bu grup %9,47’lik bir oranla ortaklığın en az olduğu ikinci kısımdır. Çalışmanın dördüncü bölümünde hem fonetiği hem anlamı değişmiş sözcükler incelenmiştir. Çalışmada tespit edilen hem fonetiği hem anlamı değişmiş sözcük sayısı ise 52’dir. Bu kısımdaki sözcüklerin toplama oranı %5,93’dür. Kazak Türkçesi ile Derleme Sözlüğü arasında en az ortaklığın olduğu kısım olarak yer almaktadır.

Ölçünlü Kazak Türkçesi ve Türkiye Türkçesi Ağızları arasındaki ses farklılıkları ünsüz düşmesi, ünsüz türemesi, ünlü düşmesi, ünlü türemesi, ünlü değişmesi, ünsüz değişmesi, ses grubu değişmeleri ve göçüşme gibi ses olayları sonucu ortaya çıkmıştır. Türkiye Türkçesi Ağızları’nda yazılı bir kural olmadığı için bölgeden bölgeye de çok farklılıklar görülmüştür ve Türkiye Türkçesi, Kazak Türkçesi yazı dilleri

arasındabulunan ses değişimlerinin yanında farklı olarak da çok fazla ses değişmeleriyle karşılaşılmasıdır. En çok karşımıza çıkan ses olayları örnekleriyle birlikte verilmiştir.

Ünlü Değişmeleri

Yazı dilinde Kazak Türkçesi ve Türkiye Türkçesi Ağızları arasında en fazla karşımıza çıkan ses olayı ünlü değişmeleridir. Her bir ünlünün birden fazla sesle değiştığı tespit edilmiştir.

a~e: KZT. adas “adaş” TTA. adeş “adaş” KZT. Dana(II) “tane”~ TTA. dene “Tane” KZT. talaba “medrese öğrencisi, talebe”~ TTA. telebe “öğrenci”.

a~ı: Günümüz Kazak Türkçesinde, “a” sesi Türkiye Türkçesi Ağızları’nda genelde korunmasıyla birlikte bazı sözcüklerde “ı” sesine dönüştüğü tespit edilmiştir. KZT. qağaz “kağıt”~ TTA. kağız “kağıt” KZT. samsa (I)“bir tür börek”~ TTA. samsı“1.içine kıyma, patates, haşlanmış yumurta konularak dört köşe katlanan bir çeşit börek” KT. tamşa “damla”~TTA. tamsı “damla”.

ı~u: Günümüz Kazak Türkçesinde, “ı” sesi Türkiye Türkçesi Ağızları’nda genelde korunmasıyla birlikte “u” sesine dönüştüğü tespit edilmiştir. KZT. azgın“1. değişen, azmış”~ TTA. azgun “azgın”, KZT. aylıq“1.Maaş, aylık” KZT. baldız “baldız”~ TTA. balduz “baldız”, KZT. balıq “balık”~ TTA. baluk “balık”.

ı~i: KZT. tamır (I) “1. bitki kökü”~ tamir “bitki kökü” KZT. hatım “Kur'an-ı Kerim’i baştan sona okuyup bitirmek ve bunun için yapılan izzeti ikram, ziyafet”~ TTA. “hatim düğünde davetlilere yedirilen yemek” KZT. şıbiş“Bir iki yaş arasındaki dişi keçi”~ TTA. çebiş “Bir yaşındaki keçi yavrusu”.

ı~a: KZT. balşık “balçık”~ TTA. balçak “balçık” KT. qodıq “sıpa, eşek yavrusu”~ TTA. godak “eşek yavrusu, sıpa”,KZT. qusık “kusmuk”~ TTA. kusak (II) “kusmuk”.

i~ı: Günümüz Kazak Türkçesinde, “ı” sesi Türkiye Türkçesi Ağızları’nda genelde korunmasıyla birlikte bazı sözcüklerde “ı” sesine dönüştüğü tespit edilmiştir. KZT. säbiy “bebek, sabi”~ TTA. sabı “bebek”,KZT. sıyır-(II)“sıyırmak”~ TTA. sıyırgalla- “sıyırmak”.

i~ü:KZT.Kertik“kertik”~ TTA. kertük “kertik” KZT. kündiz “gündüz”~ TTA. kündüz “gündüz” KT. tülki “tilki”~ TTA. tülkü “tilki”.

i~e: KZT. bekit “ kapat”~TTA. beket “kapat” KZT. iyir-(I) “2.hayvanları bir yere toplamak”~ TTA. eğir- “hayvanları bir araya toplamak” KZT. kiy- “1.giymek”~ TTA. key- “giymek”.

o~u: Günümüz Kazak Türkçesinde, “o” sesi Türkiye Türkçesi Ağızları’nda genelde korunmasıyla birlikte bazı sözcüklerde “u” sesine dönüştüğü tespit edilmiştir. KZT. qoldan-“Kullanmak”~ gullan- “Kullanmak” KZT. motor “motor~ TTA. motur “motor”.

u~a: Günümüz Kazak Türkçesinde, “u” sesi Türkiye Türkçesi Ağızları’nda genelde korunmasıyla birlikte bazı sözcüklerde “a” sesine dönüştüğü tespit edilmiştir. KZT. qav “kav”~ TTA. gav “kav” KZT. quvala- “1. kovalamak” TTA. gavala- “kovmak”.

u~o: KZT.quy- (I)“dökmek, doldurmak, koymak.”~ TTA. goy-(I) “1. koymak”, KZT. urla- “çalmak, hırsızlık etmek, aşırmaq” TTA. oğrula- çalmak. KZT. urı “hırsız”~ TTA. oğru ”hırsız”.

Ünsüz Değişmeleri

Yazı dilinde Kazak Türkçesi ve Türkiye Türkçesi Ağızları arasında karşımıza çıkan bir diğer ses olayı ünsüz değişmeleridir. Birçok ünsüzün birden fazla sesle değiştiği tespit edilmiştir.

b~v: Kıpçak ve Oğuz grubunun en önemli ses değişikliğinden biri olan b~v değişikliği bu çalışmamızda da tespit edilmiştir. KZT. bar- “varmak, gitmek”> TTA. var (I)- “gitmek”.

d~l: KZT. bitimdi“yapılı, yakışıklı”~ TTA. bitimli “gösterişli” KZT. qorazdan- 1.horozlanmak, diklenmek”~ TTA. horazlan- “büyüklenmek” KZT. izdestir- “araştırmak”~ TTA. izleştir- “araştırmak”.

d~t: den(I)“insan vücudu, ten” TTA. ten(V) “vücut” KZT. doktor“1. doktor”~ TTA. Toktor “Doktor” KZT. Dirilde- “Titremek” TTA. Tirilde- “Titremek”.

j~y: Kazak Türkçesi ve Oğuz grubunun en önemli ses değişikliğinden biri olan “j~y” değişikliği bu çalışmamızda da tespit edilmiştir. KZT. jayıl-“1. serilmek, yayılmak. 2. yayılmak, otlanmak”~ TTA. yayıl- “otlanmak” KZT. jastık “yastık”~ TTA. yasduk “yastık” KZT. jul-“1.çekmek, yolmak”~ TTA. yul- “yolmak”.

j~c: KZT. joq (II) “ 1. var sözünün karşıtı, yok. 2. kabul etmeme, hayır”~ TTA. cok (II) “yok anlamında kullanılır” KZT. jol “yol”~ TTA. col “yol” KZT. jomart“eli açık, cömert”~ TTA. comart “eli açık, cömert”.

z~s: KZT.almaz “elmas”~ TTA. almas “elmas” KZT. süz- (I) “(boynuzlu hayvan) boynuzlamak, süsmek, tos vurmak”~ TTA. süs- (I) “1.toslamak, boynuz vurmak”.

k,q~g: Kıpçak ve Oğuz grubunun en önemli ses değişikliğinden biri olan k,q~g değişikliği bu çalışmamızda da tespit edilmiştir. KZT. köger-“1. mavi renge bürünmek, mavileşmek. 2. yeşermek, yeşillenmek. 3. küflenmek”~ TTA. göger- (III) “küflenmek” KZT. qar (I)“kar”~ TTA. gar (IV) “kar” KZT. qıl- (II)“yapmak, etmek, kılmak”~ TTA. gıl- “2. yapmak, etmek”.

k,q~h: aylık“1. maaş, aylık”~ KZT. ayaq “1. ayak”~ TTA. ayah (I) “ayak” KZT. elek“1. elek”~ TTA. eleh (II) “elek”.

m~b: Kıpçak ve Oğuz grubunun en önemli ses değişikliğinden biri olan m~b değişikliği bu çalışmamızda da tespit edilmiştir. KZT. munşa “bunca, bu kadar”~ TTA. bunca (I) “bu kadar” KZT. muñ“1. kaygı, keder, hüznün, elem”~ TTA. bun “sıkıntı” KZT. miñ: “bin”~ TTA. min “bin”.

p~b: KZT. düp “2. en son, dip”~ TTA. dib (I) “1. Son” KZT. päle (I)“bela, felaket”~ TTA. bele(V) “bela”.

p~f: KZT. javap “cevap”~ TTA. cavaf “cevap” KZT. sebep “neden, sebep”~ TTA. sebef “neden, sebep”.

p~m: KZT. baspa(II)“anjın, boğak”~ TTA. basma “anjın” KZT. toqpaq“1.tokmak”~ TTA. tohmah “taş dibekte bulgur vb. şeyler döğmekte kullanılan ağaç saplı tokmak”.

s~ş: Kazak Türkçesi ve Oğuz grubunun en önemli ses değişikliğinden biri olan “s~ş” değişikliği bu çalışmamızda da tespit edilmiştir. KZT. qarıs (I)“parmaklar birbirinden uzak duracak biçimde gergin duran elde, başparmak ve serçe parmakların uçları arasındaki açıklık, karış” TTA. garış “karış (uzunluk için)” KZT. tūs-(V)“1. inmek, düşmek”> TTA. tüş- “İnmek”.

t~d: KZT. qanat (I)“1. kanat”~ TTA. ganad “kanat KZT. tep- “1. (at, eşek vb) çifte atmak, tepmek, tekme atmak”~ TTA. dep- (I) “1. tekme atmak, tekmelemek”.

t~l: KZT.azıqtıq“azıklık, yemeklik”~ TTA. azıklık “1. hemen yemek üzere, harman zamanından önce biçilip savrulan ekin” KZT. iste- “2. Çalışmak, hizmet etmek” ~TTA. işle- (II) “çalışmak, iş yapmak”.

ş~ç: Kazak Türkçesi ve Oğuz grubunun en önemli ses değişikliğinden biri olan “ş~ç” değişikliği bu çalışmamızda da tespit edilmiştir. KZT. şağal“çakal”~ TTA.

çahal(III)“çakal”, KZT. şatır(III)“şemsiye”~TTA. Çadır (I) “şemsiye” KZT. şayan“1. akrep”~ TTA. çayan (I) “1. akrep”.

ş~c: KZT.emşek“1. meme”~ TTA. emcek (I) “1. meme” KZT. emşi “2. hekim, tabip”~ TTA. emci “2. doktor, operatör, ebe” KZT. köşe “sokak”~ TTA. küce (II) “çıkılmaz sokak”.

Ünlü Farklılıkları

i farklılığı: TTA. berk (I) “sert, katı, sağlam, kuvvetli”~ KZT. berik “1. sert, sağlam” KZT. limon “limon”~ TTA. iliman “limon”.

ı farklılığı: KZT. mıy(I)“beyin”~ TTA. mıyı “beyin”, KZT. ramazan “ramazan”~ TTA. ırmızan “ramazan”.

a farklılığı: TTA. dabır- “2. bağırp çağırmaq, gürültü etmek”~ KZT. dabıra-“gürültü yapmak, bağırp çağırmaq”, KZT. soñ “sonra”~ TTA. sona“sonra”.

Ünsüz Farklılıkları

g farklılığı : KZT.eñis “iniş, yokuş aşağı”~ TTA. engiş “meyil, iniş”, KZT. saqal“sakal”~ TTA. sakgal “sakal”.

d farklılığı: KZT.adım “adım”~ TTA. addım “adım

q,k farklılığı: TTA. gapan “kapan”~ KZT. qaqpan “kapan”, KZT. Avru“hasta”~ TTA. avruk (III) “hasta”.

n farklılığı: KZT.bilezik “bilezik”~ TTA. bilenzik “bilezik” KZT. oyla- “1. düşünmek”~ oylan- “düşünmek”.

s farklılığı: KZT. asıl- “asılmak”~ TTA. assıl- “asılmak”, KZT. qolbaşşı“kolbaşşı, komutan”~ TTA. kolbaşşı “belirli bir bölgede çalışan bahçıvanların sözcüsü, başşı”.

t farklılığı: KZT.ayır-(II) “1. ayırmak”~ TTA. ayırt- “ayırmak” TTA.katı (I) “çok, pek, fazla”~KZT. qattı (II)1. çok, pek, fazla.

ş farklılığı: KZT. besik“1. beşik”~ TTA. beşşik “ beşik”, KZT. tösek“1. döşek, yatak”~ TTA. döşşek (I)“yatak”.

Ses Düşmesi

q düşmesi: KZT. maqşat “amaç, gaye”~ TTA. masat “amaç, erek”.

h düşmesi: TTA. halva “helva”~ KZT. aluva “helva”

r düşmesi: KZT. otır-“1. oturmak”~ TTA. otu- “oturmak”

y düşmesi: KZT. söyle-“1. konuşmaq, söylemek”~ TTA. söle- “söylemek”, KZT. söyles-“söyleşmek, konuşmaq”~ TTA. söleş- “konuşmaq”.

Ses Göçüşmesi:

r~m göçüşmesi: KZT. sarımsak “sarımsak~ TTA. samırsak “sarımsak”.

p~r göçüşmesi: KZT. topırah “toprak”~ TTA. torpah “toprak”.

Türkiye Türkçesi ağızları ile Kazak Türkçesi, Türk dilinin farklı gruplarında olsalar da, bulundukları ortak sözcükler; tarihin değişik zamanlarında aynı dili, aynı kültürü, aynı coğrafyayı paylaştıklarının, belki de yüzyıllar öncesi birbirlerinden ayrılırsalar da bağlarını koparmayarak ilişkilerini sürdürdüklerinin en önemli göstergesidir.

KAYNAKÇA

- Akar, A. (2004). *Muğla Ağzları*. Muğla: Muğla Üniversitesi Yayınları.
- Aksan, D. (2004). *Türkçenin Sözcük Varlığı*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Aksoy, Ö.A. (2009). *Bölge Ağzlarında Atasözleri ve Deyimler*. Ankara: TDK Yayınları.
- Alkaya, E. Buran, A. (2013). *Çağdaş Türk Yazı Dilleri-II*. Eskişehir. T.C. Anadolu Üniversitesi yayını.
- Arat, R.R. (1987). *Makaleler, Cilt I*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay.
- Ata, A. (2000). “*Derleme Sözlüğü’nde Geçen En Eski Türkçe Kelimeler I*”. *Türkoloji Dergisi*.
- Aydın, M. (2002). *Aybastı Ağzı*. Ankara. TDK Yayınları.
- Ayva, A. (2001). “*Mehmet Ali Köyü (Güneysınır / Konya) Ağzında Kullanılan Bazı Fiiller*”. *Türk Dili*. 600.
- Batmanov, A.Z. Aragaçi, B. Babuşkin, G.E. (2006). *Eski ve Bugünkü Yenisey Dili, (Çev: K. Sarıgül, İ. Aydemir)*. Bişkek: Avrasya Yay.
- Bayniyazov, A. Bayniyazova, J. Koç, K. (2012) Almatı: *Türkiye Türkçesi Kazak Türkçesi Sözlüğü*.
- Biray, N. (2009). “*Denizli Ağzından Derleme Sözlüğü’ne Katkılar*”, *Turkish Studies*, Volume 4/8.
- Boz, E. (2002). *Afyon Merkez Ağzı* Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları.
- Buran, A. (1996). *Anadolu Ağzlarında İsim Çekim (Hâl) Ekleri*. Ankara: TDK Yayınları.
- Buran, A. (1992). *Doğu ve Güneydoğu Anadolu Üzerine Araştırmalar II (Ağzlar)*. Ankara: Boğaziçi Yayınları.

- Buran, A. İlhan, N. (2008). *Elazığ Yöresi Söz Varlığı*. Ankara: TDK Yayınları.
- Buran, A. (1997). *Keban, Baskil ve Ağın Yöresi Ağızları*. Ankara: TDK Yayınları.
- Buran, A. (2002). “*Dil ve Edebiyat*,” Bizim Külliye Dergisi Sayı: 12.
- Büyükakkaş, A. (2009). “*Türkiye Türkçesi Ağız Sözlükleri Üzerine Bir Deneme*”. Turkish Studies, Volume 4/4.
- Caferoğlu, A. (1955). “*Anadolu Ağızlarındaki Metathese Gelişmesi*”. TDAY Belleten.
- Caferoğlu, A. (1994). *Anadolu Ağızlarından Toplamalar*. Ankara: TDK Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1994). *Anadolu Dialektolojisi Üzerine Malzeme I*. Ankara: TDK Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1994). *Anadolu Dialektolojisi Üzerine Malzeme II*. Ankara: TDK Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1995). *Anadolu İlleri Ağızlarından Derlemeler*. Ankara: TDK Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1995). *Doğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar*. Ankara: TDK Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1995). *Güneydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar*. Ankara: TDK Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1995). *Kuzeydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar*. Ankara: TDK Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1995). *Sivas ve Tokat İlleri Ağızlarından Toplamalar*. Ankara: TDK Yayınları.
- Clauson, S.G. (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteen Century Turkish*. Oxford:
- Çeçen, A. (2003). *Türk Devletleri*. Ankara: Yeni Avrasya Yay.
- Demir, N. (2001). *Ordu İli ve Yöresi Ağızları*. Ankara: TDK Yayınları.

- Doğan, O. Koç, K. (2013). *Kazak Türkçesi grameri*. İstanbul. IQ Kültür Sanat Yayınları.
- Edip, K. (1991). *Urfa Ağzı*, Ankara. TDK Yayınları.
- Elcan, A.(2010). “*Bir Karşılıklı Anlaşılabilirlik Problemi: Türkiye Türkçesi ile Azerbaycan Türkçesi Arasında Yalancı Eş Değer Kelimeler*”, *III.Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi 2010*, 1. Cilt, (Haz: Ö. Ceylan, K. Şahan, H. B. Yeşiltaş, M. O. Hasdedeoğlu, N. Gür, K. Yıldırım), İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Ercilasun, A.B. (1996). *Köktürkçe ile Tatar Türkçesi Arasındaki Benzerlikler, Türk Kültürü Araştırmaları XXXII/1-2 Zeynep Korkmaz’a Armağanı*. Ankara: TKAE.
- Ercilasun, A.B. (2005). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ercilasun, A.B. (2002). *Kars İli Ağzları -Ses Bilgisi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Eren, H. (1961). *Anadolu’da Kafkasya Türkleri*. Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten.
- Eren, M.E. (1997). *Zonguldak – Bartın –Karabük İlleri Ağzları*. Ankara: TDK Yayınları.
- Gemalmaz, E. (1995). *Erzurum İli Ağzları I-II-III*. Ankara: TDK Yayınları.
- Gökçe, O. (2001). *İletişim Bilimine Giriş*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Gömeç, S. (1999). *Kök Türk Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Gülensoy, T. Alkaya, E.,(2003). *Türkiye Türkçesi Ağzları Bibliyografyası*. Ankara: Akçağ Kitabevi.
- Gülseren, C. (2000). *Malatya İli Ağzları*. Ankara: TDK Yayınları.
- Gülsevin, G. (2002). *Uşak İli Ağzları*. Ankara: TDK Yayınları.
- Karahan, L. (1998). *Anadolu Ağzlarının Sınıflandırılması*. Ankara: TDK Yayınları.

Kaymaz, Z (2004). *Çağatay Türkçesinde Oğuzca Unsurlar Üzerine*, S. Amançolov Okuvları 2004 Materealdarı, Öskemen:

Kazak Tilinin Sözdüğü. (1999). Almatı: Dayk-Press Bas.

Koç, K. Bayniyazov, A. Başkapan, V. (2012). Almatı. *Kazak Türkçesi Türkiye Türkçesi Sözlüğü*.

Korkmaz, Z. (1975). *Eski Türkçedeki Oğuzca Belirtiler, Birinci Türk Dili Bilimsel Kurultayı*. Ankara:

Mutlu, H.K. (2008). *Balıkesir İli Ağızları*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi.

Oğuzca Olmayan Türk Lehçelerindeki Oğuzca Unsurlar ve Bunlara Teorik Bir Yaklaşım.(2006). Ankara: Büyük Türk Dili Kurultayı.

Olçay, S. (1995). *Doğu Trakya Yerli Ağzı*. Ankara: TDK Yayınları.

Olçay, S. Ercilasun, A.B. Aslan, E. (1998). *Arpaçay Köylerinden Derlemeler*. Ankara: TDK Yayınları.

Olçay, S. (1995). *Erzurum Ağzı*. Ankara: TDK Yayınları.

Öner, M. (1998). *Bugünkü Kıpçak Türkçesi*. Ankara: TDK Yay.

Özçelik, S. – Boz, E. (2001). *Diyarbakır İli Çüngüş ve Çermik Yöresi Ağzı*. Ankara: TDK Yayınları.

Özçelik, S. – Boz, E. (2001). *Siverek Merkez Ağzı*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Özçelik, S. (1997). *Urfa Merkez Ağzı*. Ankara: TDK Yayınları.

Tekin, T. (2005). *Makaleler 3 Çağdaş Türk Dilleri*, Ankara: Grafiker Yay.

Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü, Cilt I-XII. (1993). Ankara: TDK Yay.

İNTERNET KAYNAĞI

Güncel Türkçe Sözlük: [www.http://tdk.org.tr/TR/Genel/SozBul](http://tdk.org.tr/TR/Genel/SozBul).

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts)

Türkiye Türkçesi Ağızlar Sözlüğü: [www.http://tdkterim.gov.tr/ttas](http://tdkterim.gov.tr/ttas)

<https://www.okan.edu.tr/avrasyamerkezi/sayfa/958/kazakistan/>

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Necati ÜNLÜCAN

Doğum Yeri ve Tarihi: Bucak / 19.12.1986

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Ardahan Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Çağdaş Türk lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü.

Yüksek Lisans Öğrenimi: Ardahan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı - Çağdaş Türk lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü.

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce, Kazak Türkçesi

Bilimsel Faaliyetleri:

Necati ÜNLÜCAN, Rus Kaynaklarında Tatar Dili ve Tarihi”,**Atlas İnternetional Referred Journal On Social Sciences**, S. 18, Mayıs 2019, s. 202-211.

6. Türk Dünyası Birlik Kurultayı, “ Kuruluşunun 100. Yılında Azerbaycan”, 11-13 Mayıs, Gümüşhane.

İletişim: 05426127343

E-Posta Adresi: necatiunlucan@gmail.com

Tarih:24.05.2019